

Regeringens proposition

1981/82: 10

om ändrade avdragsregler för egenavgifter, m. m.;

beslutad den 17 september 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll ovannämnda dag.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

ROLF WIRTÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en viss begränsning av skyldigheten att betala egenavgifter till socialförsäkringarna m. m. En motsvarande inskränkning görs på förmånssidan, dvs. vid beräkningen av underlaget för sjukpenning och ATP. Vidare föreslås ändrade regler om avdrag vid inkomsttaxeringen för egenavgifter. Syftet med de nya bestämmelserna är bl. a. att underlätta den försäkrings- och skattemässiga behandlingen av egenavgifterna.

De föreslagna ändringarna innebär i korthet följande.

Ersättningar som skall taxeras som inkomst av tjänst ger f. n. i undantagsfall upphov till skyldighet att betala egenavgifter. I praxis har sålunda den som haft royaltynkomst av tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet påförts egenavgifter. Avgiftsskyldighet föreligger vidare för den som har flera inkomster vilka från varje arbetsgivare/uppdragsgivare understiger 500 kr. för år men sammanlagt uppgår till minst 500 kr. Enligt förslaget skall nu nämnda tjänsteinkomster inte vara förmånsgrundande och inte heller föranleda skyldighet att betala egenavgifter.

Vid beräkning av pensionsgrundande inkomst skall f. n. underskott i ett jordbruk dras av från inkomst av ett annat jordbruk. Motsvarande kvittning skall göras om den skattskyldige bedriver flera olika rörelser. Dessa kvittningsregler föreslås avskaffade.

Egenavgifter är avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse medges f. n. ett schablonavdrag för det löpande årets egenavgifter. De slutliga egenavgifterna som sedermera fastställs för året i fråga skall avstämmas mot det tidigare medgivna

schablonavdraget. Enligt förslaget avskaffas systemet med schablonavdrag. Den skattskyldige får i stället avdrag för det belopp som han i sin bokföring eller deklaration sätter av för att täcka det löpande årets egenavgifter. Avsättningen får uppgå till högst 25 % av avsättningsunderlaget. Det avsatta beloppet återförs till beskattning nästföljande beskattningsår och avräknas mot de slutligt fastställda avgifterna. I fråga om egenavgifter som hänför sig till annan inkomst än jordbruks- eller rörelseinkomst får avdrag, liksom hittills, göras som ett s. k. allmänt avdrag vid taxeringen för det beskattningsår då de slutliga avgifterna fastställts.

De nya reglerna avses träda i kraft den 1 januari 1982 och skall – såvitt gäller avdragsreglerna – tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Häri genom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370)¹ dels att 41 b § och anvisningarna till paragrafen skall upphöra att gälla, dels att 28 § 1 mom., 35 § 1 mom., 41 d §, 46 § 2 mom., 53 § 1 mom., punkt 15 av anvisningarna till 21 §, punkterna 2 och 2 a av anvisningarna till 22 §, punkt 10 av anvisningarna till 28 §, punkterna 9 och 9 a av anvisningarna till 29 §, anvisningarna till 52 § samt punkt 3 av anvisningarna till 53 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

1 mom.² Till intäkt av rörelse hänföres allt vad som av här i riket bedrivna rörelse kommit rörelseidkaren tillgodo, såsom:

vad som i rörelsen influtit i penningar eller varor;

värdet av i rörelsen tillverkade eller saluhållna varor eller produkter, som förbrukats för rörelseidkarens, hans familjs eller övriga hushållsmedlemmars räkning eller för avlöning åt arbetspersonal, som icke tillhört rörelseidkarens hushåll, så ock av annan förmån, som i rörelsen kommit honom tillgodo.

Räntor samt utdelningar å aktier, banklotter och andelar i ekonomiska föreningar räknas såsom intäkt av rörelse, såvitt de influtit från kapital, som tillhört rörelsen.

Royalty och periodiskt utgående avgift för utnyttjande av *patent*, *mönster* eller *dyligt* är att anse såsom intäkt av rörelse, såvitt *icke* royaltyn eller avgiften är av beskaffenhet att böra hänföras till intäkt av *jordbruksfastighet* eller av *annan fastighet*.

Ersättning i form av royalty eller periodiskt utgående avgift för utnyttjande av materiella eller immateriella tillgångar är att anse såsom intäkt av rörelse, såvitt *inte* royaltyn eller avgiften är av beskaffenhet att böra hänföras till intäkt av *fastighet* eller av *tjänst*.

Ersättning, som idkare av rörelse uppburit för upplåtelse av driften till annan, räknas likaledes som intäkt av rörelse.

Sådan gottgörelse för utgift eller kostnad, som arbetsgivare uppburit från pensions- eller personalstiftelse, räknas som intäkt av rörelse, om avdrag för avsättning till stiftelsen medgivits vid beräkning av nettointäkt av rörelse.

Vederlag, som arbetsgivare erhållit för att han övertagit ansvaret för pensionsutfästelse i samband med övertagande av rörelse, räknas som intäkt av rörelsen.

Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967: 531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i sin balansräkning, skall han enligt 30 § 2 mom. taxeringslagen (1956: 623), under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden, redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggnad av-

¹ Senaste lydelse av 41 b § 1976: 460 anvisningarna till 41 b § 1981: 40.

² Senaste lydelse 1976: 1099.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

dragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § denna lag. Är vad som sålunda skall redovisas mindre än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, räknas skillnaden som intäkt av rörelse. Finns disponibla pensionsmedel vid utgången av beskattningsåret, får nyssnämnda intäkt dock beräknas lägst till summan av avdragsgill avsättning under året till pensionsstiftelse och avdragsgill avgift under året för pensionsförsäkring – varvid dock beaktas endast avsättning eller avgift avseende pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik – samt en tiondel av disponibla pensionsmedel vid utgången av närmast föregående beskattningsår. Räknas disponibla pensionsmedel som intäkt enligt närmast föregående punkt, skall senare minskningar av vad som redovisas under särskild underrubrik motsvarande vad som sålunda tagits till beskattning icke räknas som intäkt.

Upphör arbetsgivare med sin rörelse, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt av rörelse det beskattningsår då rörelsen upphörde. Går arbetsgivare i likvidation eller skiftas dödsbo efter arbetsgivare, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt för det beskattningsår då beslutet om likvidation fattades eller skiftet ägde rum. För fusion som avses i 3 mom. gäller vad som föreskrives där och i 4 mom.

Med disponibla pensionsmedel avses vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik jämte förmögenheten i pensionsstiftelse, som tryggar de pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik, vid beskattningsårets utgång minskat med arbetsgivarens pensionsreserv vid beskattningsårets utgång för sådant pensionsåtagande i den mån det ej är tryggt genom pensionsförsäkring jämte vid sistnämnda tidpunkt kvarstående medel i stiftelsen för vilka avdrag vid avsättningen icke åtnjutits. Stiftelsens förmögenhet skall härvid beräknas enligt de grunder som gäller vid beräkning av stiftelsens förmögenhet enligt lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. Disponibla pensionsmedel skall dock icke upptagas till högre belopp än som motsvarar vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik.

35 §

1 mom.³ Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som ej heller härflutit av kapital.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas även lotterivinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §.

Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas

1 mom. Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres

1) intäkt som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut har nämnts och som inte heller utgör intäkt av kapital,

2) sådan lotterivinst som inte är frikallad från beskattning enligt 19 §,

3) restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter, som inte utgör intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna,

³ Senaste lydelse 1976: 460.

Nuvarande lydelse

som intäkt av tillfällig förvärvsverk-
samhet.

Till intäkt av tillfällig förvärvs-
verksamhet räknas vidare i den om-
fattning som *angives* i 2-4 mom.
vinst genom icke yrkesmässig
avyttring (realisationsvinst).

Föreslagen lydelse

och

4) vinst – i den omfattning som
anges i 2-4 mom. – genom icke
yrkesmässig avyttring (realisa-
tionsvinst).

41 d §⁴

Vid beräkning av inkomst av
jordbruksfastighet och annan rörel-
se än penning- och försäkringsrö-
relse medges avdrag för belopp som
i räkenskaperna har avsatts till re-
sultatutjämningsfond. Avdraget får
uppgå till högst 20 procent av sum-
man av de belopp som den skatt-
skyldige under beskattningsåret har
erlagt som lön till arbetstagare hos
honom i förvärvskällan (lönekost-
nad). I fråga om skattskyldig, som
är fysisk person, får avdraget uppgå
till högst summan av 20 procent av
lönekostnaden och 15 procent av
den vid taxeringen till statlig in-
komstskatt beräknade inkomsten
av förvärvskällan efter avdrag för
den lönebaserade men före avdrag
för den inkomstbaserade fondav-
sättningen och före – i förekommande
fall – före avdrag för avsättning till
allmän investeringsreserv enligt la-
gen (1979:610) om allmän invest-
eringsreserv och före uppskov enligt
lagen (1979:611) om upphovsman-
nakonto samt före *schablonavdrag*
för egenavgifter.

Med lön avses sådana ersättning-
ar i *penningar* som *anges* i 19 kap.
1 § *andra stycket* lagen (1962:381)
om *allmän försäkring*. Hänsyn
skall dock inte tas till lön till arbets-
tagare för vilken avgiftsskyldighet
enligt *fjärde stycket första mening-
en* nämnda *paragraf* inte föreligger
och inte heller till ersättning till ar-
betstagare, som varit bosatt utom-
lands och utfört arbete utom riket.

Vid beräkning av inkomst av
jordbruksfastighet och annan rörel-
se än penning- och försäkringsrö-
relse medges avdrag för belopp som
i räkenskaperna har avsatts till re-
sultatutjämningsfond. Avdraget får
uppgå till högst 20 procent av sum-
man av de belopp som den skatt-
skyldige under beskattningsåret har
erlagt som lön till arbetstagare hos
honom i förvärvskällan (lönekost-
nad). I fråga om skattskyldig, som
är fysisk person, får avdraget uppgå
till högst summan av 20 procent av
lönekostnaden och 15 procent av
den vid taxeringen till statlig in-
komstskatt beräknade inkomsten
av förvärvskällan efter avdrag för
den lönebaserade men före avdrag
för den inkomstbaserade fondav-
sättningen och före – i förekom-
mande fall – avdrag för avsättning
till allmän investeringsreserv enligt
lagen (1979:610) om allmän in-
vesteringsreserv, uppskov enligt la-
gen (1979:611) om upphovsmanna-
konto samt *avdrag för avsättning*
för egenavgifter enligt *lagen*
(1981:691) om *socialavgifter*.

Med lön avses sådana ersättning-
ar i *pengar* som *anges* i 2 kap. 3 §
lagen (1981:691) om *socialavgifter*.
Hänsyn skall dock inte tas till lön
till arbetstagare för vilken avgifts-
skyldighet enligt 2 kap. 4 § första
stycket 1 nämnda *lag* inte föreligger
och inte heller till ersättning till ar-
betstagare, som varit bosatt utom-
lands och utfört arbete utom riket,
såvida ersättningen avsett arbete

⁴ Senaste lydelse 1981:295.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

såvida ersättningen avsett arbete som utförts för annans räkning utan att anställning förelegat (jfr 19 kap. 1 § fjärde stycket andra meningen nämnda lag).

som utförts för annans räkning utan att anställning förelegat (jfr 2 kap. 5 § andra stycket andra meningen nämnda lag).

I fråga om handelsbolag och dödsbo, som i beskattningshänseende behandlas som handelsbolag, beräknas avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond för bolaget respektive dödsboet. Ägs andel i handelsbolag eller i dödsbo, som i beskattningshänseende behandlas som handelsbolag, av annan än här i riket bosatt fysisk person, får avdrag för avsättning inte beräknas på grundval av bolagets eller dödsboets inkomster.

Avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår.

Av punkt 2 tionde och elfte styckena samt punkt 3 tredje stycket av anvisningarna till 41 § framgår att avsättning till resultatutjämningsfond kan medföra att rätten till lagernedskrivning begränsas.

46 §

2 mom.⁵ I hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

2) för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §;

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla;

3) för premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägs av honom själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, till den del avdrag för premien ej medges enligt punkt 2 av anvisningarna till 22 § eller punkt 9 av anvisningarna till 29 §, arbetslöshetsförsäkring, om avdrag ej medges enligt nyssnämnda lagrum eller punkt 6 av anvisningarna till 33 §, samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkassa för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör sjukförsäkring enligt 2–4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkring ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjö-

⁵ Senaste lydelse 1980: 71.

*Nuvarande lydelse**Förelagen lydelse*

mansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för premier och andra avgifter som avses i första stycket 3) medges inte med högre belopp än 250 kronor. Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med andra maken, medges dock sådant avdrag för dem båda gemensamt med högst 500 kronor. Avdrag, som nu sagts, med högst 500 kronor medges vidare om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift – varmed jämställs änka, änkling eller frånskild – och haft hemmavarande barn under 18 år.

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring bestämts för januari månad året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för januari månad det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iakttas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i femte stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda år överstiger vad som anges i femte stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

53 §

1 mom.⁶ Skyldighet att erlägga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som av honom här i riket eller å utländsk ort förvärvats; samt

⁶ Senaste lydelse 1980: 1096.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket;

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 6000 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag;

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse;

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd;

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349);

för annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse; samt

för belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter, allt i den omfattning, som anges i anvisningarna till 41 b §;

för återfört avdrag för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter;

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomt- rätt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter; samt

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållnings- sällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse:

d) akademier, allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar är skyldiga att vara medlemmar, samarbetsorgan

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankommer på sammanslutningarna, sjömanshus, företagareförening som erhåller statsbidrag, regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978:504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond,

allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar som inte bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet, pensionsstiftelser som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m., personalstiftelser som avses i samma lag med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utge avgångsersättning till friställd arbetstagar eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bli uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet, sådana ömsesidiga försäkringsbolag som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring,

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden, Apotekar-societetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Bok-branschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Dag Hammarskjölds minnesfond, Fonden för industriellt utvecklingsarbete, Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Järnkontoret och SIS-Standardiseringskommis-sionen i Sverige, så länge kontorets respektive kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ändamål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industri-centra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftel-sen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Svenska bibelsällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypoteks-kassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges turistråd och Aktiebolaget Tiptjänst:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinst-syfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller be-stämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna under-stöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverk-samhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av anvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse:

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, samfund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hän-förlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska perso-ner, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser mark-samfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) anges. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Anvisningar

till 21 §

15.⁷ *Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av jordbruksfastighet.*

15. *Till intäkt av jordbruksfastighet räknas avdrag för egenavgifter som har återförts enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkning av nettointäkten av fastigheten – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.*

till 22 §

2.⁸ *Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter få icke dragas av (se 20 §).*

2. *Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter får inte dras av (se 20 §).*

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Bestämmelserna i punkt 9 av anvisningarna till 29 § om avdrag för premie för grupplivförsäkring och för kostnader för egen hälsovård samt i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

2. a.⁹ *Vid beräkning av nettointäkt av här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av skattskyldig, som är fysisk person, medges schablonavdrag för egen-*

2 a. *Avdrag medges för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter i den mån avgifterna hänför sig till jordbruksfastigheten.*

⁷ Senaste lydelse 1976: 460.

⁸ Senaste lydelse 1981: 388.

⁹ Senaste lydelse 1977: 1172.

Nuvarande lydelse

avgifter enligt bestämmelserna i denna punkt.

Schablonavdraget beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt före schablonavdraget, minskad med dels sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §, dels underskott av annan här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av den skattskyldige, dels – om den skattskyldige begär det – intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Motsvarande gäller beträffande skattskyldig som är delägare i handelsbolag (jfr 53 § 2 mom.).

Föreslagen lydelse

Fysisk person, som brukat en här i riket belägen jordbruksfastighet, får dessutom avdrag för belopp som har avsatts för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna. Den som enligt jordbruksbokföringslagen (1979: 141) är skyldig att upprätta årsbokslut skall ha satt av ett mot avdraget svarande belopp i räkenskaperna för beskattningsåret. Medgivet avdrag skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår.

Avdrag enligt andra stycket beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, före avdraget, minskad med

1) sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §,

2) intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring, och

3) intäkt som omfattas av överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

Avdrag enligt andra stycket får uppgå till högst 25 procent av underlaget, beräknat enligt tredje stycket.

Vad som har sagts i första–fjärde styckena gäller också för en fysisk person, som är delägare i ett handelsbolag, under förutsättning att bolaget har haft inkomst av en här i riket belägen jordbruksfastighet och att delägaren genom bolaget har brukat fastigheten. Avdrag enligt första och andra styckena skall därvid göras av delägaren. Vad som nu har sagts gäller också i fråga om en delägare i ett dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas.

Nuvarande lydelse

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § medhjälpande make för del av inkomst av verksamhet, som *bedrivs* av den andra maken, skall *schablonavdrag för egenavgifter beräknas* särskilt för envar av makarna.

Schablonavdraget utgör – såvida annat icke följer av sjätte och sjunde styckena – 10 procent av den del av underlaget som icke överstiger 10 000 kronor, 20 procent av den del av underlaget som överstiger 10 000 men icke 100 000 kronor samt 15 procent av den del av underlaget som överstiger 100 000 kronor.

Schablonavdraget utgör 2 procent av underlaget om

a) *den skattskyldige vid ingången av året näst före taxeringsåret har fyllt 65 år,*

b) *den skattskyldige för december månad året näst före taxeringsåret har åtnjutit förtidspension eller hel ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionsgrundande inkomst icke skall beräknas för honom enligt 15 kap. 2 § samma lag,*

c) *den skattskyldige icke är inskriven i allmän försäkringskassa vid utgången av året näst före taxeringsåret, eller*

d) *bruttointäkten av fastigheten uteslutande eller så gott som uteslutande omfattas av överenskomelse som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.*

I fall som avses i sjätte stycket beräknas schablonavdrag endast på underlag eller del därav för vilket egenavgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift vid taxeringen bedömes komma att utgå. Vid denna bedömning anses underlaget utgöra sådan inkomst av annat förvärvsarbete som avses i första stycket nämnda lagrum.

Föreslagen lydelse

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § *en* medhjälpande make för del av inkomst av *en* verksamhet, som *bedrivs* av den andra maken, skall *avdrag enligt första och andra styckena göras* särskilt för envar av makarna.

Skattskyldig som har gjort avdrag enligt andra stycket skall vid självdeklarationen foga uppgifter om avdragets beräkning. Uppgifterna skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av riksskatteverket.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

till 28 §

10.¹⁰ *Belopp, varmed schablon-avdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av rörelse.*

10. *Till intäkt av rörelse räknas avdrag för egenavgifter som har återförts enligt punkt 9 a av anvisningarna till 29 § samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkning av nettointäkten av rörelsen – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.*

till 29 §

9.¹¹ *Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot få svenska allmänna skatter icke avdragas (se 20 §).*

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed *icke* utgör omkostnad i rörelsen *erhålles* allmänt avdrag under de förutsättningar som *angivas* i 46 § 2 mom.

9. *Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot får svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §).*

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed *inte* utgör omkostnad i rörelsen *erhålls* allmänt avdrag under de förutsättningar som *anges* i 46 § 2 mom.

Avdrag medges för kostnader för egen hälsovård i den mån förmån av fri sådan vård för anställd är skattefri enligt 32 § 3 mom. tredje stycket.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av rörelse.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av rörelse.

¹⁰ Senaste lydelse 1976: 460.

¹¹ Senaste lydelse 1981: 388.

Nuvarande lydelse

9.a.¹² Vid beräkning av nettointäkt av här i riket bedriven rörelse skall punkt 2 a av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning. Vid tillämpning av nämnda anvisningspunkt skall i stället för inkomst eller underskott av jordbruksfastighet beaktas inkomst eller underskott av rörelse samt i stället för sjukpenning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § beaktas sjukpenning som avses i punkt 9 av anvisningarna till 28 §.

Föreslagen lydelse

9 a. Avdrag medges för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter i den mån avgifterna hänför sig till rörelsen.

Fysisk person, som bedrivit rörelse här i riket, får dessutom avdrag för belopp som har avsatts för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna. Den som enligt bokföringslagen (1976:125) är skyldig att upprätta årsbokslut skall ha satt av ett mot avdraget svarande belopp i räkenskaper för beskattningsåret. Medgivet avdrag skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår.

Avdrag enligt andra stycket beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av rörelsen, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före avdraget, minskad med

1) sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 9 av anvisningarna till 28 §,

2) intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

3) intäkt som omfattas av överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

Avdrag enligt andra stycket får uppgå till högst 25 procent av underlaget, beräknat enligt tredje stycket.

Vad som har sagts i första–fjärde styckena gäller också för en fysisk person, som är delägare i ett handelsbolag, under förutsättning att bolaget har haft inkomst av en här i riket bedriven rörelse och att delägaren genom bolaget har drivit rörelsen. Avdrag enligt första och andra styckena skall därvid göras

¹² Senaste lydelse 1976: 1094.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

av delägaren. Vad som nu har sagts gäller också i fråga om en delägare i ett dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas.

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § en medhjälpare make för en del av inkomst av en verksamhet, som bedrivs av den andra maken, skall avdrag enligt första och andra styckena göras särskilt för envar av makarna.

Skattskyldig som har gjort avdrag enligt andra stycket skall vid självdeklarationen foga uppgifter om avdragets beräkning. Uppgifterna skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av riksskatteverket.

till 52 §¹³

Ha makar tillsammans deltagit i förvärvsverksamhet avseende inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse gäller bestämmelserna i andra-sjätte styckena.

Verksamheten anses bedriven av den ena av makarna om han med hänsyn till utbildning, arbetsuppgifter och övriga omständigheter kan anses ha en ledande ställning i verksamheten och den andra maken *ej* har en sådan ledande ställning. Den make som sålunda driver verksamheten beskattas för hela inkomsten av verksamheten om annat *ej* följer av tredje och fjärde styckena. Har ingen av makarna en sådan ledande ställning som nu har sagts anses verksamheten bedriven av makarna gemensamt. I sådana fall sker beskattning enligt femte stycket.

När verksamheten bedrivits av den ena av makarna men den andra maken (medhjälpare make) arbetat i verksamheten minst 400 timmar under beskattningsåret, får ma-

Har makar tillsammans deltagit i förvärvsverksamhet avseende inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse gäller bestämmelserna i andra-sjätte styckena.

Verksamheten anses bedriven av den ena av makarna om han med hänsyn till utbildning, arbetsuppgifter och övriga omständigheter kan anses ha en ledande ställning i verksamheten och den andra maken *inte* har en sådan ledande ställning. Den make som sålunda driver verksamheten beskattas för hela inkomsten av verksamheten om annat *inte* följer av tredje och fjärde styckena. Har ingen av makarna en sådan ledande ställning som nu har sagts anses verksamheten bedriven av makarna gemensamt. I sådana fall sker beskattning enligt femte stycket.

När verksamheten bedrivits av den ena av makarna men den andra maken (medhjälpare make) arbetat i verksamheten minst 400 timmar under beskattningsåret, får ma-

¹³ Senaste lydelse 1976: 1094.

Nuvarande lydelse

karna fördela inkomsten sig emellan så att en del av hela inkomsten av förvärvskällan, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt före *schablonavdrag* för egenavgifter enligt *punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 §*, hänföres till medhjälpande make. Denna del får *icke upptagas* till högre belopp än som kan anses motsvara marknadsmässigt vederlag för medhjälpande makens arbete jämte egen sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § eller punkt 9 av anvisningarna till 28 §. Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än 12 månader, jämkas antalet arbetstimmar med hänsyn härtill. Arbetsinsats i makarnas gemensamma bostadsutrymme får medräknas om med hänsyn till rörelsens art och andra omständigheter skäl därtill föreligger. Vid bedömning av om medhjälpande make under beskattningsåret arbetat föreskrivet antal arbetstimmar skall anses att han under tid, då han uppburit sjukpenning eller föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller därmed jämförlig ersättning enligt annan författning, arbetat i samma omfattning som närmast före den tid, då sådan ersättning uppburits.

I de fall då verksamhet bedrivits av den ena av makarna och den andra maken ägt del i förvärvskällan eller det i denna nedlagda kapitalet, möter *cj* hinder att – utöver vad som anges i tredje stycket – hänföra ytterligare en del av inkomsten till sistnämnda make, motsvarande skälig ränta som han kan ha uppburit på grund av sin äganderätt eller kapitalinsats.

Ha makarna gemensamt bedrivit verksamheten, skall vardera maken taxeras för den inkomst därav som med hänsyn till hans arbete och öv-

Föreslagen lydelse

karna fördela inkomsten sig emellan så att en del av hela inkomsten av förvärvskällan, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före *avdrag för avsättning* för egenavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*, hänföres till medhjälpande make. Denna del får *inte tas upp* till högre belopp än som kan anses motsvara marknadsmässigt vederlag för medhjälpande makens arbete jämte egen sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § eller punkt 9 av anvisningarna till 28 §. Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än 12 månader, jämkas antalet arbetstimmar med hänsyn härtill. Arbetsinsats i makarnas gemensamma bostadsutrymme får medräknas om med hänsyn till rörelsens art och andra omständigheter skäl därtill föreligger. Vid bedömning av om medhjälpande make under beskattningsåret arbetat föreskrivet antal arbetstimmar skall anses att han under tid, då han uppburit sjukpenning eller föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller därmed jämförlig ersättning enligt annan författning, arbetat i samma omfattning som närmast före den tid, då sådan ersättning uppburits.

I de fall då verksamhet bedrivits av den ena av makarna och den andra maken ägt del i förvärvskällan eller det i denna nedlagda kapitalet, möter *inte* hinder att – utöver vad som anges i tredje stycket – hänföra ytterligare en del av inkomsten till sistnämnda make, motsvarande skälig ränta som han kan ha uppburit på grund av sin äganderätt eller kapitalinsats.

Har makarna gemensamt bedrivit verksamheten, skall vardera maken taxeras för den inkomst därav som med hänsyn till hans arbete

Nuvarande lydelse

riga insatser i verksamheten skäligen tillkommer honom.

Vad som på vardera maken belöper enligt bestämmelserna i första—femte styckena *minskat med schablonavdrag* för egenavgifter utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan.

Av 65 § framgår, att bestämmelser som *avse* gift skattskyldig i vissa fall *skola* tillämpas i fråga om dem som, utan att vara gifta, *leva* tillsammans.

Föreslagen lydelse

och övriga insatser i verksamheten skäligen tillkommer honom.

Vad som på vardera maken belöper enligt bestämmelserna i första—femte styckena, *sedan därifrån avräknats på maken belöpande del av avsättning* för egenavgifter, utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan.

Av 65 § framgår, att bestämmelser som *avser* gift skattskyldig i vissa fall *skall* tillämpas i fråga om dem som, utan att vara gifta, *lever* tillsammans.

till 53 §

3. *Inkomst* av rörelse i form av royalty eller periodvis utgående avgift för utnyttjande av *patent, mönster* eller *dyl.*, som härflyter från här i riket bedriven rörelse, anses som *inkomst* av rörelse, som här bedrivits.

3. *Ersättning* i form av royalty eller periodvis utgående avgift för utnyttjande av *materiella* eller *immateriella tillgångar* skall, såvida *ersättningen* skall hänföras till *intäkt av rörelse* och *ersättningen härrör* från här i riket bedriven rörelse, anses som *intäkt* av rörelse, som här bedrivits.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering. I samband därmed iakttas följande.

1. Har en skattskyldig påförts egenavgifter såsom slutlig skatt för beskattningsår för vilket taxering har skett år 1982 eller tidigare och har den skattskyldige för beskattningsåret medgetts schablonavdrag för egenavgifter enligt den äldre lydelsen av punkt 2 a av anvisningarna till 22 § eller den äldre lydelsen av punkt 9 a av anvisningarna till 29 §, medges avdrag för de påförda egenavgifterna endast med det belopp varmed dessa har överstigit schablonavdraget. Om schablonavdrag för beskattningsåret har medgetts med belopp överstigande summan av de påförda egenavgifterna skall skillnadsbeloppet tas upp som intäkt.

2. Har schablonavdrag för egenavgifter, som medgivits vid 1982 eller tidigare års taxering, reducerats i samband med ändring av taxeringen, får avdrag göras med det belopp varmed reduktion har skett. Å andra sidan skall som intäkt tas upp belopp varmed schablonavdrag i samband med ändring av 1982 eller tidigare års taxering har medgetts utöver tidigare åtnjutet schablonavdrag.

3. Belopp som är avdragsgillt eller skattepliktigt enligt första eller andra punkten hänförs till det beskattningsår under vilket slutlig eller tillkommande skatt har påförts eller restitution, avkortning eller avskrivning har skett. Har schablonavdrag för egenavgifter medgetts eller har tidigare medgivet schablonavdrag ändrats, skall, såvida taxeringsåtgärden inte föranleder omräkning av egenavgifterna för beskattningsåret i fråga, avdraget eller intäkten hänföras till det beskattningsår under vilket beslutet angående taxeringsåtgärden har meddelats.

Har den skattskyldige antingen brukat flera jordbruksfastigheter eller bedrivit flera rörelser under det beskattningsår som anges i första stycket, skall i nämnda stycke avsett avdragsgillt eller skattepliktigt belopp hänföras till den förvärvskälla som ger störst underlag för beräkning av schablonavdrag. Har den skattskyldige under nämnda beskattningsår både brukat jordbruksfastighet och bedrivit rörelse, fastställs i första hand det inkomstslag inom vilket underlaget för avdrag är störst. Inom detta inkomstslag hänförs avdrag eller intäkt till den förvärvskälla som ger störst underlag. Har den skattskyldige under beskattningsåret varken brukat jordbruksfastighet eller bedrivit rörelse, medges avdraget såsom allmänt avdrag enligt 46 § 2 mom. medan intäkten tas upp såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

4. Vid 1983 års taxering tillämpas 41 d § första, andra och sjätte styckena i paragrafens lydelse intill den 1 juli 1981. Därvid skall dock vad som i paragrafens första stycke sägs om schablonavdrag för egenavgifter avse avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter.

5. Vid 1983 års taxering tillämpas inte punkt 2 tredje stycket av anvisningarna till 22 § och punkt 9 femte stycket av anvisningarna till 29 § i fråga om resor som har ägt rum före den 1 juli 1981.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–5 §§ lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Vid debitering av slutlig och tillkommande skatt skall statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt avgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift begränsas enligt bestämmelserna i denna lag.

Med skatt avses i denna lag även sådan avgift som anges i första stycket.

Vid debitering av slutlig och tillkommande skatt skall statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt begränsas enligt bestämmelserna i denna lag.

3 §³

Vid prövning av skattebegränsningen fastställs ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst som beräknats för den skattskyld-

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 772.

² Senaste lydelse 1976: 1095.

³ Senaste lydelse 1979: 1163.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

dige enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt för det år vartill skatten hänför sig.

Den beskattningsbara inkomsten, minskad med 4 500 kronor, skall

ökas med avdrag enligt lagen (1975:1147) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt eller därmed jämförlig författning.

ökas med sådant schablonavdrag för egenavgifter som avses i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370), samt

ökas med avdrag och minskas med intäkt som avses i andra och tredje styckena av anvisningarna till 41 b § nämnda lag,

ökas med särskilt investeringsavdrag,

ökas med påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter,

minskas med restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter samt till beskattning återfört avdrag för avsättning för egenavgifter.

allt under förutsättning att den skattskyldige vid beräkningen av den beskattningsbara inkomsten erhållit avdrag eller beskattats för intäkt av här angivet slag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och enligt 1 § 2 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt skattepliktig dagpenning.

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt och 85 procent av överskjutande belopp.

4 §⁴

Spärrbelopp enligt 3 § jämföres med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel och egenavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Spärrbelopp enligt 3 § jämföres med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetskatt, kommunal inkomstskatt och egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Med egenavgifter förstås avgifter som avses i första stycket av anvisningarna till 41 b § kommunalskattelagen (1928:370).

⁴ Senaste lydelse 1980: 1052.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953: 272), 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980: 1047) om skattereduktion för aktieutdelning eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

5 §⁵

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärrbeloppet, *nedsättes* den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten *samt avgift enligt 4 § lagen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift* med överskjutande belopp. *Den statliga förmögenhetsskatten får dock med tillämpning av denna lag ej bli lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.*

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten, om *ej* en annan ordning kan *antagas* vara förmånligare för den skattskyldige. Skattenedsättning som avses i 4 § tredje stycket *verkställs* sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärrbeloppet *nedsätts* den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten med överskjutande belopp. Förmögenhetsskatten får dock med tillämpning av denna lag *inte* bli lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten om *inte* en annan ordning kan *antas* vara förmånligare för den skattskyldige. Skattenedsättning som avses i 4 § tredje stycket *verkställs* sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om skatt som påförs på grund av 1983 års taxering.

3 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd**

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1978: 401) om exportkreditstöd skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*5 §¹

Exportkreditavdrag innebär att exportföretaget vid beräkning av nettointäkt enligt kommunalskattelagen (1928: 370) och lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt medges ett extra avdrag för sådan stödberättigad kostnadsdel som avses i 3 §.

⁵ Senaste lydelse 1976: 1095.

¹ Senaste lydelse 1978: 952.

Nuvarande lydelse

Avdrag får medges från och med det beskattningsår då exportkreditavtalet har ingåtts till och med det år då krediten enligt avtalet skall vara till fullo återbetald. Avdrag får dock för varje beskattningsår åtnjutas högst med belopp som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan, härunder inbegripet investeringsavdrag enligt lagen (1975:1147) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt eller därmed jämförlig författning men ej sådant schablonavdrag för egenavgifter som avses i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

Har exportföretaget för visst beskattningsår erhållit exportkreditbidrag för viss exportkredit får företaget, beträffande samma exportkredit, inte därefter åtnjuta exportkreditavdrag för beskattningsåret i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

4 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv**

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Avdrag får för viss förvärvskälla och för ett och samma beskattningsår inte överstiga hälften av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan, före avsättningen och före schablonavdrag för egenavgifter. Avdrag medges med helt tusental kronor, dock inte för avsättning som understiger 10 000 kronor.

Föreslagen lydelse

Avdrag får medges från och med det beskattningsår då exportkreditavtalet har ingåtts till och med det år då krediten enligt avtalet skall vara till fullo återbetald. Avdrag får dock för varje beskattningsår åtnjutas högst med belopp som svarar mot skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan, härunder inbegripet särskilt investeringsavdrag men inte avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

2 §

Föreslagen lydelse

Avdrag får för viss förvärvskälla och för ett och samma beskattningsår inte överstiga hälften av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före avsättningen och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. Avdrag medges med helt tusental kronor, dock inte för avsättning som understiger 10 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxering till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och *schablonavdrag* för egenavgifter och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före *schablonavdrag* för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Uppskov medges med belopp som avrundas nedåt till helt tusental kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Särskilt investeringsavdrag utgör 20 procent av anskaffningsvärdet. Avdraget skall göras vid taxeringen för det beskattningsår under vilket inventarierna har levererats eller – i fråga om inventarier som den skattskyldige själv har tillverkat – färdigställts.

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för in-

Föreslagen lydelse

6 §

Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxering till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och *avdrag för avsättning* för egenavgifter *enligt lagen (1981:691) om socialavgifter* och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före *avdrag för avsättning* för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Föreslagen lydelse

3 §

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för in-

Nuvarande lydelse

komstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928:370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannakonto samt *schablonavdrag* för egenavgifter. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första meningen.

Föreslagen lydelse

komstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928:370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannakonto samt *avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter*. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första meningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

7 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.**

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Särskilt investeringsavdrag utgör 10 procent av den del av utgifterna för ny-, till- eller ombyggnad och 20 procent av den del av utgifterna för täckdikning som hänför sig till perioden den 1 november 1980–den 31 mars 1982. Utgifter anses hänförliga till denna period om de avser material som har fogats in i en byggnad eller annat arbete som har utförts under perioden.

Investeringsavdrag skall göras för det beskattningsår under vilket ett arbete har utförts. Om arbetet hänför sig till flera beskattningsår och investeringsavdrag på grund av arbetet inte redan har gjorts, får dock hela investeringsavdraget göras vid taxeringen för det sista beskattningsår som kan komma i fråga.

Nuvarande lydelse

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för inkomstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928:370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannakonto samt *schablonavdrag* för egenavgifter. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första meningen.

Föreslagen lydelse

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för inkomstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928:370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannakonto samt *avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter*. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första mening- en.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

8 Förslag till**Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)**

Häri genom föreskrivs att 37 § 2 mom. och 39 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

37 §

2 mom.² Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttas följande.

¹ Lagen omtryckt 1971:399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.

² Senaste lydelse 1978:316.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna för- mäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd. för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktaments- ersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrätt- ningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (en- dagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För en- dagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas så- som korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om skattechefen i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belä- gen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnader- ersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbun- det företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan be- gränsas till viss grupp av anställda. — Ansökan om medgivande göres hos länsstyrelsen senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkom- mit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå, *huruvida* arbetsgiva- ren har att för utgivet belopp *er- lägga avgift enligt 19 kap. 1 § lagen*

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå *om* arbetsgivaren har att för utgivet belopp *betala ar- betsgivaravgifter enligt lagen*

Nuvarande lydelse

(1962:381) om allmän försäkring. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig *upptagas* representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och trakamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig upptagas sådant skatteavdrag, som skett för uttagande av preliminär A-skatt.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den sistnämnde skall, där så kan ske, redovisas län, kommun och församling, där han var mantalsskriven för året före taxeringsåret. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den, som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. första eller andra punkten skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i tionde stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

Nuvarande lydelse

39 §

1 mom. I särskilda fall *skola* efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig

1. Den som enligt 37 § 1 mom. första punkten är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgift.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete.

Vad uppgiften skall avse

Åtnjutna förmåner, därest icke uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning dels, då förmånerna *avse* kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjuts, och dels huruvida det åligger arbetsgivaren att för förmånerna *erlägga avgift enligt 19*

Nuvarande lydelse

2. Den som för arbetslag eller liknande grupp av personer i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen.

Medlem av arbetslaget eller gruppen.

kap. 1 § lagen om allmän försäkring.

Till medlem utgivet belopp med upplysning huruvida det åligger arbetsgivaren att för beloppet *erlägga avgift enligt 19 kap. 1 § lagen om allmän försäkring.*

Föreslagen lydelse

39 §

I mom. I särskilda fall *skall* efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig

1. Den som enligt 37 § 1 mom. första punkten är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgift.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete.

Vad uppgiften skall avse

Åtnjutna förmåner, om *inte* uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning dels, då förmånerna *avser* kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjutits, och dels huruvida det åligger arbetsgivaren att för förmånerna *betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.*

2. Den som för arbetslag eller liknande grupp av personer i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen.

Medlem av arbetslaget eller gruppen.

Till medlem utgivet belopp med upplysning huruvida det åligger arbetsgivaren att för beloppet *betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgifter till ledning för 1983 års taxering.

9 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 1 §, 3 § 1 mom., 22 §, 25 §, 27 § 1 mom., 49 § 1 mom. och 85 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Med skatt förstås i denna lag, där *icke* annat *angives*, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, *lands-tingsmedel*, skogsvårdsavgifter, sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggs-pensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, sjukförsäkringsavgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, arbetsskadeförsäkringsavgifter enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, delpensionsförsäkringsavgifter enligt 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, socialavgifter enligt 3 § lagen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet, skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxeringslagen, ävensom annuitet å avdiktningsslån.

Regeringen *må*, om särskilda omständigheter *därtill föranleda*, föreskriva att i samband med uppbörden av skatt *må* uppbäras *jämväl annan avgift än sådan* som i första stycket *sågs*. Har *dylik* föreskrift meddelats skall, där *icke* annat *angivits*, vad i denna lag stadgas angående skatt *äga motsvarande tillämpning* beträffande avgift som *med föreskriften avses*.

Föreslagen lydelse

1 §²

Med skatt förstås i denna lag, *om inte* annat *anges*, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, skogsvårdsavgifter, *egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter*, skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956:623) samt annuitet på avdiktningsslån.

Regeringen *får*, om särskilda omständigheter *föranleder det*, föreskriva att i samband med uppbörden av skatt *skall* uppbäras *även andra avgifter än sådana* som *anges* i första stycket. Har *sådan* föreskrift meddelats skall, *om inte* annat *anges*, vad i denna lag stadgas angående skatt *tillämpas* beträffande *den* avgift som *avses med föreskriften*.

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1981: 41.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I m o m.³ I den omfattning nedan *angives* skall skattskyldig *utgöra* preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan *antagas* motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetskadeförsäkringsavgift, del-pensionsförsäkringsavgift, social-avgift enligt 3 § lagen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till för-skole- och fritidshemsverksamhet, avgift enligt 4 § lagen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal in-komstskatt och landstingsmedel.*

I m o m. I den omfattning nedan *anges* skall skattskyldig *betala* preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan *antas* motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *egenavgifter* och kommunal inkomstskatt.

22 §⁴

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt.

Beslut som avses i första stycket meddelas av den lokala skattemyndigheten i det fögderi där beskattningsorten är belägen. I fråga om fysisk person eller dödsbo beslutar dock lokala skattemyndigheten i det fögderi där hemortskommunen är belägen. Om sådan skattskyldig saknar hemortskommun eller särskilda skäl *eljest föreligga*, beslutar lokala skattemyndigheten i beskattningsort för den skattskyldige enligt föreskrifter som riksskatteverket meddelar.

Länsstyrelsen medverkar i debiteringsarbetet enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av preliminär B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Lokal skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter.*

Beslut som avses i första stycket meddelas av den lokala skattemyndigheten i det fögderi där beskattningsorten är belägen. I fråga om fysisk person eller dödsbo beslutar dock lokala skattemyndigheten i det fögderi där hemortskommunen är belägen. Om sådan skattskyldig saknar hemortskommun eller särskilda skäl *annars föreligger*, beslutar lokala skattemyndigheten i beskattningsort för den skattskyldige enligt föreskrifter som riksskatteverket meddelar.

³ Senaste lydelse 1981: 41.

⁴ Senaste lydelse 1974: 771.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §⁵

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall *iakttagas*:

att *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen* uträknas med tillämpning av 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

att *tilläggs pensionsavgift* uträknas med tillämpning av den procentsats för avgiftsuttaget, som fastställts för inkomståret;

att *sjukförsäkringsavgift* uträknas med tillämpning av 19 kap. 2 och 4 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt och landstingsmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering i beskattningsorten; dock må regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, om särskilda omständigheter föreligga, förordna att utdebitering i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

27 §

1 m o m.⁶ Vid debitering av slutlig skatt skall *iakttagas*:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som har fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall *iakttas*:

att *egenavgifter* uträknas med ledning av bestämmelserna i lagen (1981:691) om socialavgifter;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats, som för inkomståret gäller i beskattningsorten; dock får regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, om det föreligger särskilda omständigheter, förordna att utdebitering i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

⁵ Senaste lydelse 1974: 771.

⁶ Senaste lydelse 1981: 41.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt kronor;

att skogsvårdsavgift uträknas enligt bestämmelserna i 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift;

att tilläggsavgift uträknas med tillämpning av den för inkomståret fastställda procentsatsen för avgiftsuttaget, varvid öretal bortfaller;

att kommunal inkomstskatt debiteras med belopp som har uträknats av lokal skattemyndighet i det fögderi där beskattningsorten är belägen;

att i 1 § nämnd sjukförsäkringsavgift debiteras enligt 19 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av allmän försäkringskassa;

att egenavgifter debiteras med ledning av bestämmelserna i lagen (1981:691) om socialavgifter och på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, varvid öretal bortfaller; samt

att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen såvitt gäller person med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning debiteras med tillämpning av bestämmelserna i 11 kap. 4 § samt 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen om allmän försäkring;

att i 1 § nämnd arbetskadeförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring;

att i 1 § nämnd delpensionsförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring;

att i 1 § nämnd socialavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 3 § lagen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet; samt

att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlägga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

1 mom.⁷ Skattskyldig får av den lokala skattemyndigheten beviljas anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta.

1) om taxeringsintendenten har anfört besvär över taxeringen med yrkande om ändring till den skattskyldiges förmån: till det belopp som betingas härav,

2) om den skattskyldige har anfört besvär över taxeringsnämndens beslut om taxering och taxeringsintendenten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd eller det – utan att yttrande har inhämtats från taxeringsintendenten – kan med skäl antas att besvären kommer att bifallas helt eller delvis: till det belopp som betingas härav,

3) om den skattskyldige har anfört besvär över länsrätts eller kammarrätts beslut om taxering och taxeringsintendenten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd: till det belopp som betingas härav,

4) om taxeringen har blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende: till det belopp som betingas av förbiseendet,

5) om den skattskyldige har taxerats på mer än en ort för samma inkomst, garantibelopp för fastighet eller förmögenhet: till det belopp som svarar mot ettdera av eller båda de skattebelopp som har påförts med anledning av taxeringen.

6) om avgiftsunderlag för egenavgift som avses i anvisningarna till 41 b § kommunalskattelagen (1928:370) har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten.

6) om avgiftsunderlag för egenavgifter har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten.

7) om skatt har påförts obehörigen eller med för högt belopp på grund av fel vid debiteringen: till det belopp som betingas av felaktigheten i debiteringen.

8) om preliminär skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas den skattskyldige, kan beräknas överstiga motsvarande slutliga skatt och bli avkortad enligt 65 § samt den skattskyldige inte har erhållit jämkning enligt bestämmelserna i 45 § 1 mom. sista stycket: till så stor del av skatten som kan antas bli avkortad.

85 §

1 mom.⁸ Den, som icke åtnöjes med beslut enligt denna lag av lokal skattemyndighet, äger i beslutet söka ändring hos länsrätten genom besvär.

1 mom. Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag överklagas hos länsrätten genom besvär.

I fråga om preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skat-

Beslut om preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skat-

⁷ Senaste lydelse 1980: 316.

⁸ Senaste lydelse 1979: 174.

Nuvarande lydelse

teavdrag och anstånd med inbetalning av skatt *föres* dock *talans* hos länsstyrelsen.

Allmänt ombud äger *anföra besvär* över lokal skattemyndighets beslut endast *vad avser* arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.

Talan får ej föras mot lokal skattemyndighets beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts.

Har besvärshandling före besvärstidens utgång inkommit till annan länsrätt eller länsstyrelse än den som har att pröva besvären, skall de *ändå upptagas* till prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den länsrätt eller länsstyrelse som skall pröva besvären.

Föreslagna lydelse

teavdrag och anstånd med inbetalning av skatt *överklagas* dock hos länsstyrelsen *genom besvär*.

De allmänna ombuden får överklaga lokala skattemyndigheters beslut endast *i fråga om* arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.

Lokala skattemyndigheters beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts *får inte överklagas*.

Om en besvärshandling före besvärstidens utgång inkommit till *någon* annan länsrätt eller länsstyrelse än den som har att pröva besvären, skall de *trots detta tas upp* till prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den länsrätt eller länsstyrelse som skall pröva besvären.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om debitering av preliminär skatt för år 1982 och slutlig skatt på grund av 1983 års taxering. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid debitering av slutlig eller tillkommande skatt på grund av taxering år 1982 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1981 eller tidigare år.

10 Förslag till**Lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69)**

Härigenom föreskrivs att 1 § skattebrottslagen (1971: 69) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagna lydelse*1 §¹

Denna lag gäller i fråga om skatt eller avgift enligt

1. lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, förordningen (1927: 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar, kommunalskattelagen (1928: 370), förordningen (1933: 395) om ersättnings-

1. lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, förordningen (1927: 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar, kommunalskattelagen (1928: 370), förordningen (1933: 395) om ersättnings-

¹ Senaste lydelse 1978: 145.

Nuvarande lydelse

skatt, lagen (1941:416) om arvs-
skatt och gåvoskatt, lagen
(1946:324) om skogsvårdsavgift, la-
gen (1947:576) om statlig inkomst-
skatt, lagen (1947:577) om statlig
förmögenhetsskatt, lagen (1958:
295) om sjömansskatt, *förordning-
en (1970:99) om investeringsavgift
för vissa byggnadsarbeten, lagen
(1977:322) om investeringsavgift
för vissa byggnadsarbeten,*

2. lagen (1941:251) om särskild
varuskatt, *förordningen (1943:477)
om skatt å vissa pälsvaror, förord-
ningen (1948:85) om försäljnings-
skatt, förordningen (1953:396) om
accis å fettemulsion m. m., lagen
(1953:397) om avgift för fettvaror
som användas för framställning
av fettemulsion m. m., lagen
(1956:545) om omsättningsskatt på
motorfordon, lagen (1957:262)
om allmän energiskatt, lagen
(1960:253) om tillverkning och be-
skattning av malt- och läske-
drycker, lagen (1960:258) om ut-
jämningskatt på vissa varor, lagen
(1961:372) om bensinskatt, lagen
(1961:394) om tobaksskatt, *förord-
ningen (1961:653) om bränn-
oljeskatt, stämpelskattelagen (1964:
308), förordningen (1964:352) om
gasolskatt, förordningen (1966:21)
om särskild skatt på motorbräns-
len, lagen (1968:430) om mervärde-
skatt, förordningen (1971:170) om
annonsskatt, lagen (1972:266) om
skatt på annonser och reklam, la-
gen (1972:820) om skatt på spel,
lagen (1973:37) om avgift på vissa
dryckesförpackningar, vägtrafik-
skattelagen (1973:601), lagen
(1973:602) om särskild vägtrafik-
skatt, lagen (1973:1216) om sär-
skild beredskapsavgift för oljepro-
dukter, bilskrotningslagen (1975:
343), lagen (1977:306) om dryckes-
skatt, lagen (1978:69) om försälj-
ningskatt på motorfordon, lagen
(1978:144) om skatt på vissa resor,**

Föreslagen lydelse

skatt, lagen (1941:416) om arvs-
skatt och gåvoskatt, lagen
(1946:324) om skogsvårdsavgift, la-
gen (1947:576) om statlig inkomst-
skatt, lagen (1947:577) om stat-
lig förmögenhetsskatt, lagen (1958:
295) om sjömansskatt,

2. lagen (1941:251) om särskild
varuskatt, lagen (1953:397) om av-
gift för fettvaror som användas för
framställning av fettemulsion
m. m., lagen (1957:262) om allmän
energiskatt, lagen (1961:372) om
bensinskatt, lagen (1961:394) om
tobaksskatt, stämpelskattelagen
(1964:308), lagen (1968:430) om
mervärdeskatt, lagen (1972:266)
om skatt på annonser och reklam,
lagen (1972:820) om skatt på spel,
lagen (1973:37) om avgift på vissa
dryckesförpackningar, vägtrafik-
skattelagen (1973:601), lagen
(1973:1216) om särskild bered-
skapsavgift för oljeprodukter,
bilskrotningslagen (1975:343), la-
gen (1977:306) om dryckesskatt, la-
gen (1978:69) om försäljningskatt
på motorfordon, lagen (1978:144)
om skatt på vissa resor,

Nuvarande lydelse

3. lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring i vad avser obligatorisk försäkring, lagen (1955:469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m., lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift, lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering, lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen, lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift, lagen (1970:742) om lönegarantiavgift, lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift, lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift, lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen.

Lagen gäller även preliminär skatt, kvarstående skatt och tillkommande skatt som avses i uppbördslagen (1953:272).

Lagen tillämpas *ej* om skatten eller avgiften *fastställs* eller *uppbärs* i den ordning som gäller för tull och *ej* heller beträffande restavgift, skattetillägg eller liknande avgift.

Föreslagen lydelse

3. lagen (1981:691) om socialavgifter.

Lagen tillämpas *inte* om skatten eller avgiften *fastställs* eller *uppbärs* i den ordning som gäller för tull och *inte* heller beträffande restavgift, skattetillägg eller liknande avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Den äldre lydelsen av 1 § gäller fortfarande i fråga om skatter och avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran på

¹ Senaste lydelse 1978:895.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

1. skatt och avgift, som anges i 1 § första stycket uppbördslagen (1953:272), samt skatt enligt lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, lagen (1958:295) om sjömansskatt och kupongskattelagen (1970:624),

2. skatt enligt *förordningen (1959:507) om allmän varuskatt och lagen (1968:430) om mervärdeskatt,*

3. skatt eller avgift enligt *förordningen (1908:129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, lagen (1928:376) om särskild skatt å vissa lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, förordningen (1943:477) om skatt å vissa pålsvaror, förordningen (1948:85) om försäljningsskatt, förordningen (1953:396) om accis å fettemulsion m.m., lagen (1953:397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m.m., lagen (1956:545) om omsättningsskatt på motorfordon, lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, lagen (1960:258) om utjämningsskatt på vissa varor, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, förordningen (1961:653) om brännolja, stämpelskattelagen (1964:308), förordningen (1964:352) om gasolskatt, förordningen (1966:21) om särskild skatt på motorbränslen, förordningen (1971:170) om annonsskatt, lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningsslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon samt lagen (1978:144) om skatt på vissa resor,*

2. skatt enligt lagen (1968:430) om mervärdeskatt,

3. skatt eller avgift enligt *lagen (1908:129) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper, lagen (1928:376) om särskild skatt å vissa lotterivinster, lagen (1941:251) om särskild varuskatt, lagen (1953:397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m.m., lagen (1957:262) om allmän energiskatt, lagen (1961:372) om bensinskatt, lagen (1961:394) om tobaksskatt, stämpelskattelagen (1964:308), lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972:820) om skatt på spel, lagen (1973:37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973:1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningsslagen (1975:343), lagen (1977:306) om dryckesskatt, lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon samt lagen (1978:144) om skatt på vissa resor,*

Nuvarande lydelse

4. skatt enligt *förordningen (1922:260) om automobilskatt, kungörelsen (1951:750) om saluvagnsskatt, förordningen (1963:116) om trafikomläggningsskatt, traktorskatteförordningen (1969:297), vägtrafikskattelagen (1973:601), lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt, kungörelsen (1973:781) om saluvagnsskatt samt lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,*

5. tull och särskild avgift enligt 39 § tullagen (1973:670) samt avgift enligt *kungörelsen (1960:235) om avgift för växtskyddskontroll vid införsel av växter och förordningen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk,*

6. avgift enligt lagen (1967:340) om prisreglering på jordbrukets område och lagen (1974:226) om prisreglering på fiskets område,

7. avgift, som *uppbäres* med tillämpning av lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt *lagen om allmän försäkring, m. m., i den mån avgiften icke omfattas av 1.*

Förmånsrätten omfattar ej restavgift och liknande avgift som utgår vid försummelse att redovisa eller betala fordringen och ej heller skatte- eller avgiftstillägg och förseningsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Den äldre lydelsen av 1 § gäller fortfarande i fråga om skatter och avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

12 Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1981:40) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)**

Härigenom föreskrivs att lagen (1981:40) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Föreslagen lydelse

4. skatt enligt vägtrafikskattelagen (1973:601) samt lagen (1976:339) om saluvagnsskatt,

5. tull och särskild avgift enligt 39 § tullagen (1973:670) samt avgift enligt *lagen (1968:361) om avgift vid införsel av vissa bakverk,*

7. avgift som *uppbärs* med tillämpning av lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter.*

13 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272) skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

14 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

3 §

Med *inkomst av annat förvärvsarbete* avses

a) inkomst av här i riket bedriven rörelse;
b) inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade;

c) ersättning i *penningar* eller naturaförmåner i form av kost eller bostad för arbete för annans räkning; samt

c) ersättning för arbete för *någon* annans räkning i *pengar* eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller *bil*; samt

d) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

allt i den mån inkomsten *icke* enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

allt i den mån inkomsten *inte* enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Till inkomst som avses i första stycket a) och b) räknas även sådan inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet, som enligt punkt 13 av anvisningarna till 32 § eller anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928: 370) taxeras hos försäkrad, om den försäkrade varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning.

Har inkomst som avses i första stycket a), b) eller c) *icke* uppgått till *femhundra* kronor för år, *tages* den *ej* i beräkning.

Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) *inte* uppgått till *500* kronor för år, *tas* den *inte* i beräkning. *Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts,*

¹ Lagen omtryckt 1977: 630.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

under året inte uppgått till 500 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om inkomst som belöper på tid före ikraftträdandet.

15 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagarare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962:381) om *allmän försäkring*. Vad nyss sagts skall *jämväl äga tillämpning* beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning *överstiga* ettusen kronor.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagarare, som avses i 1 § första stycket lagen (1958:295) om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om *socialavgifter*. Vad nyss sagts *gäller också* beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, *överstiger* ettusen kronor.

¹ Lagen omtryckt 1976: 1015.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1976: 1015.

² Senaste lydelse 1979: 651.

Nuvarande lydelse

Riksförsäkringsverket *äger* meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen om statlig inkomstskatt *hänföres* till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete *skall* från inkomst av *rörelse avdragas* underskott å *rörelse under beskattningsåret. I fråga om inkomst av jordbruksfastighet skall motsvarande gälla beträffande underskott å sådan jordbruksfastighet, som brukats av den försäkrade.*

Föreslagen lydelse

Riksförsäkringsverket *får* meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt *hänförs* till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete *får* från inkomst av *en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst för år 1982.

16 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1981: 692) om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring i den lydelse paragrafen erhållit genom lagen (1981: 692) om ändring i nämnda lag och övergångsbestämmelserna till lagen (1981: 692) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.
2 §

Sjukpenninggrundande inkomst är den inkomst i pengar eller naturaförmåner, i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad kan antas för år räknat komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagarare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*). Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas

Nuvarande lydelse

skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall anses *såsom* inkomst av anställning, om ersättningen under ett år uppgått till minst femhundra kronor. Är ersättningen att hänföra till inkomst av rörelse som *bedrivits* av den som *utfört* arbetet eller av jordbruksfastighet som denne *brukat*, skall vad nu sagts *gälla* endast om *denne* och den som *utgivit* ersättningen är ense om detta. I *dessa fall* skall den som *utfört* arbetet anses *såsom* arbetstagare och den som *utgivit* ersättningen *såsom* arbetsgivare.

Föreslagen lydelse

skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, *såvida* ersättningen under ett år uppgår till minst 500 kronor, anses *som* inkomst av anställning. *I fråga om ersättning som utgör* inkomst av rörelse som *bedrivs* av den som *utför* arbetet eller av jordbruksfastighet som denne *brukar*, *gäller* vad nu *har* sagts endast *under förutsättning att den försäkrade* och den som *utger* ersättningen är ense om detta. *I nu angivna fall* skall den som *utför* arbetet anses *såsom* arbetstagare och den som *utger* ersättningen *såsom* arbetsgivare. *Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 500 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.*

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av naturaförmåner i form av kost och bostad, skall dessa förmåner uppskattas efter de regler som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt. Värdet av naturaförmån i form av bil skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen.

1. Denna lag¹ träder i kraft den 1 januari 1982.
2. Äldre bestämmelser i 3 kap. 11 § gäller fortfarande för försäkrade för vilka undantagande enligt 11 kap. 7 § i dess äldre lydelse ägt giltighet.
3. För försäkrade som är födda år 1923 eller tidigare och för vilka undantagande enligt 11 kap. 7 § i dess äldre lydelse ägt giltighet, gäller fortfarande bestämmelserna i 12 kap. 2 § och 15 kap. 1 § i deras förutvarande lydelse. För försäkrade som är födda år 1923 eller tidigare och för

¹ 1981:692.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

vilka sådant undantagande varit gällande under år 1981 gäller alltså äldre bestämmelser i 3 kap. 2 och 5 §§, 11 kap. 7 §, 13 kap. 2 § och 17 kap. 1 §. A-målan som avses i 11 kap. 7 § första stycket i dess äldre lydelse får utan hinder av andra stycket nämnda paragraf återkallas med verkan från och med ingången av året näst efter det då anmälan har återkallats. Ny anmälan får inte göras.

4. Äldre bestämmelser i 11 kap. 2 och 6 §§, 19 kap. samt 20 kap. 4 § gäller fortfarande i fråga om avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

5. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som har ersatts av en bestämmelse i denna lag tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

5. Äldre bestämmelser i 3 kap. 2 § andra stycket gäller fortfarande i fråga om inkomst som belöper på tid före ikraftträdandet.

6. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som har ersatts av en bestämmelse i denna lag tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

17 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter**

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.
5 §

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning, om ersättningen från denne under året inte uppgått till 500 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte om ersättningen utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från inkomst som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall vidare bortses från inkomst som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vid beräkningen av inkomst av annat förvärvsarbete gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 11 kap. 4 § lagen om allmän försäkring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-04-30

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Wikström, Friggebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Wirtén

Lagradsremiss om ändrade avdragsregler för egenavgifter, m. m.

1 Inledning

Den som har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning (egenföretagare) betalar s. k. egenavgifter för finansieringen av socialförsäkringarna m. m. Egenavgifterna är avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Hur avdraget beräknas beror på till vilket inkomstslag avgifterna hör. Egenavgifter som belöper på inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse dras av som omkostnad i förvärvskällan. Vid taxeringen för ett visst beskattningsår medges ett schablonavdrag, vilket är avsett att så nära som möjligt överensstämmer med de slutliga avgifterna för året i fråga. De slutliga egenavgifterna som påförs för beskattningsåret skall stämmas av mot det tidigare medgivna schablonavdraget. I fråga om egenavgifter som hänför sig till annan inkomst än jordbruks- eller rörelseinkomst är avgifterna avdragsgilla som s. k. allmänt avdrag. Avdraget medges vid taxeringen för det beskattningsår då avgifterna debiterats som slutlig skatt.

I sitt delbetänkande (Ds B 1980: 15) Samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter föreslår kulturskattekommittén (B 1979: 15)¹ att rätten till schablonavdrag för egenavgifter utsträcks till att omfatta även inkomstslaget tjänst. I syfte att nå en bättre överensstämmelse mellan schablonavdraget för ett visst beskattningsår och de på samma år belöpande egenavgifterna föreslår kommittén vidare en höjning av schablonavdraget. Enligt kommittén bör även vissa andra ändringar göras i avdragssystemet.

¹ F. d. kammarrättspresidenten Gustaf Hedborg, ordförande, f. d. riksdagsledamöterna Sven Gustafson och Per Olof Sundman samt riksdagsledamöterna Anders Högmark och Bo Södersten.

Till protokollet i detta ärende bör som *bilaga 1* fogas kommitténs sammanfattning samt som *bilaga 2* kommitténs lagförslag.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riksförsäkringsverket, riksskatteverket, kammarrätten i Göteborg, länsstyrelserna i Stockholms, Malmöhus och Örebro län, Centralorganisationen SACO/SR, Föreningen Auktoriserade revisorer, Landsorganisationen i Sverige (LO), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), SHIO-Familjeföretagen, statens kulturråd, Svenska uppfinnareföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges industriförbund och Tjänstemännens centralorganisation (TCO). Ett yttrande har dessutom kommit in från Rolf Holmberg, länsstyrelsen i Kristianstads län.

Länsstyrelsen i Stockholms län har till sitt yttrande fogat ett yttrande från lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi. Länsstyrelsen i Malmöhus län har till sitt yttrande fogat ett yttrande från lokala skattemyndigheten i Helsingborgs fögderi. Centralorganisationen SACO/SR har bifogat yttranden från JUSEK Förbundet för jurister, samhällsvetare och ekonomer, Sveriges civilingenjörsförbund, Sveriges läkarförbund och Sveriges tandläkarförbund. LRF åberopar ett utlåtande av Lantbrukarnas skattedelegation.

En sammanställning av remissyttrandena i de frågor som nu behandlas bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 3*.

I prop. 1980/81: 178, som bygger på pensionskommitténs (S 1970: 40) betänkande (SOU 1977: 46) Pensionsfrågor m. m., har lagts fram förslag om enhetligare och enklare regler för beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. I det sammanhanget uttalade chefen för socialdepartementet att förslag senare skulle läggas fram om de justeringar av schablonavdraget som föranleds av den förordade omläggningen av uttaget av egenavgifter.

I det följande behandlar jag – efter samråd med chefen för socialdepartementet – de förslag till ändringar som kulturskattekommittén har lagt fram. Jag tar också upp de ändringar som föranleds av prop. 1980/81: 178.

2 Allmän motivering

2.1 Allmänna utgångspunkter

Den som under ett år har utgett sammanlagt minst 500 kr. i form av kontant lön och naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil till en hos honom anställd person (arbetstagare) är skyldig att erlagga arbetsgivaravgifter för finansieringen av socialförsäkringarna m. fl. ändamål. Den som har inkomst av annat förvärvsarbete än anställning betalar egenavgifter som i stort sett motsvarar arbetsgivaravgifterna, nämligen avgifterna till sjukförsäkringen, folkpensionen, försäkringen för tilläggspension (ATP), delpensioneringen, arbetsskadeförsäkringen samt barnomsorgen. Tidigare

erlade arbetsgivare och egenföretagare även allmän arbetsgivaravgift enligt den numera upphävda lagen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift.

Vid uppdragsförhållanden skall uppdragsgivaren betala arbetsgivaravgifter för den ersättning som utgår till uppdragstagaren utom i de fall då ersättningen för år räknat understiger 500 kr. eller då ersättningen utgör intäkt av rörelse (jordbruksfastighet) för uppdragstagaren. Även i sistnämnda fall kan dock parterna genom att träffa ett s. k. likställighetsavtal flytta över avgiftsskyldigheten från uppdragstagaren/egenföretagaren till uppdragsgivaren.

Arbetsgivaravgifterna beräknas på summan av kontantlöner och naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil som under året har utgått till arbetstagare. Egenavgifterna beräknas på den försäkrades inkomst av annat förvärvsarbete än anställning enligt 3 kap. 2 § eller 11 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring, AFL. Till grund för beräkningen av inkomst av annat förvärvsarbete läggs i princip den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt. Med inkomst av annat förvärvsarbete avses främst rörelse eller jordbruk men även viss inkomst av tjänst. Skyldighet att erlagga sjukförsäkringsavgift, avgift till arbetsskadeförsäkringen och barnomsorgsavgift kan vidare i undantagsfall uppkomma på grund av inkomst av annan fastighet (skötsel och förvaltning av egen hyresfastighet) och inkomst av kapital (egen självständig rörelse i utlandet). Sistnämnda avgifter torde även teoretiskt sett kunna påföras på grund av inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet (vissa inkomster till företagsledare m. fl. i fåmansföretag).

Arbetsgivaravgifter debiteras och uppbärs enligt bestämmelser i lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. Avgifterna beräknas och debiteras av riks-försäkringsverket. Arbetsgivare skall erlagga preliminära avgifter vid sex betalningstillfällen under det år som avgifterna avser, utgiftsåret. De preliminära avgifterna räknas av mot den slutliga avgiften som fastställs året näst efter utgiftsåret.

Egenavgifter debiteras och uppbärs som skatt enligt uppbördslagen (1953: 272). Lokal skattemyndighet debiterar preliminära avgifter i samband med debiteringen av preliminär B-skatt. Även den slutliga debiteringen ombesörjs av lokal skattemyndighet. Avgifterna uträknas samtidigt med beräkningen av pensionsgrundande inkomst för ATP och påförs skattsedeln för slutlig skatt.

Avdrag för arbetsgivaravgifter medges vid inkomsttaxeringen i förvärvskällan som andra kostnader för personal. Även egenavgifter är avdragsgilla vid inkomsttaxeringen. Enligt tidigare gällande regler fick dock avdrag för egenavgifter inte göras i förvärvskällan. Avdraget medgavs i stället såsom ett s. k. allmänt avdrag. Detta innebar att egenavgifterna kom att beräknas på ett underlag som inte reducerats med påförda egenavgifter, den s. k. avgift-på-avgiftseffekten. Vidare avsåg det allmänna avdraget inte det löpande inkomstårets egenavgifter utan de avgifter som hänförde sig till det

närmast föregående året, den s. k. eftersläpningseffekten. Detta kunde medföra olägenheter för egenföretagare med varierande inkomster och i synnerhet när verksamheten påbörjas eller avslutas. Vid taxeringen för det första verksamhetsåret medgavs sålunda intet avdrag för egenavgifter, vilket fick till följd att skatte- och avgiftsbelastningen detta år ofta blev orimligt hög. En egenföretagare som lade ned sin verksamhet fick dra av avgifterna för sista verksamhetsåret först vid taxeringen för därpå följande år. Det kunde inträffa att han då inte hade så stor inkomst att avdraget kunde utnyttjas fullt ut.

I syfte att råda bot på olägenheterna och för att uppnå neutralitet i avgiftshänseende mellan olika företagsformer ändrades avdragsreglerna år 1976 (prop. 1975/76: 178, SkU 68, rskr 408, SFS 1976: 460–461, prop. 1976/77: 41, SkU 12, rskr 97, SFS 1976: 1094–1098). Reglerna innebär att egenföretagarna fr. o. m. 1977 års taxering medges ett schablonavdrag vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet eller inkomst av rörelse. Schablonavdraget är så konstruerat att det ungefärligen skall svara mot summan av egenföretagarens definitiva egenavgifter för det aktuella inkomståret. Att avdraget beräknas schablonmässigt hänger samman med svårigheterna att på förhand exakt fastställa hur stora de slutliga avgifterna blir. Genom schablonavdraget elimineras i princip såväl avgift-på-avgiftseffekten som eftersläpningseffekten. För det fall att schablonavdraget visar sig avvika från summan av de definitiva avgifterna, får skillnadsbeloppet dras av eller tas upp som inkomst vid taxeringen för det därpå följande beskattningsåret.

Som tidigare nämnts är en uppdragstagare, som inte är jordbrukare eller rörelseidkare, i princip frikallad från skyldigheten att erlägga egenavgifter för sina uppdragsinkomster. Mot bl. a. denna bakgrund har rätten till schablonavdrag för egenavgifter begränsats till jordbruks- och rörelseinkomster. Detta innebär dock inte att avdragsrätten för egenavgifter, som påförts på grund av annan inkomst än jordbruks- eller rörelseinkomst, går förlorad. Avdrag för sådana avgifter medges liksom tidigare som allmänt avdrag vid taxeringen för det beskattningsår då avgifterna debiterats såsom slutlig skatt.

Lagstiftningen om schablonavdrag för egenavgifter är tekniskt sett besvärlig och har medfört ganska omfattande ingrepp i kommunalskattelagen (1928: 370), KL. Begreppet egenavgifter definieras i första stycket av anvisningarna till 41 b § KL. Med egenavgifter förstås sålunda sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § AFL, socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen och ATP-avgift enligt 19 kap. 3 § AFL, avgift enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring, avgift enligt 21 § andra stycket lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring, avgift enligt 16 § lagen (1976: 381) om barnomsorg samt avgift enligt 4 § den numera upphävda lagen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift. I punkt 2 a av anvisningarna till 22 § KL, till vilken punkt 9 a av anvisningarna till 29 §

KL hänvisar, föreskrivs hur schablonavdraget för egenavgifter skall beräknas. Anvisningarna till 41 b § KL innehåller vidare bestämmelser om hur avstämningen mellan det schablonmässigt beräknade avdraget och de definitiva påförda avgifterna skall gå till.

Schablonavdraget för egenavgifter beräknas i normalfallet på nettointäkten av jordbruket eller rörelsen före schablonavdrag. För att i möjligaste mån uppnå överensstämmelse mellan schablonavdraget och de definitiva egenavgifterna skall emellertid för det första den del av nettointäkten (före schablonavdrag) som hänför sig till sjukpenning enligt AFL eller liknande intäkt frånräknas (egenavgift behöver inte erläggas för sjukpenning e. d.). Vid fastställande av underlaget skall nettointäkten (före schablonavdrag) vidare minskas med underskott som uppkommer i annan förvärvskälla tillhörande samma inkomstslag (vid beräkning av egenavgifter tillåts kvittning mellan jordbruksunderskott och jordbruksöverskott och mellan rörelseunderskott och rörelseöverskott). Hänsyn skall tas endast till inkomst eller underskott av en i Sverige belägen jordbruksfastighet, som brukats av den skattskyldige, och till inkomst av rörelse, som bedrivits i Sverige.

För skattskyldiga som betalar oreducerade egenavgifter har schablonavdraget bestämts till 10% av den del av underlaget för avdragsberäkningen som uppgår till högst 10 000 kr., 20% på den del av underlaget som ligger mellan 10 000 och 100 000 kr. och till 15% av den del av underlaget som överstiger 100 000 kr. Dessa procentsatser gäller också för en skattskyldig som – t. ex. till följd av att särskild karenstid tillämpas vid sjukförsäkringen – betalar lägre avgift.

För en mindre grupp av jordbrukare och rörelseidkare har det ansetts att ett schablonavdrag för egenavgifter med 10%, 20% resp. 15% av underlaget skulle medföra ett för stort avdrag. Skattskyldig som har fyllt 65 år vid ingången av året före taxeringsåret eller som har åtnjutit förtidspension eller hel ålderspension enligt AFL för december månad året före taxeringsåret och inte omfattas av vissa särbestämmelser i 15 kap. 2 § AFL betalade sålunda vid lagstiftningens införande inte annan egenavgift än allmän arbetsgivaravgift. Ett för stort avdrag skulle också uppkomma i de fall då avgiftspliktig inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse omfattas av s. k. likställighetsavtal. Har ett sådant avtal träffats skall nämligen inkomsten i socialförsäkringshänseende anses som inkomst av anställning. En väsentlig minskning av egenavgifterna äger vidare rum om den skattskyldige inte är inskriven i allmän försäkringskassa vid utgången av året före taxeringsåret. För dessa egenföretagare har schablonavdraget bestämts till 2% (ursprungligen 4%) av underlaget för avdragsberäkningen. I de fall då likställighetsavtal föreligger tillämpas den lägre procentsatsen endast om inkomsten av jordbruket eller rörelsen uteslutande eller så gott som uteslutande omfattas av avtalet.

Avstämning av schablonavdraget görs i princip på följande sätt. Fram-

kommer vid debiteringen av slutlig skatt att det schablonmässigt beräknade avdraget varit för lågt, är skillnadsbeloppet avdragsgillt vid taxeringen för det beskattningsår då den slutliga skatten debiterats. Har å andra sidan schablonavdraget överstigit de definitiva egenavgifterna, skall skillnadsbeloppet redovisas som intäkt vid taxeringen för det beskattningsår som omfattar den tidpunkt då debiteringen av den slutliga skatten ägt rum.

Avstämningsreglerna innehåller särskilda bestämmelser för det fall att den skattskyldige under det beskattningsår då de definitiva avgifterna debiterats bedrivit flera jordbruk eller flera rörelser eller både jordbruk och rörelse. Särskilda bestämmelser finns även för fall av ändrad taxering eller debitering. Det kan här dock nämnas att regeringsrätten funnit att schablonavdraget inte skall omräknas utan kvarstå som avräkningspost med oförändrat belopp, om taxeringen av intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse ändras i högre instans efter det att egenavgifterna för perioden i fråga debiterats (RÅ 1980 I: 45).

I sin översyn av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter har kulturskattekommittén uppmärksammat vissa brister i samordningen mellan skatte- och avgiftsreglerna. Kommittén har ansett att dessa brister kan – i avbidan på statsmakternas ställningstagande till pensionskommitténs förslag rörande socialförsäkringsavgifterna – botas genom ändringar i reglerna om schablonavdrag för egenavgifter.

I syfte att uppnå bättre överensstämmelse mellan schablonavdraget för visst inkomstår och de på samma år belöpande egenavgifterna föreslår kommittén sålunda att schablonavdrag skall medges med 17% av den del av underlaget som inte överstiger 20 000 kr., 24% av den del av underlaget som överstiger 20 000 men inte 160 000 kr. och 18% av den del av underlaget som överstiger 160 000 kr.

Som tidigare nämnts får schablonavdrag f. n. göras endast i inkomstslagen rörelse och jordbruksfastighet. Kommittén föreslår att sådant avdrag skall få göras även i inkomstslaget tjänst i fråga om sådana inkomster som i socialförsäkringshänseende är att anse som inkomst av annat förvärvsarbete än anställning. Sådana inkomster är vissa royaltyinkomster och uppdragsinkomster.

Enligt kommittén bör också vissa i huvudsak tekniska ändringar göras i schablonavdragsreglerna. Sålunda föreslås att underlaget för avdragsberäkningen skall minskas bl. a. med sådan inkomst som på grund av likställighetsavtal inte skall föranleda egenavgifter. Vidare föreslås att för den som har mer än en avdragsberättigad och avgiftspliktig förvärvskälla avdraget skall göras på de sammanlagda underlagen och inte som nu på underlaget för varje förvärvskälla för sig.

Kommittén föreslår dessutom vissa ändrade regler om den personkrets som skall medges schablonavdrag för egenavgifter. Sådant avdrag föreslås sålunda inte skola medges den som före inkomståret har fyllt 65 år eller eljest i egenskap av ålderspensionär inte skall betala någon egenavgift.

För vissa grupper som har att betala väsentligt lägre egenavgifter än i normalfallen föreslås schablonavdrag med en enhetlig procentsats om 10%.

Av det anförda framgår att kulturskattekommitténs förslag i första hand innebär att schablonavdraget skall höjas och att det skall medges också i inkomstslaget tjänst. Den föreslagna höjningen har inte mött någon erinran vid remissbehandlingen. Däremot har förslaget om utvidgad rätt till schablonavdrag fått ett blandat mottagande. Remissinstanserna ansluter sig visserligen allmänt till kommitténs uppfattning att rättviseskäl talar för att schablonavdrag medges också i inkomstslaget tjänst. Från främst länsstyrelsernas sida har dock kritik riktats mot systemet med schablonavdrag över huvud taget. Tillämpningen av reglerna anses ha förorsakat en stor arbetsbelastning vid deklarationsgranskningen. Arbetsbelastningen förutses komma att öka om schablonavdrag skall medges också vid inkomst av tjänst. Ett par länsstyrelser anser att avdrag för egenavgifter i stället bör ske på grundval av den skattskyldiges bokföring. Även riksförsäkringsverket befarar att administrativa svårigheter uppkommer om rätten till schablonavdrag utvidgas till inkomstslaget tjänst. Verket ifrågasätter därför om inte andra lösningar på bl. a. kulturarbetarnas skatte- och avgiftsproblem bör övervägas.

Innan jag redovisar mina ställningstaganden till kommitténs förslag vill jag upphålla mig något vid innehållet i prop. 1980/81: 178. I denna läggs fram förslag om enhetligare och enklare regler för beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. De föreslagna ändringarna, som inte har kunnat beaktas av kommittén, innebär i korthet följande.

De nuvarande basbelopps- och maximeringsavdragen slopas vid beräkningen av ATP-avgiften. I likhet med vad som f. n. gäller för övriga socialförsäkringsavgifter skall ATP-avgiften i fortsättningen beräknas på hela lönesumman resp. hela nettoinkomsten efter schablonavdrag i rörelse eller jordbruk. Procentsatsen för avgiftsuttaget sätts ned med hänsyn härtill.

En gemensam övre åldersgräns för uttag av arbetsgivaravgifter och egenavgifter införs. Avgifter skall erläggas längst t. o. m. det år då arbetstagen resp. egenföretagaren uppnår 65 års ålder.

Möjligheten för egenföretagare att begära undantagande från ATP avskaffas. De personer som är födda år 1923 eller tidigare och som har ett gällande undantagande från ATP skall dock också i fortsättningen ha möjlighet att stå utanför försäkringen om de så önskar.

De materiella bestämmelserna för beräkning av arbetsgivaravgifter och egenavgifter förs samman i en gemensam lag, benämnd lag om socialavgifter. De nya reglerna avses träda i kraft den 1 januari 1982.

För egen del vill jag först erinra om att man när schablonavdragsregeln infördes var medveten om att den – beroende till viss del på utformningen av systemet för fastställande av egenavgifter – kunde ge upphov till

tillämpningssvårigheter t. ex. när egenavgifternas storlek ändrades till följd av höjning eller nedsättning av taxeringen. Med hänvisning till att pensionskommittén hade i uppdrag att föreslå mer enhetliga regler på detta område skulle det enligt föredragande departementschefen komma att finnas anledning att på nytt ta upp frågan hur avdragsrätten för egenavgifter skall konstrueras när kommittén hade slutfört sitt arbete.

Vid remissbehandlingen av kulturskattekommitténs förslag har det visat sig att tillämpningen av schablonavdragsregeln leder till större svårigheter än vad man vid lagstiftningens införande torde ha haft anledning att befara. Svårigheterna hänger bl. a. samman med att schablonavdraget, som skall medges ex officio, måste räknas om då nettointäkten i förvärvskällan ändras. En sådan ändring kan föranleda fel i avstämningen året därefter, om den skattskyldige då – vilket ofta sker – utgår från det yrkade schablonavdraget i stället för det medgivna. Felet i avstämningen skall rättas av taxeringsnämnden. Rättelsen föranleder vidare att årets schablonavdrag måste räknas om. Detta kan i sin tur leda till fel i avstämningen även nästkommande år osv.

När taxeringen ändras i högre instans och egenavgifterna till följd därav debiteras om, framställs ett omräkningsbesked som tillställs den skattskyldige och taxeringsnämnden. Frågan om omräkningsbeskedet skall föranleda avstämning i deklarationen är då beroende av hur schablonavdraget har behandlats vid omprövningen av taxeringen. Detta innebär att taxeringsnämnden regelmässigt måste rekvirera gamla deklarationer för att kunna genomföra en korrekt taxering.

De tillämpningssvårigheter som schablonavdraget medför kan enligt min mening inte accepteras. Problemen kan knappast lösas inom ramen för det nuvarande avdragssystemet. Man bör därför söka en annan konstruktion för den skattemässiga behandlingen av egenavgifterna.

I princip bör avdragsrätten för egenavgifter utformas så att den skattskyldige inte drabbas av avgift-på-avgiftseffekt eller eftersläpningseffekt. Endast om det föreligger särskilda skäl bör avsteg göras från denna princip. Jag vill vidare framhålla att det är av stor vikt att den skattemässiga behandlingen av egenavgifter blir enkel att tillämpa och kontrollera.

Sistnämnda krav uppfylls enligt min mening bäst om man knyter an till de regler som i övrigt gäller vid inkomsttaxeringen. I fråga om inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse gäller enligt 41 § KL att inkomsten skall beräknas enligt bokföringsmässiga grunder i den mån dessa grunder inte står i strid med särskilda i KL givna bestämmelser. Även inkomst av annan fastighet får i vissa fall beräknas enligt bokföringsmässiga grunder. Detta innebär att hänsyn skall tas inte bara till inkomster och utgifter i verksamheten utan även till lager, fordringar och skulder vid beskattningsårets ingång resp. utgång. Hänvisningen till bokföringsmässiga grunder medför vidare att den skattemässiga inkomstberäkningen skall ske på grundval av de redovisningsregler som finns i bokföringslagen (1976: 125) och annan

civilrättslig lagstiftning samt i jordbruksbokföringslagen (1979:141). En grundläggande regel i denna lagstiftning är att bokföringsskyldigheten skall fullgöras på sätt som överensstämmer med god redovisningssed.

Inkomst anses vid redovisning enligt bokföringsmässiga grunder ha åtnjutits under det år då den enligt god redovisningssed bör uppföras som inkomstpost i räkenskaperna, även om inkomsten inte uppburits i kontanter eller på annat sätt kommit rörelseidkaren till handa. Vad som gäller i fråga om inkomstposter tillämpas också i fråga om utgiftsposter. Detta innebär bl. a. att en kreditförsäljning skall redovisas fastän likviden inte influiterat kontant och att en utgift skall bokföras i och med dess uppkomst och inte först då betalning erläggs.

Som nyss nämnts gäller föreskriften om inkomstberäkning enligt bokföringsmässiga grunder endast under förutsättning att dessa grunder inte står i strid med särskilda bestämmelser i KL. Enligt anvisningarna till 41 § KL skall sålunda justering av det bokförda resultatet ske om resultatet har påverkats av att intäkter, som inte skall beskattas, upptagits som intäkt, eller av att en intäkt, som skall medräknas, har uteslutits. Det bokförda resultatet skall vidare justeras om utgifter, som inte är avdragsgilla, belastat resultat.

Vid inkomsttaxeringen beräknas avdrag för arbetsgivaravgifter för anställd personal på grundval av den skattskyldiges bokföring. I denna noteras under räkenskapsåret erlagda arbetsgivaravgifter. Inför bokslutet bör de under året erlagda preliminära avgifterna stämmas av mot de beräknade slutliga avgifterna. Visar beräkningen att de preliminära avgifterna avviker från de slutliga bör den skattskyldige – för att uppfylla kravet på god redovisningssed – tillföra bokföringen den fordrings- eller skuldpost som behövs för att bestämma de intäkter och kostnader som rätteligen hör till räkenskapsåret.

I fråga om egenföretagare som har inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse grundas avdrag för egenavgifter f. n. inte på bokföringen. Avdraget beräknas i stället schablonmässigt till viss andel av den avgiftspliktiga inkomsten.

Enligt min mening tillgodoses önskemålet om enkelhet i tillämpningen och kontrollen bäst om avdrag för egenavgifter, i likhet med vad som gäller för arbetsgivaravgifter, sker på grundval av den skattskyldiges bokföring. Kravet på att bokföringsskyldigheten skall fullgöras på sätt som överensstämmer med god redovisningssed innebär att den skattskyldige inför bokslutet bör göra en beräkning av de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna och i bokslutet sätta av ett belopp för att täcka avgifterna. Det avsatta beloppet återförs till beskattning nästföljande beskattningsår och avräknas då mot de slutligt bestämda avgifterna.

Med den angivna metoden kan avgift-på-avgiftseffekten och eftersläpningseffekten elimineras. En förutsättning för att metoden skall få avsedd effekt är dock att storleken av de egenavgifter som belöper på ett visst

beskattningsår kan beräknas när den skattskyldige avlämnar sin självdeklaration. Eftersom avgifterna fastställs slutligt först sedan taxeringen är avslutad måste den skattskyldige på förhand uppskatta avgifternas storlek. En sådan uppskattning är relativt svår att göra med de nuvarande avgiftsreglerna. Beräkningen underlättas dock väsentligt med de i prop. 1980/81: 178 föreslagna nya reglerna för beräkning av egenavgifter. Jag kommer i detta lagstiftningsärende att föreslå regler som ytterligare underlättar denna beräkning. Därtill kommer att det inte kan krävas att beräkningen görs exakt. Det måste nämligen beaktas att avsatt belopp skall tas upp som intäkt nästa beskattningsår. En avsättning som över- eller understiger de slutliga avgifterna medför således inte någon definitiv skattevinst eller skatteförlust utan endast att avdraget till viss del blir felaktigt fördelat mellan två beskattningsår. Att avsättningen bygger på en uppskattning utgör därför inte något hinder mot att medge avdrag för avsatt belopp.

Mot den nu angivna bakgrunden förordar jag att systemet med schablonavdrag slopas och ersätts med en rätt till avdrag för belopp som avsätts för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna. Avdraget återförs till beskattning år 2. Vid taxeringen för år 2 får den skattskyldige avdrag för dels de faktiskt påförda egenavgifterna, dels den avsättning som avser beräknade avgifter för detta år.

Den nu beskrivna metoden är av olika skäl inte lämplig i fråga om kontantbeskattade inkomstslag. Den bör därför begränsas till inkomst av jordbruksfastighet och rörelse. Beträffande lagreglernas närmare utformning får jag hänvisa till specialmotiveringen.

Som tidigare har nämnts kan skyldighet att betala egenavgifter i vissa fall uppkomma också på grund av inkomst av tjänst, annan fastighet, kapital och tillfällig förvärvsverksamhet. F. n. medges avdrag för sådana avgifter som allmänt avdrag vid taxeringen för det beskattningsår då avgifterna debiterats som slutlig skatt. Detta medför dels att egenavgifterna kommer att beräknas på ett från materiell synpunkt för stort underlag, dels att avdragsrätten för avgifterna förskjuts ett år. I princip är detta naturligtvis otillfredsställande. Det bör dock betonas att egenavgifter påförs på grund av inkomst av annan fastighet, kapital och tillfällig förvärvsverksamhet endast i rena undantagsfall. Därtill kommer att debiteringen begränsas till vissa egenavgifter. I fråga om nyss nämnda inkomstslag bör därför den nuvarande avdragsregeln av praktiska skäl gälla också i fortsättningen.

Egenavgifter som påförs på grund av inkomst av tjänst utgör, som bl. a. kulturskattekommittén framhållit, ett särskilt problem. I det följande behandlar jag först denna fråga. Därefter tar jag upp frågan om kvittning mellan olika inkomstslag vid beräkning av pensionsgrundande inkomst.

2.2 Egenavgifter på grund av inkomst av tjänst

Enligt 31 § KL hänförs till tjänst dels allmän eller enskild tjänst eller stadigvarande uppdrag och varje annan fast eller tillfällig arbetsanställning, dels tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet, tillfälligt uppdrag, såsom uppdrag att förrätta boupp-teckning, arvscliffe, auktion, besiktning, värdering, skogsräkning samt annan därmed jämförlig inkomstbringande verksamhet av tillfällig natur.

Till tjänst hänförs således främst inkomst av anställning, även om denna är av tillfällig natur. Stadigvarande och tillfälliga uppdrag räknas också till tjänst. Slutligen räknas som tjänst tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. Bedrivs verksamheten däremot yrkesmässigt hänförs den enligt 27 § KL till rörelse.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst avses enligt 3 kap. 2 § AFL med inkomst av anställning den inkomst i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad kan antas för år räknat komma att tills vidare åtnjuta av eget arbete såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Vid beräkning av pensionsgrundande inkomst avses enligt 11 kap. 2 § AFL med inkomst av anställning den lön i pengar eller nyssnämnda naturaförmåner som en försäkrad åtnjuter såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Till sådan inkomst hänförs dock inte från en och samme arbetsgivare åtnjuten lön som under ett år inte uppgått till 500 kr. Hänförs lönen på grund av beloppsgränsen inte till inkomst av anställning kan den dock bli pensionsgrundande som inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § första stycket c) AFL.

Den som har inkomst av anställning skall i regel inte betala socialavgifter på grund av inkomsten. Avgifterna betalas i stället av arbetsgivaren i form av arbetsgivaravgifter, dock endast om ersättningen för arbetstagaren under året har uppgått till minst 500 kr. Den som har inkomst av annat förvärvsarbete är skyldig att betala egenavgifter. För den som har utfört arbete för annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst, ett s. k. uppdragsförhållande, gäller dock en särskild regel. Vid uppdragsförhållanden skall nämligen uppdragsgivaren betala arbetsgivaravgifter för den ersättning som har utgått till uppdragstagaren utom i de fall då ersättning för år räknat understiger 500 kr. eller då ersättningen utgör intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse. Även i sistnämnda fall kan dock parterna genom att träffa ett s. k. likställighetsavtal flytta över avgiftsskyldigheten från uppdragstagaren/egenföretagaren till uppdragsgivaren.

Vid en jämförelse mellan det skatterättsliga begreppet inkomst av tjänst och de fall då arbetsgivaren eller uppdragsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter, dvs. då inkomsten hänförs till inkomst av anställning, framgår att den som taxeras för inkomst av tjänst i regel inte betalar egenavgifter för sådan inkomst. I vissa fall betraktas dock inkomst av tjänst som inkomst av annat förvärvsarbete enligt AFL, vilket medför skyldighet för den

försäkrade att erlägga egenavgifter. För det första innefattar det skatterättsliga begreppet inkomst av tjänst inte bara inkomst av anställning eller uppdrag. Som inkomst av tjänst anses nämligen också inkomst av tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. Sådan verksamhet kan i socialförsäkringshänseende vara att hänföra till annat förvärvsarbete (rörelse). Avgiftsskyldighet kan vidare föreligga för en uppdragstagare, som inte är rörelseidkare (jordbrukare), om han under ett och samma år uppbär flera mindre arvoden från olika uppdragsgivare. Understiger arvodet från varje uppdragsgivare 500 kr. men uppgår arvodena sammanlagt till minst 500 kr. skall nämligen uppdragstagaren – och inte uppdragsgivaren – svara för socialavgifterna. Skyldighet att erlägga egenavgifter till ATP, folkpensioneringen och delpensionsförsäkringen uppkommer också för en arbetstagare i den mån han under året erhåller ersättning understigande 500 kr. från olika arbetsgivare men sammanlagt uppgående till eller överstigande detta belopp.

Vad först angår tillfällig vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet kan denna vara av olika karaktär. Den kan vara att hänföra till ett uppdragsförhållande. Som exempel kan nämnas att en författare får ett uppdrag av ett förlag att för förlagets räkning skriva en artikel eller en bok. Verksamheten står då ett anställningsförhållande nära och likställs med inkomst av anställning, dock endast om arvodet under året uppgår till minst 500 kr. Om ersättningen betalas ut i form av royalty synes försäkringsdomstolarna generellt ha behandlat den som inkomst av annat förvärvsarbete (rörelse). Föreligger inte ett uppdragsförhållande och har ersättningen betalats ut på annat sätt än som royalty torde det däremot vara ytterst ovisst om den grundar rätt till sjukpenning eller ATP.

Enligt min mening är det inte tillfredsställande om formen för utbetalningen av en ersättning avgör hur den behandlas i socialförsäkringshänseende. Det avgörande bör i stället vara verksamhetens karaktär. Grundas verksamheten på ett uppdrag, bör den således, liksom f. n., jämföras med anställning. Föreligger inte ett uppdragsförhållande är det normalt mycket osäkert om arbetet kommer att leda till någon inkomst. Detta utgör i sig ett argument för att ersättningen inte skall grunda rätt till sjukpenning eller ATP. Därtill kommer att inkomstens behandling i socialförsäkringshänseende – med hänsyn till förmånstaket – ofta är av liten eller ingen betydelse för den försäkrade. Starka praktiska skäl talar också för att ersättningar av detta slag lyfts ut ur socialförsäkringssystemet. Mot denna bakgrund förordar jag att ersättning för tillfälligt bedriven verksamhet, som inte grundas på ett anställnings- eller uppdragsförhållande, inte skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättningen blir därigenom inte förmånsgrundande. Detta medför i sin tur att egenavgifter inte skall betalas på grund av sådan inkomst.

Av det anförda följer att – i de fall då anställnings- eller uppdragsförhållande inte föreligger – verksamhetens natur kommer att avgöra hur in-

komsten skall behandlas i socialförsäkringshänseend-. Anses verksamheten vara av tillfällig natur, dvs. skatterettsligt som inkomst av tjänst, kommer den inte att beaktas vid fastställande av sociala förmåner eller egenavgifter. Bedrivs verksamheten yrkesmässigt, dvs. skatterettsligt som inkomst av rörelse, bör den försäkrade tillgodoräknas förmåner och påföras avgifter. Vid bedömning av vad som skall räknas som inkomst av rörelse i socialförsäkringshänseende är det skatterettsliga rörelsebegreppet vägledande (jfr prop. 1959: 100 s. 90). I 27 § KL anges genom en uppräknings exempel på verksamheter som är hänförliga till rörelse. Bl. a. hänförs till rörelse yrkesmässigt bedrivna vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. såvida verksamheten inte utövas på grund av tjänst. Som rörelse anses även annan yrkesmässigt bedrivna verksamhet, såvida inte intäkten är att hänföra till intäkt av fastighet eller tjänst.

I 28 § KL anges exempel på intäkter som är hänförliga till rörelse. Bl. a. skall royalty och periodiskt utgående avgift för utnyttjande av patent, mönster eller dylikt anses som intäkt av rörelse, såvida inte royaltyn eller avgiften är av beskaffenhet att böra hänföras till intäkt av fastighet. Att försäkringsdomstolarna oberoende av om en verksamhet bedrivs yrkesmässigt eller inte synes hänföra royalty till inkomst av rörelse torde ha sin grund i sistnämnda bestämmelse (jfr prop. 1928: 213 s. 262). Det kan i och för sig ifrågasättas om lagstiftaren med orden "eller dylikt" avsett att innefatta t. ex. författarrätt. Enligt min mening är det inte rimligt att hänföra royalty till rörelse även i de fall då det grundläggande villkoret för rörelse, nämligen att verksamheten är yrkesmässigt bedrivna, inte är uppfyllt. Det kan i detta sammanhang nämnas att regeringsrätten i en dom (RÅ 1977 ref. 27) bedömt inkomst av tillfälligt författarskap, vilken utgått i form av royalty, som inkomst av tjänst med hänvisning till att den skattskyldige under beskattningsåret inte drivit yrkesmässig litterär verksamhet.

Enligt min mening bör 28 § KL förtydligas så att det klart framgår att en royaltysättning kan behandlas som inkomst av tjänst. Härigenom minskar risken för att skattedomstolarna och försäkringsdomstolarna kommer till olika resultat vid bedömningen av om en inkomst skall hänföras till rörelse eller tjänst. Problemet med skiljaktiga bedömningar torde dock till viss del kvarstå så länge som skattefrågan och avgiftsfrågan handläggs av skilda domstolsorganisationer. I detta sammanhang bör emellertid nämnas att en kommitté har tillsatts för att se över försäkringsdomstolarnas verksamhet m. m. Enligt direktiven (Dir 1980: 57) skall kommittén bl. a. undersöka möjligheterna att genomföra en överflyttning av besvärspövningen i avgiftsärenden till besvärorganisationen på skatteområdet.

Jag övergår nu till frågan om avgiftsskyldighet och förmåner för småinkomster. Som påpekats i det föregående kan den som inte är jordbrukare eller rörelseidkare påföras egenavgifter, om han under ett år uppbär arvodet som vart och ett understiger 500 kr. men sammanlagt uppgår till minst detta belopp. I sitt remissyttrande över pensionskommitténs tidigare

nämnda förslag framhåller riksförsäkringsverket att denna debitering medför administrativa kostnader som inte torde stå i proportion till de avgifter som flyter in. Verket föreslår därför att egenavgifter inte tas ut på småinkomster av ifrågavarande slag.

I likhet med riksförsäkringsverket anser jag att administrativa skäl talar för att egenavgifter inte tas ut på småinkomsterna. Ett slopande av avgiftsskyldigheten för dessa inkomster aktualiserar dock frågan om en inskränkning kan göras i möjligheten att förvärva förmåner. I princip bör nämligen avgiftsreglerna vara avstämda mot förmånssidan så att en rätt till förmåner inte kan förvärfvas på inkomstbelopp som varit fritagna från avgift. I annat fall öppnas en möjlighet till missbruk av systemet och snedvridning av konkurrensförhållanden.

Det finns inga statistiska uppgifter som visar i vilken omfattning inkomster av nu diskuterat slag ger sociala förmåner. Allt talar emellertid för att sådana inkomster har endast en synnerligen marginell betydelse för de försäkrade. En försäkrad som uppburit ett stort antal arvoden av nu aktuellt slag och som saknar fast anställning e. d. torde nämligen i regel anses bedriva rörelse. Med hänsyn till detta och till de stora administrativa vinster som står att vinna föreslår jag att dessa småinkomster lyfts ut ur försäkringssystemet. Mitt förslag innebär närmare bestämt dels att inkomsterna inte kommer att beaktas vid beräkningen av den försäkrades sjukpenning- och pensionsgrundande inkomst, dels att avgifter inte skall erläggas för inkomsterna.

2.3 Övriga frågor

En fråga som har tagits upp av pensionskommittén och som även har behandlats av riksdagen är bestämmelserna om kvittning mellan olika inkomstslag vid beräkning av pensionsgrundande inkomst.

Enligt 11 kap. 4 § AFL skall en försäkrads taxering till statlig inkomstskatt läggas till grund för beräkning av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete. Taxeringen utgör underlag även för beräkning av egenavgift till ATP. Närmare bestämmelser om beräkning av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete ges i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. I 4 § denna lag föreskrivs att vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall från inkomst av rörelse dras underskott i annan rörelse. Underskott i jordbruksfastighet skall kvittas mot överskott i annan jordbruksfastighet som brukats av den försäkrade. Däremot får underskott av jordbruk inte kvittas mot överskott i rörelse eller tvärtom. Nu nämnda bestämmelser gäller också vid beräkning av andra egenavgifter än den till ATP.

I förarbetena till regeln att kvittning inte får ske mellan inkomstslagen rörelse och jordbruksfastighet framhölls att kvittningsförbudet var en na-

turlig följd av föreskrifterna i 6 § lagen (1959: 291) om försäkring för allmän tilläggspension (numera 11 kap. 3 § AFL). I denna paragraf föreskrevs nämligen att en förutsättning för att inkomst av visst inkomstslag – fråga kunde vara om inkomst av rörelse, inkomst av jordbruksfastighet och viss inkomst av arbete för annans räkning – skulle grunda rätt till pension var att inkomsten översteg 500 kr. (prop. 1959: 175 s. 121. 134–135).

Enligt pensionskommittén (SOU 1977: 46 s. 325–326) äger den motive-ring för den ifrågakarande regeln som lämnades vid dess införande alljämt giltighet. Kommittén framhåller också att regeln bestämmer i första hand inte avgiftsskyldigheten utan rätten till förmåner från ATP. Den medger således att pensionspoäng kan tillgodoräknas en försäkrad som deklarerar överskott av t. ex. rörelse men som samtidigt har brukat en jordbruksfastighet vilken uppvisar underskott. I sådana fall skulle den försäkrades skydd från ATP reduceras eller helt försvinna om det föreskrevs att kvittning skall äga rum mellan olika inkomstslag. Kommittén var därför inte beredd att medverka till regler som urholkade det försäkringskydd som medges enligt nuvarande bestämmelser.

I anslutning till bl. a. yrkandet i motionen 1979/80: 836 om möjlighet till kvittning av överskott i jordbruk mot underskott i rörelse och tvärtom vid beräkning av egenavgifter hänvisade socialförsäkringsutskottet (SiU 1979/80: 16) till de olika förslag som samtidigt var föremål för beredning inom regeringskansliet. Utskottet ansåg därför att det inte då fanns skäl för riksdagen att göra några särskilda uttalanden med anledning av föreliggande motioner. Enligt utskottet fanns det dock anledning förutsätta att problemställningar som tas upp i motionerna blev uppmärksammade i pågående utredningsarbete eller vid beredningen inom regeringskansliet.

Som pensionskommittén uttalade kan en möjlighet till kvittning mellan olika inkomstslag medföra att den försäkrades skydd från ATP reduceras eller helt försvinner. Denna begränsning av den framtida pensionen kan inte godtas. De skäl som talar mot kvittning mellan olika inkomstslag gäller dock enligt min mening även i fråga om kvittning av underskott mot överskott inom ett och samma inkomstslag. Därtill kommer att ett slopan-de av kvittningsrätten förenklar regelsystemet och underlättar det administrativa förfarandet. Jag föreslår därför att kvittningsförbudet utsträcks till att gälla också förvärvskällor tillhörande samma inkomstslag.

2.4 Ikraftträdande

Lagen om socialavgifter skall enligt prop. 1980/81: 178 träda i kraft den 1 januari 1982. De nu föreslagna ändringarna i AFL och utvidgningen av kvittningsförbudet vid beräkning av pensionsgrundande inkomst bör enligt min mening träda i kraft vid samma tidpunkt och gälla inkomster som belöper på tid fr. o. m. ikraftträdandet. Den föreslagna omläggningen av avdragsreglerna för egenavgifter bör också träda i kraft den 1 januari 1982

och tillämpas första gången vid 1983 års taxering. Vad beträffar den närmare utformningen av övergångsbestämmelserna på skattesidan får jag hänvisa till specialmotiveringen.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag har anfört har inom budgetdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,
3. lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd,
4. lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv,
5. lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto,
6. lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning,
7. lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.,
8. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
9. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
10. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
11. lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.,
12. lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
13. lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
14. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
15. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Förslagen bör fogas till regeringsprotokollet i detta ärende som *bilaga 4*.

4 Specialmotivering

4.1 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

28 § 1 mom.

I *tredje stycket* talas liksom f. n. om två former av ersättningar, nämligen royalt och periodiskt utgående avgift. I begreppet royalt ligger att ersättningen i princip utgår med varierande belopp, t. ex. per producerad enhet eller i förhållande till en verksamhets omsättning. Den omständigheten att det i ett royaltavtal stipuleras fasta minimi- eller maximibelopp påverkar inte ersättningens karaktär av royalt. En på förhand fastställd avgift kan

däremot inte hänföras till royalty. Den kan beskattas antingen som periodiskt utgående avgift enligt tredje stycket eller som ersättning för upplåtelse av driften enligt fjärde stycket.

Förslaget tar sikte på ersättningar för utnyttjande av materiella eller immateriella tillgångar. Detta torde inte innebära någon ändring i förhållande till nuvarande regler. F. n. anges att ersättning av ifrågavarande slag skall utgöra intäkt av rörelse, såvida den inte är att hänföra till intäkt av jordbruksfastighet eller av annan fastighet. Enligt förslaget skall ersättningen också kunna beskattas som intäkt av tjänst. Detta blir fallet om ersättningen avser tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär, konstnärlig eller därmed jämförlig verksamhet. Förslaget torde överensstämma med rättspraxis på skatteområdet (jfr RÅ 1977 ref. 27). Försäkringsdomstolarna synes dock hittills generellt ha behandlat royalty som rörelseinkomst. Jag vill med ändringen markera att även försäkringsdomstolarna i fråga om t. ex. royalty till en författare skall pröva om hans verksamhet bedrivs yrkesmässigt eller inte. Endast om den bedrivs yrkesmässigt skall royaltyn anses som intäkt av rörelse.

35 § 1 mom.

Enligt mitt förslag skall restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter enligt den i prop. 1980/81: 178 föreslagna lagen om socialavgifter räknas som intäkt av jordbruksfastighet resp. rörelse i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkning av nettointäkten av fastigheten resp. rörelsen. Motsvarande gäller när ett belopp, som har satts av för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna, återförs till beskattning. Sådana restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter som inte utgör intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse, hänförs däremot, som framgår av 3), till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Dessa egenavgifter har påförts på grund av inkomst av annan fastighet, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet eller kapital och avdrag för avgifterna har medgetts som ett s. k. allmänt avdrag enligt 46 § 2 mom. 2).

I momentet har vidare gjorts ändringar av redaktionell och språklig natur.

41 d §

Ändringen i *första stycket* föranleds av att schablonavdragen för egenavgifter ersätts med en rätt till avdrag för det belopp som satts av för att täcka det löpande årets egenavgifter. *Tredje stycket* har justerats i redaktionellt hänseende med anledning av förslaget om lag om socialavgifter (prop. 1980/81: 178).

46 § 2 mom.

Egenavgifter är avdragsgilla i förvärvskälla endast om avgifterna hänförs till en här i riket brukad jordbruksfastighet eller en här bedriven rörelse.

I undantagsfall kan egenavgifter påföras en skattskyldig på grund av inkomst av annan fastighet, tjänst, tillfällig förvärsverksamhet eller kapital. Avdrag för avgifterna medges då som ett allmänt avdrag enligt *första stycket 2*).

53 § 1 mom.

Ändringen föranleds av att schablonavdragen för egenavgifter ersätts med en rätt till avdrag för det belopp som satts av för att täcka det löpande årets egenavgifter.

Punkt 15 av anvisningarna till 21 §

Har avdrag gjorts för avsättning för egenavgifter skall enligt punkt 2 a andra stycket av anvisningarna till 22 § avdraget återföras till beskattning nästföljande beskattningsår. Enligt förevarande anvisningspunkt skall det återförda beloppet tas upp som intäkt av jordbruksfastighet. Som intäkt av jordbruksfastighet skall vidare – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkningen av nettointäkten av fastigheten – räknas restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.

Punkt 2 av anvisningarna till 22 §

Ändringen är föranledd av att anvisningarna till 41 b § skall upphöra att gälla. I fråga om jordbruksinkomster finns samtliga bestämmelser om avdrag för egenavgifter i punkt 2 a av anvisningarna till 22 §.

Punkt 2 a av anvisningarna till 22 §

Av *första stycket* framgår att påförda egenavgifter enligt den i prop. 1980/81: 178 föreslagna lagen om socialavgifter liksom hittills utgör avdragsgill driftkostnad vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet i den mån avgifterna är hänförliga till jordbruksfastigheten.

Bestämmelserna i *andra stycket* innebär att en fysisk person, som har brukat en här i riket belägen jordbruksfastighet, inte bara får göra avdrag för de egenavgifter som påförs honom slutligt året efter beskattningsåret. Vid taxeringen för ett visst beskattningsår har han dessutom rätt till avdrag för belopp som har avsatts för att täcka de på detta år belöpande egenavgifterna. Enligt förslaget skall den som enligt jordbruksbokföringslagen (1979: 141) är skyldig att upprätta årsbokslut sätta av ett mot avdraget svarande belopp i räkenskaperna för beskattningsåret. Den som inte är skyldig att upprätta årsbokslut behöver endast redovisa det avsatta beloppet som andra skulder i självdeklarationen. Det avsatta beloppet skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår. Intäkten kommer därvid att räknas av mot de under året slutligt bestämda avgifterna.

Tredje stycket innehåller bestämmelser om underlaget för beräkningen av avsättningen för egenavgifter. Avsättningsunderlaget motsvarar det avgiftsunderlag som den lokala skattemyndigheten fastställer. Till grund

för beräkningen av avgiftsunderlaget ligger den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt (jfr 3 kap. 5 § andra stycket lagen om socialavgifter och 11 kap. 4 § AFL). Denna regel gäller dock inte utan undantag. Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall sålunda enligt 3 kap. 5 § första stycket lagen om socialavgifter bortses från inkomst som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) AFL, dvs. sjukpenning eller liknande ersättning. Sådan inkomst kan utgöra intäkt av jordbruksfastighet om ersättningen grundas på inkomst som hänför sig till jordbruket (punkt 14 av anvisningarna till 21 § KL). Vidare måste beaktas att de inkomstbegrepp som tillämpas vid inkomsttaxeringen och avgiftsdebiteringen inte helt stämmer överens. Det förekommer ibland – t.ex. i fråga om inkomst av skogskörslor – att inkomst, som enligt kommunalskattelagen är rörelse- eller jordbruksinkomst, skall anses utgöra inkomst av anställning enligt AFL. På sådana inkomster uttas inte några egenavgifter. Slutligen kan avgiftspliktig inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse omfattas av s.k. likställighetsavtal enligt 3 kap. 2 § andra stycket AFL. Har ett sådant avtal träffats skall inkomsten i socialförsäkringshänseende anses som inkomst av anställning och således inte medföra skyldighet att erlägga egenavgifter.

I enlighet härmed föreskrivs i tredje stycket att avdrag för avsättning för egenavgifter skall beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före avdraget, minskad med dels sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § KL, dels intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket AFL, dels intäkt som omfattas av likställighetsavtal.

Avdrag för avsättning för egenavgifter får enligt *fjärde stycket* uppgå till högst 25 procent av avsättningsunderlaget. Detta innebär inte att en skattskyldig kan fritt välja en procentsats för avsättningen, bara den inte överstiger 25 procent. Av bestämmelserna i andra stycket framgår nämligen att avdraget skall avse de egenavgifter som belöper på beskattningsåret. Den skattskyldige måste således i samband med upprättandet av deklarationen göra en beräkning av dessa avgifter. I vissa fall är beräkningen enkel. Är den skattskyldige inte befriad från att erlägga någon egenavgift och har han inte haft karenstid inom sjukförsäkringen uppgår egenavgifterna fr. o. m. den 1 januari 1982 till drygt 24 procent av avsättningsunderlaget. Har karenstid gällt för honom är egenavgifterna något lägre. Har den skattskyldige under året ändrat karenstid en eller flera gånger blir beräkningen av egenavgifternas storlek givetvis något svårare. Med hänsyn till dessa och andra svårigheter som kan föreligga vid beräkningen och då avdraget ändå skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår bör något krav på exakt beräkning av avsättningen inte uppställas. För skattskyldiga som inte är befriade från att erlägga någon egenavgift bör således en avsättning på 25 procent eller en något lägre procentsats kunna godtas. Den som har anmält undantagande från ATP betalar ingen ATP-avgift och sjukförsäk-

ringsavgift efter en lägre procentsats än vad som annars gäller. För honom uppgår egenavgifterna till omkring 15 procent av avsättningsunderlaget. Är den skattskyldige vid utgången av inkomståret inte inskriven hos en allmän försäkringskassa är han skyldig att betala endast ATP-avgift. För honom kan avgiften beräknas uppgå till omkring 9 procent av avsättningsunderlaget.

Det nu beskrivna systemet innebär att taxeringsmyndigheterna kan godta det deklarerade avdraget för egenavgifter även om detta framstår som något för högt eller lågt. En av annan orsak motiverad avvikelser från deklARATIONEN kräver vidare inte att avdraget för egenavgifter räknas om. I båda dessa hänseenden är alltså de föreslagna reglerna avsevärt enklare att tillämpa än de nuvarande bestämmelserna om schablonavdrag.

Vad jag nu har anfört får emellertid inte förstås så att taxeringsmyndigheterna helt kan underlåta att pröva deklarerat avdrag för egenavgifter. Som nyss antytts bör myndigheterna alltid göra en skälighetsbedömning av avdragets storlek. Ger denna bedömning vid handen att den skattskyldige sökt uppnå en obehörig skatteförmån genom att yrka avdrag för egenavgifter med ett orealistiskt belopp bör avdraget självfallet korrigeras.

I femte stycket finns bestämmelser om handelsbolag och dödsbon, för vilka reglerna om handelsbolag skall tillämpas. Handelsbolag skall enligt 53 § 2 mom. KL inte taxeras. Bolagets inkomst hänförs i stället till delägarna med belopp som för var och en i princip motsvarar hans andel av bolagets inkomst. Om jordbruk eller rörelse drivs i form av handelsbolag debiteras egenavgifterna individuellt för varje delägare på grundval av hans inkomst av bolagets verksamhet. I enlighet härmed föreskrivs att även avdrag för egenavgifter skall göras individuellt för varje delägare. Detta innebär att handelsbolagets inkomst skall fördelas mellan delägarna varefter varje delägare medges avdrag för påförda egenavgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter med utgångspunkt i sin andel av bolagets inkomst. Delägarnas avdragsrätt påverkas inte av en eventuell avsättning för beräknade egenavgifter i handelsbolagets räkenskaper.

I anvisningarna till 52 § finns regler om inkomstfördelningen mellan makar som tillsammans har deltagit i förvärvsverksamhet avseende jordbruksfastighet eller rörelse. Som huvudregel gäller att den make som har drivit verksamheten beskattas för hela inkomsten av denna. Har den andra maken (medhjälpande make) arbetat i verksamheten minst 400 timmar under beskattningsåret får dock makarna enligt tredje stycket av nämnda anvisningar fördela inkomsten sig emellan så att en del av hela inkomsten av förvärvskällan hänförs till den medhjälpande maken. I sådant fall skall enligt bestämmelserna i *sjätte stycket* avdrag för egenavgifter göras särskilt för envar av makarna.

I *sjunde stycket* föreskrivs att uppgifter om beräkning av avdrag för avsättning för egenavgifter skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställs av riksskatteverket.

Punkt 10 av anvisningarna till 28 §

Har avdrag gjorts för de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna enligt bestämmelserna i punkt 9 a av anvisningarna till 29 §, skall enligt samma stycke avdraget återföras till beskattning nästföljande beskattningsår. Enligt förevarande anvisningspunkt skall det återförda beloppet tas upp som intäkt av rörelse. Som intäkt av rörelse skall vidare – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkningen av nettointäkten av rörelsen – räknas restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.

Punkt 9 av anvisningarna till 29 §

Enligt förslaget slopas det nuvarande andra stycket. Ändringen är föranledd av att anvisningarna till 41 b § skall upphöra att gälla. Bestämmelserna om avdrag för egenavgifter som är hänförliga till rörelseinkomst är enligt förslaget i sin helhet intagna i punkt 9 a av anvisningarna till 29 §.

Punkt 9 a av anvisningarna till 29 §

Anvisningarna innehåller bestämmelser om avdrag för egenavgifter som är hänförliga till rörelseinkomst. De övrensstämmer i sak med reglerna om egenavgifter som är hänförliga till jordbruksinkomst. Jag får därför hänvisa till motiveringen till punkt 2 a av anvisningarna till 22 §.

Anvisningarna till 52 §

Ändringen föranleds av att schablonavdragen för egenavgifter ersätts med en rätt till avdrag för det belopp som satts av för att täcka det löpande årets egenavgifter.

Punkt 3 av anvisningarna till 53 §

Ändringen är en följdändring av den föreslagna nya lydelsen av 28 § 1 mom.

Ikraftträdande

De nya bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas fr. o. m. 1983 års taxering. För skattskyldiga vars beskattningsår sammanfaller med kalenderår kommer det nya avdragssystemet således att tillämpas första gången på 1982 års inkomster. Använder sig den skattskyldige av brutet räkenskapsår kommer de nya reglerna att omfatta även inkomst under år 1981. Med hänsyn bl. a. till det nya systemets flexibilitet strider detta dock inte mot förbudet mot retroaktiv lagstiftning.

En av huvudprinciperna i det nya systemet är att slutliga egenavgifter är i sin helhet avdragsgilla. Detta gäller också avgifter som hänför sig till beskattningsår för vilket taxering skett år 1982 eller tidigare. För att förhindra att den skattskyldige för visst års inkomst får dels schablonavdrag med stöd av äldre regler, dels fullt avdrag för sedermera påförda egenavgifter med stöd av de nya reglerna, gäller enligt *punkt 1* att det

tidigare medgivna schablonavdraget skall återföras till beskattning. Det anförda kan belysas med följande exempel.

En rörelseidkare, vars räkenskapsår sammanfaller med kalenderår, medges schablonavdrag med 10 000 kr. vid 1982 års taxering (1981 års inkomst). Vid debiteringen av slutlig skatt i december 1982 påförs egenavgifter med 12 000 kr. Sistnämnda belopp är i princip avdragsgillt. Av punkt 1 av övergångsbestämmelserna följer dock att avdragsbeloppet skall reduceras med det tidigare medgivna schablonavdraget. Vid 1983 års taxering blir därför avdraget för de påförda avgifterna endast (12 000 /- 10 000 =) 2 000 kr.

Omfattar rörelseidkarens räkenskapsår exempelvis tiden den 1 maj – den 30 april, skall det vid 1981 års taxering medgivna schablonavdraget behandlas som en intäktspost vid 1983 års taxering. Det vid 1982 års taxering medgivna schablonavdraget blir en intäktspost först vid 1984 års taxering.

Punkt 2 av övergångsbestämmelserna tar sikte på det fall då ett schablonavdrag för egenavgifter, som hänför sig till 1982 eller tidigare års taxering, ändras i samband med omprövning av taxeringen. En höjning av taxeringen leder normalt till ökat schablonavdrag och större egenavgifter. För att den skattskyldige inte skall få avdrag för såväl schablonavdragshöjningen som de tillkommande egenavgifterna föreskrivs att ett belopp motsvarande höjningen av schablonavdraget skall tas upp som intäkt. Har å andra sidan taxeringen sänkts – vilket normalt leder till lägre schablonavdrag – blir ett belopp motsvarande minskningen av schablonavdraget avdragsgillt.

I punkt 3 första stycket finns regler om när skatteplikt resp. avdragsrätt inträder för de i punkterna 1 och 2 angivna intäkterna och kostnaderna. Reglerna överensstämmer i princip med vad som f. n. gäller enligt tredje stycket av anvisningarna till 41 b § KL. För tydlighets skull bör påpekas att övergångsbestämmelserna givetvis inte alls blir tillämpliga om ett belopp, som är skattepliktigt eller avdragsgillt enligt första eller andra punkten, är hänförligt till ett beskattningsår för vilket taxering sker redan år 1982 eller tidigare.

Punkt 3 andra stycket innehåller regler om egenföretagare som har flera förvärvskällor tillhörande inkomstlagen jordbruksfastighet eller rörelse. I dessa relativt sällsynta fall måste ställning tas till vilken förvärvskälla som skall påverkas t. ex. när ett tidigare medgivet schablonavdrag justeras. Reglerna överensstämmer i allt väsentligt med nuvarande bestämmelser i fjärde stycket av anvisningarna till 41 b § KL.

4.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall

1 §

Ändringen föranleds av att lagen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift är upphävd (jfr SFS 1978: 434).

3 §

Skattebegränsningen innebär f. n. att skatten skall nedsättas om det belopp som den skattskyldige för visst beskattningsår måste betala i statlig inkomstskatt, kommunal inkomstskatt, förmögenhetsskatt och egenavgifter överstiger viss del (80/85 %) av ett spärrbelopp, som utgörs av den skattskyldiges till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst minskad med 4500 kr. och ökad med dels avdrag för egenavgifter, dels särskilt investeringsavdrag. Att spärrbeloppet skall ökas med avdraget för egenavgifter beror på att den skattskyldige skulle bli dubbelt kompenserad om spärrbeloppet beräknades på grundval av inkomsten efter avdrag för egenavgifter samtidigt som egenavgifterna inräknas i det skattebelopp som jämförs med spärrbeloppet (jfr prop. 1976/77:41 s. 44). I avdraget för egenavgifter ingår både schablonmässigt beräknat avdrag och avdrag som medgetts i samband med avstämningen mellan schablonavdraget och avdraget för definitiva avgifter. Å andra sidan skall den beskattningsbara inkomsten minskas med intäkter som hänför sig till denna avstämning.

Enligt mitt förslag skall systemet med schablonavdrag ersättas av ett avdrag som är kopplat till den skattskyldiges avsättning för det löpande årets egenavgifter. Detta föranleder en ändring i reglerna för beräkningen av spärrbeloppet. Ändringen innebär inte någon principiell nyhet. Den beskattningsbara inkomsten skall således enligt förslaget ökas med påförda egenavgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter. Å andra sidan skall inkomsten minskas med restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter samt till beskattning återfört avdrag för egenavgifter.

4 §

I paragrafen har gjorts några ändringar av språklig och redaktionell natur.

5 §

Ändringen föranleds av att lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift är upphävd (jfr SFS 1978:434).

4.3–4.7 Förslagen till lag om ändring i lagen (1978:401) om exportkreditstöd, lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, lagen (1979:611) om upphovsmannakonto, lagen (1980:953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning och lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.

Ändringarna föranleds av att systemet med schablonavdrag för egenavgifter ersätts av ett avdrag som är kopplat till den skattskyldiges avsättning för det löpande årets egenavgifter.

4.8 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Ändringarna föranleds av att bestämmelserna om arbetsgivaravgifter för finansiering av den allmänna försäkringen har förts över från 19 kap. AFL till lagen om socialavgifter (prop. 1980/81: 178).

4.9 Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Arbetsgivaravgifter debiteras och uppbärs enligt lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring. m. m. Debitering och uppbörd av egenavgifter sker enligt föreskrifter i uppbördslagen. De föreslagna ändringarna innebär i huvudsak en anpassning av uppbördslagens regler till lagen om socialavgifter (prop. 1980/81: 178).

I 1 § anges sålunda att med skatt i uppbördslagens mening förstås bl. a. egenavgifter som uttas enligt lagen om socialavgifter.

Ändringen i 3 § är föranledd av den nya lagen om socialavgifter.

Avgiftsunderlaget för egenavgifter fastställs av den lokala skattemyndigheten. En uttrycklig bestämmelse om detta har tagits in i 22 §.

I 25 § föreskrivs att vid debitering av preliminär B-skatt skall iakttagas att egenavgifter skall uträknas med ledning av lagen om socialavgifter.

I 27 § 1 mom. anges att egenavgifter skall debiteras med ledning av lagen om socialavgifter och på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan. Sådana uppgifter är av betydelse bl. a. för att få besked om huruvida sjukförsäkringsavgift skall uträknas efter en lägre procentsats med hänsyn till att sjukförsäkringen för egenföretagaren gäller med karenstid. Ändringen innebär också att öretal som uppkommer vid beräkningen av egenavgift bortfaller.

Ändringen i 49 § 1 mom. är av redaktionell natur.

Enligt 85 § 1 mom. skall den lokala skattemyndighetens beslut överklagas hos länsrätten. I fråga om vissa beslut överklagas dock dessa hos länsstyrelsen. I praxis har vidare den lokala skattemyndighetens beslut i vad avser fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter ansetts skola överklagas hos försäkringsrätten. Med anledning av lagrådets yttrande över förslaget till lag om socialavgifter (prop. 1980/81: 178 s. 93) har i andra stycket intagits en uttrycklig bestämmelse att beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter överklagas hos försäkringsrätten.

4.10—4.11 Förslagen till lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69) och lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Ändringarna i *punkterna 2* hänger samman med att vissa av de uppräknade författningarna inte längre gäller. Ändringarna i *punkterna 3* är följdändringar till den i prop. 1980/81: 178 föreslagna lagen om socialavgifter.

4.12 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:40) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

I anvisningarna till 41 b § KL definieras f. n. begreppet egenavgifter. Med egenavgifter förstås således bl. a. avgift enligt 16 § lagen (1976:381) om barnomsorg. Genom lagen (1981:40) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370) har denna avgift ersatts med avgift enligt 3 § lagen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet. Lagen träder i kraft den 1 januari 1982. Enligt mitt förslag skall 41 b § och anvisningarna till paragrafen upphöra att gälla den 1 januari 1982. Ifrågavarande lag bör därför upphävas.

4.13 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:41) om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Lagen (1981:41) om ändring i uppbördslagen innehåller ändringar av 1 §, 3 § 1 mom. och 27 § 1 mom., vilka skall träda i kraft den 1 januari 1982. Enligt mitt förslag skall dessa paragrafer ändras. Ändringarna skall träda i kraft den 1 januari 1982. Ifrågavarande lag bör därför upphävas.

4.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap. 2 §

Sjukpenninggrundande inkomst utgör f. n. i princip den försäkrades sammanlagda inkomst av eget förvärvsarbete. Rätten till sjukpenning är dock förenad med ett s. k. förmånstak. Vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall nämligen bortses från sådan inkomst som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Enligt förslaget görs en annan inskränkning i möjligheten att förvärva förmåner. Inskränkningen avser småinkomster som grundar sig på anställning eller på uppdrag som inte ingår i rörelse eller jordbruk. Ersättning i pengar eller naturaförmaner för arbete för annans räkning skall sålunda, såvida ersättningen för arbetet under året inte har uppgått till minst 500 kr. och ersättningen inte är att hänföra till inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet, inte vara förmånsgrundande.

Förslaget innebär bl. a. att en prövning måste göras om en ersättning för ett uppdrag som understiger 500 kr. är att hänföra till rörelse (jordbruk) eller inte. Denna gränsdragning är inte sällan förenad med svårigheter. Oftast torde bedömningen av om en rörelse skall anses bedriven av den försäkrade grundas på i vilken omfattning han åtar sig uppdrag av visst slag. Även andra faktorer kan emellertid ha betydelse. T. ex. torde en yrkesmässig författare som håller ett eller flera föredrag i anslutning till sin författarverksamhet få hänföra ersättningen för föredraget till författarrörelsen. Det bör påpekas att ifrågavarande gränsdragningsproblem inte

utgör någon principiell nyhet. Gränsdragningen har nämligen redan nu betydelse vid bedömningen av om en uppdragsgivare obligatoriskt skall betala arbetsgivaravgift eller inte.

I andra stycket har gjorts ändringar även av redaktionell natur.

11 kap. 3 §

Ändringen innebär en inskränkning i möjligheten att förvärva förmåner från tilläggs pensioneringen i fråga om småinkomster som grundar sig på anställning eller på uppdrag som inte ingår i rörelse eller jordbruk. Jag får i denna del hänvisa till motiveringen till 3 kap. 2 §.

Med den föreslagna ändringen får bestämmelsen i första stycket c) betydelse huvudsakligen i fråga om inkomst för arbete utomlands för en arbetsgivare/uppdragsgivare som är bosatt utomlands eller är utländsk juridisk person. Enligt förslaget skall naturaförmåner även i form av bil, i likhet med vad som gäller för förvärvsarbete i övrigt, räknas som inkomst av annat förvärvsarbete.

4.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

4 §

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall f. n. från inkomst av rörelse dras av underskott i annan rörelse. Underskott av jordbruksfastighet skall vidare kvittas mot överskott i annan jordbruksfastighet som brukats av den försäkrade. Däremot får inte underskott av jordbruk kvittas mot överskott av rörelse eller tvärtom. Enligt förslaget skall kvittning av underskott mot överskott inte längre få ske ens inom ett inkomstslag.

5 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över förslagen till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,
3. lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd,
4. lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv,
5. lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto,
6. lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning,
7. lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.,
8. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
9. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
10. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),

11. lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.,

12. lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),

13. lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272),

14. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,

15. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

6 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

Sammanfattning av betänkandet Samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter (Ds B 1980: 15)

Kulturskattekommittén behandlar i detta delbetänkande frågor om samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter.

Kulturarbetare och uppfinnare är liksom andra egenföretagare skyldiga att betala egenavgifter till socialförsäkringarna m. m. För att förhindra att egenavgifterna fastställs och inkomstskatt beräknas på ett för stort underlag (den s. k. avgift-på-avgiftseffekten) och för att undvika att avdraget för avgifter kommer ett år för sent (den s. k. eftersläpningseffekten) infördes fr. o. m. 1977 års taxering regler, som innebär att egenföretagaren vid beräkningen av inkomsten i vissa förvärvskällor får ett schablonmässigt beräknat avdrag för egenavgifter. Schablonavdragen är i vart fall numera alldeles för låga för att tillgodose syftet med dem. Även i övrigt föreligger vissa brister i systemet med schablonavdrag.

I syfte att uppnå så nära överensstämmelse som möjligt mellan schablonavdraget för visst inkomstår och de på samma år belöpande egenavgifterna föreslår kommittén att schablonavdrag skall medges med 17% av den del av underlaget som inte överstiger 20 000 kr., 24% av den del av underlaget som överstiger 20 000 men inte 160 000 kr. och 18% av den del av underlaget som överstiger 160 000 kr. Nuvarande procenttal är 10, 20 och 15 samt gränobelopen 10 000 och 100 000 kr.

Enligt nuvarande regler får schablonavdrag göras endast i inkomstlagen rörelse och jordbruksfastighet. Kommittén föreslår att sådant avdrag skall få göras även i det skatterättsliga inkomstlaget tjänst i fråga om sådana inkomster som i socialförsäkringshänseende är att anse som inkomst av annat förvärvsarbete än anställning. Sådana inkomster är vissa royaltyinkomster och uppdragsinkomster.

I fråga om underlaget för schablonavdrag föreslås att vid beräkningen av underlaget minskning skall ske för sådan inkomst som på grund av s. k. likställighetsavtal inte skall föranleda egenavgifter. Vidare föreslås att för den som har mer än en avdragsberättigad och avgiftspliktig förvärvskälla avdraget skall göras på de sammanlagda underlagen och inte som nu på underlaget för varje förvärvskälla för sig.

Kommittén föreslår vidare vissa ändrade regler om den personkrets som skall medges schablonavdrag för egenavgifter. Sådant avdrag föreslås sålunda inte skola medges den som före inkomståret har fyllt 65 år eller eljest i egenskap av ålderspensionär inte skall betala någon egenavgift.

För vissa grupper som har att betala väsentligt lägre egenavgifter än i normalfallen föreslås schablonavdrag med en enhetlig procentsats om 10%.

Kommittén föreslår att de ändrade bestämmelserna skall tillämpas fr. o. m. beskattningsåret 1981.

Kulturskattekommitténs författningsförslag

Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370) dels att punkt 2 a av anvisningarna till 22 § samt anvisningarna till 41 b § skall ha nedan angivna lydelse.

dels att till anvisningarna till 32 § skall fogas en ny punkt, 12 a. och till anvisningarna till 33 § två nya punkter, 7 och 8. av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar till 22 §

2 a.¹ Vid beräkning av nettointäkt av här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av skattskyldig, som är fysisk person, medges schablonavdrag för egenavgifter enligt bestämmelserna i denna punkt.

Schablonavdraget beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt före schablonavdraget, minskad med dels sjukpenning eller annan ersättning, som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §, dels underskott av annan här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av den skattskyldige, dels – om den skattskyldige begär det – intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

2 a. Vid beräkning av nettointäkt av här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av skattskyldig, som är fysisk person, medges schablonavdrag för egenavgifter enligt bestämmelserna i denna punkt. *Sådant avdrag medges dock ej skattskyldig, som vid ingången av året näst före taxeringsåret har fyllt 65 år eller som för hela året näst före taxeringsåret har åtnjutit hel ålderspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.*

Schablonavdraget beräknas på ett till närmast högre hundratal kronor avrundat underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt före schablonavdraget, minskad med dels sjukpenning eller annan ersättning, som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §, dels underskott av annan här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av den skattskyldige, dels intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring eller som omfattas av överenskommelse som avses i 3 kap. 2 § andra

¹ Senaste lydelse 1977: 1172.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

stycket sistnämnda lag. Har den skattskyldige under året näst före taxeringsåret inom samma eller skilda inkomstslag haft flera förvärvskällor, i vilka schablonavdrag får medges, beräknas avdraget på summan av underlagen för envar av förvärvskällorna. Avdraget fördelas därefter på de skilda förvärvskällorna i förhållande till storleken av underlagen för envar av dem.

Motsvarande gäller beträffande skattskyldig som är delägare i handelsbolag (jfr 53 § 2 mom.).

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § medhjälpande make för del av inkomst av verksamhet, som bedrivs av den andra maken, skall schablonavdrag för egenavgifter beräknas särskilt för envar av makarna.

Schablonavdraget utgör – såvida annat icke följer av sjätte och sjunde styckena – 10 procent av den del av underlaget som icke överstiger 10 000 kronor, 20 procent av den del av underlaget som överstiger 10 000 men icke 100 000 kronor samt 15 procent av den del av underlaget som överstiger 100 000 kronor.

Schablonavdraget utgör 2 procent av underlaget om

a) den skattskyldige vid ingången av året näst före taxeringsåret har fyllt 65 år,

b) den skattskyldige för december månad året näst före taxeringsåret har åtnjutit förtidspension eller hel ålderspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring och pensionsgrundande inkomst icke skall beräknas för honom enligt 15 kap. 2 § samma lag,

c) den skattskyldige icke är inskriven i allmän försäkringskassa vid utgången av året näst före taxeringsåret, eller

Schablonavdraget utgör – såvida annat icke följer av sjätte stycket – 17 procent av den del av underlaget eller, vid flera förvärvskällor, det sammanlagda underlaget som icke överstiger 20 000 kronor, 24 procent av den del av underlaget eller det sammanlagda underlaget som överstiger 20 000 men icke 160 000 kronor samt 18 procent av den del av underlaget eller det sammanlagda underlaget som överstiger 160 000 kronor.

Schablonavdraget utgör 10 procent av underlaget eller det sammanlagda underlaget om

a) den skattskyldige vid ingången av året näst före taxeringsåret har fyllt 64 år,

b) den skattskyldige för någon del av året näst före taxeringsåret har åtnjutit hel förtidspension enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring,

c) för den skattskyldige under året näst före taxeringsåret har gällt undantagande enligt 11 kap. 7 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring, eller

Nuvarande lydelse

d) bruttointäkten av fastigheten uteslutande eller så gott som uteslutande omfattas av överenskomelse som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I fall som avses i sjätte stycket beräknas schablonavdrag endast på underlag eller del därav för vilket egenavgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift vid taxeringen bedömes komma att utgå. Vid denna bedömning anses underlaget utgöra sådan inkomst av annat förvärvsarbete som avses i första stycket nämnda lagrum

Föreslagen lydelse

d) den skattskyldige icke är inskriven i allmän försäkringskassa vid utgången av året näst före taxeringsåret.

till 32 §

12 a. Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av tjänst.

till 33 §

7. Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

8. I fråga om sådan intäkt av tjänst, som enligt 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring utgör inkomst av annat förvärvsarbete än anställning, skall punkt 2 a av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning. Vid tillämpning av andra stycket av nämnda anvisningspunkt skall intäkten minskas med kostnaderna för dess förvärvande.

till 41 b §²

Med egenavgifter förstås sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, socialförsäkringsavgift till

Med egenavgifter förstås sjukförsäkringsavgift enligt 19 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, socialförsäkringsavgift till

² Senaste lydelse 1979: 360.

Nuvarande lydelse

folkpensioneringen och tilläggs-pensionsavgift enligt 19 kap. 3 § samma lag, avgift enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, avgift enligt 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring, avgift enligt 16 § lagen (1976:381) om barnomsorg samt avgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbets-givaravgift.

Avdrag medges för egenavgifter som påförts såsom slutlig skatt. Har skattskyldig för det beskattningsår till vilket avgifterna hänförs sig medgivits schablonavdrag enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 §, medges dock avdrag endast för det belopp varmed egenavgifterna överstiger schablonavdraget. Om schablonavdrag för visst beskattningsår medgivits med belopp överstigande summan av de egenavgifter, som påförts såsom slutlig skatt för samma beskattningsår, skall skillnadsbeloppet tagas upp som intäkt.

Avdrag medges för egenavgifter som har påförts såsom tillkommande skatt samt för belopp varmed medgivet schablonavdrag för visst beskattningsår har reducerats i samband med ändring av taxeringen. Som intäkt upptages egenavgifter, som restituerats, avkortats eller avskrivits, samt belopp varmed schablonavdrag för visst beskattningsår i samband med ändring av taxeringen medgivits utöver tidigare åtnjutet schablonavdrag.

Belopp som – efter beaktande i förekommande fall av tidigare medgivet schablonavdrag – är avdragsgillt eller skattepliktigt enligt andra eller tredje stycket hänföres till det beskattningsår under vilket slutlig eller tillkommande skatt har påförts eller restitution, avkortning eller avskrivning har skett. Har schablonavdrag medgivits eller har tidigare medgivet schablonavdrag ändrats, skall, såvida taxeringsåtgärden icke föranleder omräkning av egenavgifterna för beskattningsåret i fråga, avdraget eller intäkten hänföras till det beskattningsår under vilket beslutet angående taxeringsåtgärden har meddelats.

Har den skattskyldige antingen brukat en eller flera jordbruksfastigheter eller bedrivit en eller flera rörelser under det beskattningsår som anges i fjärde stycket, skall i nämnda stycke avsett avdragsgillt el-

Föreslagen lydelse

folkpensioneringen och tilläggs-pensionsavgift enligt 19 kap. 3 § samma lag, avgift enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, avgift enligt 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring samt avgift enligt 16 § lagen (1976:381) om barnomsorg.

Avdrag medges för egenavgifter som påförts såsom slutlig skatt. Har skattskyldig för det beskattningsår till vilket avgifterna hänförs sig medgivits schablonavdrag enligt någon eller några av punkterna 2 a av anvisningarna till 22 §, 9 a av anvisningarna till 29 § och 8 av anvisningarna till 33 §, medges dock avdrag endast för det belopp varmed egenavgifterna överstiger schablonavdraget. Om schablonavdrag för visst beskattningsår medgivits med belopp överstigande summan av de egenavgifter, som påförts såsom slutlig skatt för samma beskattningsår, skall skillnadsbeloppet tagas upp som intäkt.

Har den skattskyldige antingen brukat en eller flera jordbruksfastigheter eller bedrivit en eller flera rörelser under det beskattningsår som anges i fjärde stycket, skall i nämnda stycke avsett avdragsgillt

Nuvarande lydelse

ler skattepliktigt belopp hänföres till den förvärvskälla som ger störst underlag för beräkning av schablonavdrag. Har den skattskyldige under nämnda beskattningsår både brukat jordbruksfastighet och bedrivit rörelse, fastställes i första hand det inkomstslag inom vilket underlaget för avdrag är störst. Inom detta inkomstslag hänföres avdrag eller intäkt till den förvärvskälla som ger störst underlag. Har den skattskyldige under beskattningsåret varken brukat jordbruksfastighet eller bedrivit rörelse, medges avdraget såsom allmänt avdrag enligt 46 § 2 mom. medan intäkten upptages såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

Föreslagen lydelse

eller skattepliktigt belopp hänföres till den förvärvskälla som ger störst underlag för beräkning av schablonavdrag. Har den skattskyldige under nämnda beskattningsår både brukat jordbruksfastighet och bedrivit rörelse *eller haft inkomst här rörande från ett eller båda av dessa inkomstslag och sådan inkomst av tjänst som avses i punkt 8 av anvisningarna till 33 §*, fastställes i första hand det inkomstslag inom vilket underlaget för avdrag är störst. *Finnes inom detta inkomstslag flera förvärvskällor* hänföres avdrag eller intäkt till den förvärvskälla som ger störst underlag. Har den skattskyldige under beskattningsåret varken brukat jordbruksfastighet eller bedrivit rörelse *eller haft sådan inkomst av tjänst som nyss sagts* medges avdraget såsom allmänt avdrag enligt 46 § 2 mom. medan intäkten upptages såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången i fråga om beskattningsår för vilket taxering sker i första instans år 1982.

Sammanställning av remissyttranden över kulturskattekommitténs betänkande (Ds B 1980: 15) Samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter

1 Allmänna synpunkter på systemet med schablonavdrag för egenavgifter

Kulturskattekommittén har – i avbidan på statsmakternas ställningstagande till ett av pensionskommittén i dess betänkande Pensionsfrågor m. m. (SOU 1977: 46) framlagt förslag om enhetligare och mer lättillämpade regler för beräkning av socialförsäkringsavgifter – utgått från att systemet med schablonavdrag för egenavgifter skall finnas kvar. Frågan om avdragsreglernas konstruktion har dock tagits upp av några remissinstanser. *Länsstyrelserna i Stockholms och Malmöhus län* anser sålunda att det nuvarande systemet bör omprövas. *Länsstyrelsen i Örebro län*, den fackliga organisationen *JUSEK Förbundet för jurister, samhällsvetare och ekonomer*, samt *Sveriges advokatsamfund* är också kritiska mot det nuvarande avdragssystemet.

Länsstyrelsen i Stockholms län: Den konstruktion schablonavdraget för egenavgifter getts med en avstämningsrutin vid sidan av bokföringen medför betydande nackdelar från administrativ synpunkt. Så snart en ändring görs på rörelse- eller jordbruksbilagan måste också schablonavdraget ändras. Ofta iakttar den skattskyldige inte denna ändring när påföljande års deklaration upprättas vilket leder till att denna deklaration kanske enbart av det skälet måste korrigeras. Överhuvudtaget tar justeringar av schablonavdraget alldeles för mycket tid i anspråk i granskningsarbetet och f. ö. också i samband med besvärshandlingen i andra instans. Det är nödvändigt att lagstiftningen på den här punkten förenklas.

Länsstyrelsen vill i det sammanhanget rent allmänt framhålla att skattelagstiftningen överhuvud måste förenklas om det skall finnas möjlighet att inrikta granskningsarbetet och kontrollen på väsentliga skatteundrandragen så som statsmakterna avsett med RS-reformen. Lika viktigt är det att det undersöks vilka administrativa följder en tilltänkt ny lagstiftning får.

De ändringsförslag kommittén nu lägger fram kan i och för sig inte kritiseras, om man tar den nuvarande konstruktionen av schablonavdraget som utgångspunkt. Det är rimligt att justera procentsatserna och beloppsgränserna så att det preliminära avdraget så nära som möjligt överensstämmer med det slutliga. Det kan också finnas skäl för att i avdrags hänseende behandla kulturarbetarna på samma sätt som vanliga rörelseidkare. Någon förenkling av taxeringsarbetet innebär dock inte förslagen. Tvärtom kommer det att innebära merarbete genom att en ny grupp tillåts göra schablonavdrag och genom att det dessutom utvidgas till ytterligare ett inkomstslag.

Länsstyrelsen anser att den nuvarande konstruktionen för schablonavdrag bör frångås. I stället bör det preliminära beloppet tas in i bokföringen

och således medges till avdrag som en reservering. För icke bokföringspliktiga rörelseidkare och jordbrukare kan reserveringen behandlas på deklarationsbilagorna R1 respektive J2 på samma sätt som t. ex. skulder för arbetsgivaravgifter avseende anställda och leverantörsskulder. Med en sådan metod skulle man i granskningsarbetet inte behöva korrigera avdraget i andra fall än då just det preliminära beloppet är felräknat.

Det är givet att exaktheten i nuvarande konstruktion skulle gå förlorad. Detta skall dock vägas mot den betydande arbetsbesparing metoden skulle innebära. Enligt länsstyrelsens mening är det nödvändigt att i ett fall som detta ge avkall på millimetertänkandet och i stället se till enkelheten och det utrymme för kontroll av väsentligare slag detta ger.

Sammanfattningsvis föreslår länsstyrelsen att metoden för avdrag för egenavgifter ändras. I stället för en sidoordnad beräkningsrutin bör avdraget på samma sätt som andra reserveringsposter tas in i bokföringen eller, för icke bokföringspliktiga rörelseidkare och jordbrukare, redovisas bland skuldposterna på deklarationsbilagorna R1 respektive J2.

Någon möjlighet att medge avdrag under inkomst av tjänst ger inte denna metod. Hur kulturarbetarna skall inordnas i systemet, i den mån de inte anses som rörelseidkare, får enligt länsstyrelsens mening lösas i kommitténs fortsatta utredningsarbete, där resultatet tycks kunna bli ett särskilt anpassat inkomstslag.

Länsstyrelsen i Malmöhus län: Tillämpningen av de nuvarande reglerna har givit upphov till en stor arbetsbelastning vid granskningen. Varje ändring av nettointäkten i förvärvskällan medför en motsvarande ändring av schablonavdraget. I de lokala taxeringsnämnderna anser granskarna att just kontrollen och korrigeringen av schablonavdraget är det arbetsmoment, som tar störst tid i anspråk, samtidigt som det uppfattas som en inproduktiv del av arbetet då det inte för den materiella granskningen framåt.

Såsom schablonavdraget för egenavgifterna är utformat är det en hybrid mellan ett allmänt avdrag och en omkostnad i en förvärvskälla. Schablonavdraget påverkar nettointäkten men man tar inte hänsyn till det i bokslutet utan först vid upprättandet av deklarationen. En företagare som har anställda gör vid bokslutet en beräkning av skulderna för arbetsgivaravgifterna. Skulden bokförs som en driftskostnadsskuld och den påverkar rörelsens resultat. En avstämning av den beräknade och slutliga avgiften görs automatisk i räkenskaperna. Rent principiellt skulle ett sådant system kunna tillämpas i inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse för egenavgifterna. Man kan invända mot förslaget att det inte tar hänsyn till de ändringar i avgiftens storlek, som uppstår då nettointäkten ändras vid taxeringen. I sådana fall skulle möjligheten att begära ändring av bokslutet stå den skattskyldige till buds. För inkomst av tjänst finge man tänka sig den nuvarande metoden.

Om inget görs åt de regler, som för närvarande gäller i fråga om schablonavdragen för egenavgifter kommer ökningen av deras omfattning (inkomst av tjänst) att förorsaka ett merarbete, som sänker ambitionsnivån för det egentliga kontrollarbetet. Schablonavdragen har redan påverkat denna ambitionsnivå markant och länsstyrelsen vill i sammanhanget påpeka, att arbetsuppgiften med schablonavdraget inte fanns med vid bemaningsberäkningarna av RS-organisationen. Länsstyrelsen hemställer därför att det övervägs ändring i linje med vad som ovan skisserats. Alternativt kan dagens system förbättras genom att vissa beloppsgränser bestäms för ändring av schablonavdraget i samband med ändring av deklarationen.

Länsstyrelsen i Örebro län ifrågasätter om ett system uppbyggt på så invecklade och sofistikerade metoder verkligen ger myndigheterna den lättnad i skattelägningsproblematiken, som är en förutsättning för ett rationellt skattesystem. I stället borde målet vara en mera genomgripande reform på *hela* avgiftsområdet där ledstjärnan skall vara ett enhetligt avgiftsunderlag och en uttagsprocent som tar sikte på samtliga försäkringsavgifter. Arbetet med schablonavdrag kräver enligt länsstyrelsen redan nu alltför stora resurser och reglerna kan i många fall inte tillämpas strikt i brist på tid. Om de i betänkandet föreslagna ändringarna genomförs minskas ytterligare möjligheterna att hinna med taxeringsarbetet.

JUSEK, som i och för sig tillstyrker de föreslagna höjningarna av schablonavdragen, anser att systemet med schablonavdrag har vissa brister. Förbundet anför:

Det ligger inbyggt i schabloniseringen att avvikelser från vad som är en riktig avgift ofta uppstår och att dessa avvikelser i enskilda fall kan bli betydande. Dessutom kommer de nu föreslagna schablonavdragen, liksom de 1977 införda, sannolikt vara för låga efter några år. JUSEK föreslår därför att egenavgifterna fastställs och inkomstskatten beräknas direkt i taxeringen. Det bör med nuvarande datateknik vara enkelt att göra.

Sveriges advokatsamfund: Det är enligt samfundets uppfattning angeläget att reformarbetet avseende socialförsäkringsavgifter drivs vidare. Vad avser sättet att bestämma avdrag vill samfundet ifrågasätta om det med dagens datateknik finns skäl att behålla systemet med schablonavdrag. Sedan avgiftsunderlaget fastställts för en avgiftsskyldig borde med datorns hjälp avgifterna kunna beräknas exakt med beaktande av avdragsrätten. Genom ett sådant system kan betydande förenklingar uppnås i lagtext och i den praktiska hanteringen, såväl för de skattskyldiga som för myndigheterna. Behovet av procentsatser för schablonavdrag inskränker sig därmed till att procentsatserna blir ett hjälpmedel för de skattskyldiga att i förväg beräkna sin slutliga skatt och bedöma det eventuella behovet av fyllnadsbetalning. Inget nytt lagstiftningsarbete krävs heller när avgifterna ändras.

2 Procentsatser och inkomstgränser vid beräkning av schablonavdrag för egenavgifter

Nuvarande regler leder i allmänhet till att schablonavdragen i betydande grad kommer att understiga de slutliga avgifterna. I syfte att uppnå så nära överensstämmelse som möjligt mellan schablonavdraget för visst inkomstår och de på samma år belöpande egenavgifterna har kommittén föreslagit att schablonavdrag skall medges med 17% av den del av underlaget som inte överstiger 20 000 kr., 24% av den del av underlaget som överstiger 20 000 kr. men inte 160 000 kr. och 18% av den del av underlaget som överstiger 160 000 kr. Nuvarande procenttal är 10, 20 och 15 samt gränsbeloppen 10 000 och 100 000 kr. Höjningen av schablonavdraget och övriga

föreslagna ändrade bestämmelser föreslås bli tillämpliga fr. o. m. beskattningsåret 1981.

De föreslagna procentsatserna har godtagits i princip eller lämnats utan erinran av samtliga remissinstanser. Några remissinstanser, *riksförsäkringsverket*, *riksskatteverket* och *Sveriges industriförbund*, pekar dock på den översyn av reglerna för socialförsäkringsavgifter som numera har lett fram till förslagen i prop. 1980/81: 178.

Riksförsäkringsverket: För närvarande förbereds inom regeringskansliet en lagändring som planeras träda i kraft den 1 januari 1982. Ändringen innebär bl. a. att avgiften till tilläggspensioneringen liksom övriga egenavgifter i princip beräknas på hela inkomsten och inte som f. n. på inkomster överstigande ett men inte sju och ett halvt basbelopp. Antages en sådan lag innebära det, att behovet av olika procentsatser för olika inkomstintervall i princip bortfaller och att nya regler för beräkning av schablonavdraget bör utformas fr. o. m. inkomståret 1982.

Riksskatteverket: En översyn av beräkningsgrunderna för socialförsäkringsavgifterna pågår inom regeringskansliet. Denna översyn kan leda till att andra och enklare avgiftsregler om något eller några år blir aktuella.

Sveriges industriförbund: Enligt vad vi erfarit väntas att riksdagen tar ställning till ett förslag om genomförande av pensionskommitténs intentioner om förenklade beräkningsgrunder för egenavgifter fr. o. m. inkomståret 1982. Ett genomförande härav medför att de föreslagna justeringarna av procentsatserna endast kommer att tillämpas under inkomståret 1981. Mot en sådan bakgrund kan man i och för sig ifrågasätta om förslaget i denna del bör genomföras. Med hänsyn till att – såsom framgår av tabellen på sidan 27 i betänkandet – i det enskilda fallet de nuvarande procentsatserna leder till avsevärda eftersläpningseffekter tillstyrker vi emellertid förslaget i denna del. Ej heller mot övriga föreslagna ändringar har vi något att erinra.

Lantbrukarnas skattedelegation framhåller att det är angeläget att snarast möjligt rätta till nuvarande missstämning mellan schablonavdrag och faktiska egenavgifter och att frågan har stor betydelse vid nyetablering och avveckling av företag. Delegationen kan inte godta att frågan förhållas i avvaktan på en reform av socialförsäkringsavgifterna.

3 Schablonavdrag i inkomstslaget tjänst

Enligt nuvarande bestämmelser får schablonavdrag göras endast från inkomst av här i riket bedriven rörelse eller här i riket bedriven jordbruksfastighet. Egenavgifter kan emellertid tas ut också för andra inkomster. T. ex. synes inkomst av royalty i socialförsäkringshänseende generellt behandlas som inkomst av annat förvärvsarbete (rörelse) och föranleder därför avgiftsplikt. Sådan inkomst kan i skattehänseende bedömas som inkomst av tjänst. Vidare föreligger avgiftsplikt om en skattskyldig från

olika uppdragsgivare fått arvoden som från varje uppdragsgivare understiger 500 kr. för år men sammanlagt överstiger detta belopp. Är verksamheten inte yrkesmässigt bedriven betraktas den inte som rörelse i skattehänseende och schablonavdrag får därför inte göras. Enligt kommitténs förslag skall schablonavdrag få göras även vid inkomst av tjänst.

Remissinstanserna ansluter sig allmänt till kommitténs uppfattning att rättviseskäl talar för att schablonavdrag medges också i inkomstslaget tjänst. Med hänsyn särskilt till befarade administrativa problem ifrågasätts dock förslaget av *riksförsäkringsverket* och *riksskatteverket*.

Riksförsäkringsverket: Riksförsäkringsverket anser att rätten att göra schablonavdrag i princip bör överensstämma med skyldigheten att erlagga egenavgifter. Enligt verkets mening är det dock tveksamt om rätten att göra schablonavdrag bör utvidgas till inkomstkällan tjänst, bl. a. med hänsyn till att detta, som tidigare nämnts, kan påverka förmånssidan.

Riksförsäkringsverket vill vidare framhålla att det inte bara är inkomst av royalty och inkomst av vissa uppdrag som grundar skyldighet att erlagga egenavgift utan att motsvarande rätt att göra schablonavdrag föreligger. Bland övriga inkomstslag kan t. ex. nämnas inkomst av utlandsrörelse och inkomst av annan fastighet i vissa fall. Det kan också vara fråga om lön till en anställd. Verket vill särskilt framhålla att en ersättning till en anställd från en arbetsgivare understigande 500 kronor medför skyldighet att erlagga sådana egenavgifter som grundas på att den försäkrade haft inkomst av annat förvärvsarbete enligt 11 kap. 3 § AFL. Bl. a. för kulturarbetare är det inte ovanligt med sådana inkomstposter. Förslaget innebär således att om en inkomst understiger 500 kronor får schablonavdrag göras om inkomsten härrör från ett uppdrag men däremot inte om den härrör från arbete som anställd. Berörda skattskyldiga torde ha svårt att inse det motiverade i den skilda behandlingen. Förslaget innebär också att de administrativa svårigheter som den olika regleringen av arbete som anställd respektive uppdragstagare innebär kommer att öka, eftersom skillnaden nu också måste beaktas vid taxeringen. Begreppen arbetstagare och uppdragstagare har inte samma innebörd inom socialförsäkringslagstiftningen som inom skattelagstiftningen. Taxeringsmyndigheterna saknar erfarenhet av vad som gäller i socialförsäkringssammanhang. Det finns därför risk för att ifrågavarande inkomster kommer att bedömas olika vid beräkningen av schablonavdrag och vid beräkningen av egenavgifter, vilket medför inte bara administrativa problem utan också svårigheter för den enskilde.

Riksförsäkringsverket ifrågasätter om inte andra lösningar på här aktuella problem bör övervägas. Som kulturskattekommittén anför kan man genom lagstiftning uppnå att inkomst av royalty behandlas lika inom skatte- och socialförsäkringslagstiftning. Beträffande ifrågavarande inkomster under 500 kronor kan nämnas att verket i andra sammanhang förordat att avgift inte skall tas ut. Mot bakgrund av det anförda anser verket att frågan om en utvidgning av rätten till schablonavdrag bör övervägas ytterligare.

Beträffande det föreliggande förslaget att införa schablonavdrag vid inkomst av royalty och vissa uppdrag vill riksförsäkringsverket vidare påpeka följande. Enligt förslaget skall schablonavdraget dras av som kostnad i förvärvskällan tjänst, vilket innebär att det redovisas under punkt

VII. 6b i den allmänna självdeklarationen. Vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst utgår det nuvarande datorsystemet från att kostnaderna under denna punkt proportioneras mellan tjänsteinkomsterna 1. och 2. Då schablonavdraget givetvis skall hänföras till tjänst 2. innebär detta att de maskinella förslagen till fördelning alltid kommer att bli felaktiga och således att granskningspersonalen inte har möjlighet att utnyttja avsett datorstöd. Om kulturskattekommitténs förslag leder till lagstiftning, bör därför deklaraionsblanketterna ändras på sådant sätt att schablonavdraget redovisas separat.

Riksskatteverket: Systemet med schablonavdrag har utsatts för kritik bl. a. från taxeringsfunktionärer. Det anses krångligt och för med sig mycket korrigeringsarbete. En stor del av taxeringstiden går åt för att göra korrigeringar.

Mot bakgrund härav kan en utbyggnad av schablonavdraget till inkomstslaget tjänst ifrågasättas ur taxeringsteknisk synpunkt. Det framgår inte av betänkandet hur många skattskyldiga som berörs av den tilltänkta utbyggnaden av schablonavdraget. I avsaknad av sådana uppgifter saknas underlag för att bedöma hur merarbetet totalt sett kommer att drabba taxeringsnämnderna.

Under de senaste åren har taxeringsnämnderna varit hårt pressade tidsmässigt och arbetsmässigt av de nyheter som införts i taxeringsarbetet. RSV erinrar därför om vikten av att noga överväga de konsekvenser förslaget kan få för taxeringsarbetet om det genomförs.

Förslaget förutsätter att en särskild underbilaga används för schablonavdragsberäkningen. RSV befarar dock att innehållet i den allmänna självdeklarationen och i kontrolluppgiften även kan komma att beröras. Tryckningen av självdeklarationen och kontrolluppgiften måste påbörjas redan i augusti/september månad året före taxeringsåret. Upplagorna är nämligen betydande. Innan dess skall blankettförslagen remissbehandlas. Vid en eventuell lagstiftning måste ikraftträdandet komma mycket snabbt. Det kan nämnas att arbetsgivarna vid senaste ändringen av kontrolluppgiften krävde att få kännedom om förestående ändringar minst sex månader före beskattningsårets ingång för att hinna göra om sina dataprogram.

Lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi pekar på att kommittén inte har föreslagit ändring av beloppsgränsen på 500 kr. under vilken belopp inte skall redovisas på arbetsgivaruppgift. Detta innebär att likställighetsavtal inte heller i fortsättningen kan slutas för inkomst under denna gräns. Även om det i avvaktan på genomförandet av pensionskommitténs förslag enligt lokala skattemyndigheten saknas anledning till ändring i nämnda avseende vill myndigheten redovisa följande synpunkter:

Därest tillfälligt uppdrag för mottagaren är att betrakta som inkomst av tjänst skall kontrolluppgift lämnas till inkomsttaxeringen under förutsättning att uppbyren inkomst överstiger 100 kr. Sådan ersättning skall också anges på uppördsdeklaration enligt uppördslagen.

För att undvika tröskeffekter av det slag som anges på sid 36 f i betänkandet borde också inkomster mellan 100 och 500 kr. kunna räknas som pensionsgrundande som inkomst av anställning och avgiftsdebiteringen anpassas härtill. Det bör vidare utredas om inte samma förfarande

också skall kunna tillämpas för den som i övrigt utför uppdrag för annans räkning men som i övrigt anses bedriva yrkesmässig verksamhet. Till denna grupp kan hänföras bl. a. arkitekter, konsulter, lokalvårdare m. fl. som normalt har låg omkostnadsdel och som helt eller i viss utsträckning utför arbetet i uppdragsgivarens lokaler. Sistnämnda grupperns inkomster, till den del de understiger 500 kr., kan nämligen mer hänföras till bisyssla än yrkesmässig verksamhet.

I det fall LSMS' förslag inte kan genomföras bör hänvisningen till 3 kap. 2 § lagen om allmän försäkring som grund för schablonavdrag utbytas mot 11 kap. 3 §. I annat fall kommer t. ex. flertalet musiker och tidningsmedarbetare som erhåller ersättning/arvoden under 500 kr. att fråntagas rätten till schablonavdrag. Deras och med dem likställdas avgifter till tilläggs-pension, folkpensionering och delpension uppgår nämligen till c:a två tredjedelar av full avgift medan arbets-/uppdragsgivaren svarar för resterande avgifter.

När det gäller samordningen mellan inkomster och avgifter anser *Lantbrukarnas skattedelegation* att mera långtgående åtgärder behöver vidtas än vad kommittén föreslagit. Delegationen efterlyser en ordning som innebär att inkomsttaxeringen blir avgörande för avgiftsdebiteringen. Delegationen anför:

Som läget nu är kan taxeringsnämnden ha en uppfattning och lokala skattemyndigheten en annan uppfattning vid avgiftsdebiteringen. Som exempel härpå kan nämnas författarroyalty, där inkomsten regelmässigt betraktas som rörelseinkomst vid avgiftsdebiteringen men i vissa fall bedömts som inkomst av tjänst vid inkomsttaxeringen. Om bedömningen vore enhetlig skulle egenavgifter inte utgå vid beräkning av inkomst av tjänst i dessa fall. Vad gäller de fall då uppdragstagare erhållit flera ersättningsbelopp, som vart och ett understiger 500 kr men som sammanlagt överstiger denna summa, har delegationen i tidigare remissutlåtande uttalat, att man bör kunna avstå ifrån att ta ut egenavgifter då inkomsten skall redovisas som inkomst av tjänst. Man skulle härigenom undvika problemen med egenavgifter vid beräkning av inkomst av tjänst.

Delegationen vill också i sammanhanget ta upp en speciell fråga rörande jordbruksfastighet som kräver en lösning. Som förutsättning för uttag av egenavgifter, bortsett från sjukförsäkringsavgiften, gäller att vederbörande är brukare av jordbruksfastighet. Begreppet brukare har av försäkringsöverdomstolen tolkats så att nyckfulla effekter uppkommit framförallt i fråga om skogsinkomst. Här har formen för försäljning av skog fått en avgörande betydelse. Om skogsförsäljningen skett som avverkningsrätt eller som ett nettoredovisat avverkningsuppdrag har detta inte medfört att skogsägaren betraktats som brukare om denne inte på annat sätt varit aktiv på fastigheten. Har däremot försäljningen skett i form av leveransvirke har detta bedömts som brukande även om skogslikviden bara uppgått till några hundra kronor. Detta har bl. a. medfört att skogsägare i vissa fall av avgiftsskäl avstått från att ta hand om skog och sälja den. En försäljning av en mindre post leveransvirke har kunnat utlösa avgifter på mycket betydande rotpostlikvider.

Enligt delegationens uppfattning bör inkomsttaxeringen vara styrande för avgiftsdebiteringen beträffande jordbruksfastigheter. Så länge begrep-

pen A- och B-inkomst finns kvar är det naturligt att lägga dessa till grund för avgiftsdebiteringen. Man bör följaktligen ta ut avgifter när fråga är om A-inkomst men ej då det handlar om B-inkomst.

4 Fördelning av schablonavdrag på flera förvärvskällor

Enligt nuvarande regler görs schablonavdrag i varje förvärvskälla för sig med hänsyn enbart till den förvärvskällans nettointäkt (underskott i en förvärvskälla kvittas dock mot överskott i en annan förvärvskälla inom samma inkomstslag). Egenavgifterna beräknas däremot på den sammanlagda nettointäkten av annat förvärvsarbete än anställning. Med hänsyn till basbelopps- och maximeringsavdragen vid beräkning av ATP-avgiften är det enligt kommittén naturligt att den, som har nettointäkt av två eller flera förvärvskällor inom vilka schablonavdrag får göras, beräknar schablonavdraget på de sammanlagda avdragsunderlagen och fördelar avdraget proportionellt mellan de olika schablonavdragsberättigade förvärvskällorna. Kommittén föreslår en regel med detta innehåll.

Riksförsäkringsverket tillstyrker uttryckligen kommitténs förslag i detta avseende. *Länsstyrelsen i Örebro län* delar också kommitténs uppfattning men föreslår dessutom att den intäkt eller det avdrag som uppkommer vid avstämningen påföljande taxeringsår också proportioneras på de olika förvärvskällorna. Länsstyrelsen anför vidare:

En praktisk fråga inställer sig i de fall skattskyldig har förvärvskällor i skilda kommuner. Då måste underrättelse om fördelning av schablonavdrag/avstämning mellan inbo- och utbokommun ske vid ändring av den skattskyldiges uppgifter utan att förvärvskällan som sådan är föremål för någon materiell taxeringsändring. Detsamma blir förhållandet om länsrätten till följd av ändring av taxeringen ändrar schablonavdraget. Här blir dock förfarandet omständligare och därmed dyrbarare då länsrätten i det län taxeringen sker till kommunal inkomstskatt måste underrättas och beslut fattas om ändrat schablonavdrag – trots att någon materiell ändring av taxeringen inte skett.

Lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi är kritisk mot förslaget. Myndigheten anför:

LSMS är väl medveten om vikten av en så långt möjligt riktig inkomstredovisning under olika inkomstslag och mellan olika berörda kommuner. Om endast detta emellertid är kommitténs skäl för den schablonmässiga fördelningen mellan olika förvärvskällor synes motivet väl svagt. Schablonfördelning medför ju i sig att exaktheten försvinner. Dessutom torde antalet förekommande fall vara så litet att fördelningen – om den inte kan ske ADB-mässigt – orsakar onödigt merarbete. Påpekas kan att det av RS-utredningen framlagda förslaget innebär att deklarationsgranskningen i större utsträckning skall inriktas på att upptäcka fall av väsentligt skatteundandragande och att undvika bagatelländringar.

Av denna anledning föreslår LSMS att schablonavdraget visserligen beräknas på summan av samtliga berörda förvärvskällor men att det sedan hänförs till endast en förvärvskälla, förslagsvis den med högsta inkomsten. Om i denna både A- och B-inkomst förekommer bör avdraget i första hand göras från A-inkomsten. A-inkomst drabbas nämligen normalt hårdare av egenavgift än B-inkomst.

5 Övriga frågor

Enligt kommittén bör underlaget för schablonavdraget avrundas till helt hundratal kronor. Eftersom de föreslagna nya procentsatserna i regel leder till ett något för lågt avdrag föreslår kommittén att avrundningen sker uppåt. Förslaget har kommenterats endast av *lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi*, som anför:

Vid beräkning av avgifter m. m. inom socialförsäkringsområdet sker avrundning normalt nedåt till närmaste hundratal kronor. Enligt LSMS' uppfattning bör denna regel gälla också för underlaget för schablonavdraget. Effekten på schablonavdraget jämfört med avrundning uppåt, som kommittén föreslår, kan i sammanhanget anses så liten att undantag från den normala regeln inte ter sig försvarbar.

Lokala skattemyndigheten i Stockholms fögderi tar också upp frågan om uppgiftsskyldighet då likställighetsavtal har slutits. Myndigheten anför:

Kontrollsystemen för skatter och avgifter bygger normalt på att utgift för en näringsidkare skall svara mot inkomst för en annan. Detta gäller också i fråga om kommunikationen mellan arbetsgivaravgift och egenavgifter. Om uppdragsgivare och uppdragstagare sluter sk likställighetsavtal skall detta (37 § 2 mom taxeringslagen) framgå av kontrolluppgift lämnad enligt 37 § 1 mom första, andra och sjunde punkten.

Motsvarande uppgiftsskyldighet saknas emellertid vid likställighetsavtal när uppdragstagaren är rörelseidkare. När uppdragstagare anger att viss del av rörelseinkomsten är att hänföra till likställighetsavtal kontrolleras inte att uppdragsgivaren upptagit motsvarande belopp på arbetsgivaruppgift.

Vissa uppdragsgivare lämnar också frivilligt kontrolluppgift för utbetalning till rörelseidkare – varvid i brist på annat ovan angivet kontrolluppgiftsformulär används – vilket kan skapa förvirring vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst.

LSMS föreslår därför att en aviseringsrutin utfärdas mellan uppdragstagare och uppdragsgivare för kontroll av att överenskommelsen också godtagits av uppdragsgivaren, att kontrolluppgiftsformulär utformas avsett för frivilligt uppgiftslämnande av uppdragsinkomsten gällande rörelseidkare samt att den blankett till deklaraionsbilaga, varom talas i betänkan- det (sid 41), kompletteras med en uppställning över inkomster avseende likställighetsavtal. Taxeringsnämndernas arbete skulle härigenom förenklas.

Med hänvisning till en dom av regeringsrätten (RÅ 1980 1:45) tar *rikskatteverket* upp frågan om högre instans skall göra ny beräkning av schablonavdrag i anledning av att den ändrar beräkningen av inkomsten. Verket anför:

Av anvisningarna till 41 b § tredje st. kommunalskattelagen framgår att avdrag skall medges för bl. a. belopp som medgivet schablonavdrag för ett visst beskattningsår har reducerats med i samband med ändring av taxeringen. Som intäkt tas upp bl. a. belopp som schablonavdrag för ett visst beskattningsår i samband med ändring av taxeringen medgivits med utöver tidigare åtnjutet schablonavdrag.

Regeringsrätten fastslår i rubricerad dom bl. a. följande. Om taxeringen av intäkt av jordbruksfastighet eller rörelse ändras i högre instans efter det att egenavgifterna för perioden i fråga debiterats, skall schablonavdraget med hänsyn till dess syfte inte omräknas utan kvarstå som en avräkningspost med oförändrat belopp.

En översyn av bestämmelserna i kommunalskattelagen bör göras för att bättre klarlägga om schablonavdraget skall ändras eller inte vid ändringar av taxeringen som påverkar underlaget.

Sveriges advokatsamfund anför beträffande egenföretagares rätt till avdrag för pensionsförsäkringspremier:

De av kommittén föreslagna ändringarna synes även i någon mån kunna bidra till att öka neutraliteten i beskattningshänseende mellan verksamheter som drivs i olika företagsformer. I detta hänseende framför samfundet åter – som skett i flera tidigare remissyttranden till budgetdepartementet – sin hemställan om likabehandling mellan arbetsgivares och egenföretagares avdragsrätt för pensioneringskostnad. Inga sakliga skäl har påvisats föreliggande för att egenföretagarna skall behöva förbli skyldiga att betala högre socialförsäkringsavgifter än arbetsgivarna på grund av att pensionsförsäkringspremier för egenföretagarna enligt gällande regler skall dras av som allmänt avdrag. Olägenheterna härav har bl. a. påvisats av utredningen om beskattning av tjänstepensioner i delbetänkandet "Avdragsrätt för utländska pensionsförsäkringspremier m. m. (Ds B 1978: 13) sid 48–56). Genom att ett stort antal aktiebolag förutses bli avvecklade vid utgången av 1981 är det nu mycket angeläget att snarast komma till rätta med denna oförsvarliga skillnad mellan olika företagsformer.

1 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370)¹
dels att 41 b § och anvisningarna till paragrafen skall upphöra att gälla,
dels att 28 § 1 mom., 35 § 1 mom., 41 d §, 46 § 2 mom., 53 § 1 mom.,
punkt 15 av anvisningarna till 21 §, punkterna 2 och 2 a av anvisningarna
till 22 §, punkt 10 av anvisningarna till 28 §, punkterna 9 och 9 a av
anvisningarna till 29 §, anvisningarna till 52 § samt punkt 3 av anvisningar-
na till 53 § skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

28 §

1 mom.² Till intäkt av rörelse hänföres allt vad som av här i riket
bedriven rörelse kommit rörelseidkaren tillgodo, såsom:

vad som i rörelsen influtit i penningar eller varor;

värdet av i rörelsen tillverkade eller saluhållna varor eller produkter,
som förbrukats för rörelseidkarens, hans familjs eller övriga hushållsmed-
lemmars räkning eller för avlöning åt arbetspersonal, som icke tillhört
rörelseidkarens hushåll, så ock av annan förmån, som i rörelsen kommit
honom tillgodo.

Räntor samt utdelningar å aktier, banklotter och andelar i ekonomiska
föreningar räknas såsom intäkt av rörelse, såvitt de influtit från kapital,
som tillhört rörelsen.

Royalty och periodiskt utgående
avgift för utnyttjande av *patent*,
mönster eller *dylikt* är att anse så-
som intäkt av rörelse, såvitt *icke*
royaltyn eller avgiften är av beskaf-
fenhet att böra hänföras till intäkt
av *jordbruksfastighet* eller av *an-
nan fastighet*.

*Ersättning i form av royalty eller
periodiskt utgående avgift för ut-
nyttjande av materiella eller imma-
teriella tillgångar är att anse såsom
intäkt av rörelse, såvitt inte royal-
tyn eller avgiften är av beskaffenhet
att böra hänföras till intäkt av fas-
tighet eller av tjänst.*

Ersättning, som idkare av rörelse uppburit för upplåtelse av driften till
annan, räknas likaledes som intäkt av rörelse.

Sådan gottgörelse för utgift eller kostnad, som arbetsgivare uppburit
från pensions- och personalstiftelse, räknas som intäkt av rörelse, om
avdrag för avsättning till stiftelsen medgivits vid beräkning av nettointäkt
av rörelse.

Vederlag, som arbetsgivare erhållit för att han övertagit ansvaret för
pensionsutfästelse i samband med övertagande av rörelse, räknas som
intäkt av rörelsen.

Redovisar arbetsgivare enligt lagen (1967: 531) om tryggande av pen-
sionsutfästelse m. m. pensionsskuld under rubriken Avsatt till pensioner i

¹ Senaste lydelse av
41 b § 1976: 460
anvisningarna till 41 b § 1981: 40.

² Senaste lydelse 1976: 1099.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

sin balansräkning, skall han enligt 30 § 2 mom. taxeringslagen (1956: 623), under den särskilda underrubriken Avdragsgilla pensionsåtaganden, redovisa vad som avser sådana pensionsåtaganden för vilkas tryggande avdragsrätt föreligger enligt punkt 2 d jämfört med punkt 2 e av anvisningarna till 29 § denna lag. Är vad som sålunda skall redovisas mindre än motsvarande belopp vid utgången av föregående beskattningsår, räknas skillnaden som intäkt av rörelse. Finns disponibla pensionsmedel vid utgången av beskattningsåret, får nyssnämnda intäkt dock beräknas lägst till summan av avdragsgill avsättning under året till pensionsstiftelse och avdragsgill avgift under året för pensionsförsäkring – varvid dock beaktas endast avsättning eller avgift avseende pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik – samt en tiondel av disponibla pensionsmedel vid utgången av närmast föregående beskattningsår. Räknas disponibla pensionsmedel som intäkt enligt närmast föregående punkt, skall senare minskningar av vad som redovisas under särskild underrubrik motsvarande vad som sålunda tagits till beskattning icke räknas som intäkt.

Upphör arbetsgivare med sin rörelse, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt av rörelse det beskattningsår då rörelsen upphörde. Går arbetsgivare i likvidation eller skiftas dödsbo efter arbetsgivare, räknas disponibla pensionsmedel som intäkt för det beskattningsår då beslut om likvidation fattades eller skiftet ägde rum. För fusion som avses i 3 mom. gäller vad som föreskrives där och i 4 mom.

Med disponibla pensionsmedel avses vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik jämte förmögenheten i pensionsstiftelse, som tryggar de pensionsåtaganden som redovisas under särskild underrubrik, vid beskattningsårets utgång minskat med arbetsgivarens pensionsreserv vid beskattningsårets utgång för sådant pensionsåtagande i den mån det ej är tryggt genom pensionsförsäkring jämte vid sistnämnda tidpunkt kvarstående medel i stiftelsen för vilka avdrag vid avsättningen icke åtnjutits. Stiftelsens förmögenhet skall härvid beräknas enligt de grunder som gäller vid beräkning av stiftelses förmögenhet enligt lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt. Disponibla pensionsmedel skall dock icke upptagas till högre belopp än som motsvarar vad som redovisas för beskattningsårets ingång under särskild underrubrik.

35 §

1 mom.³ Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres intäkt, som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som *ej* heller *härflutit* av kapital.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas även lotterivinst, som icke är frikallad från beskattning enligt 19 §.

Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkor-

1 mom. Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres

1) intäkt som skattskyldig haft av annan förvärvskälla än förut nämnts och som *inte* heller *utgör intäkt* av kapital.

2) *sådan* lotterivinst som *inte* är frikallad från beskattning enligt 19 §,

3) restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter, som *inte utgör intäkt av jordbruksfus-*

³ Senaste lydelse 1976: 460.

Nuvarande lydelse

tade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

Till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet räknas vidare i den omfattning som angives i 2–4 mom. vinst genom icke yrkesmässig avyttring (realisationsvinst).

41 d §⁴

Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet och rörelse medges avdrag för belopp som i räkenskaperna har avsatts till resultatutjämningsfond. Avdraget får uppgå till högst tjugo procent av summan av de belopp som den skattskyldige under beskattningsåret har erlagt som lön till arbetstare hos honom i förvärvskällan (lönekostnad). I fråga om skattskyldig, som är fysisk person, får avdraget uppgå till högst summan av tjugo procent av lönekostnaden och femton procent av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan efter avdrag för den lönebaserade men före avdrag för den inkomstbaserade fondavsättningen och – i förekommande fall – före avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv och före uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannkonto samt före schablonavdrag för egenavgifter.

Avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond medges inte i fråga om förvärvskälla vari ingår lager av värdepaper, fastigheter eller liknande tillgångar.

Med lön avses sådana ersättningar i *penningar* som anges i 19 kap. 1 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring. Hänsyn skall dock inte tas till lön till arbets-

Föreslagen lydelse

tighet eller rörelse, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna, och

4) vinst – i den omfattning som anges i 2–4 mom. – genom icke yrkesmässig avyttring (realisationsvinst).

Vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet och rörelse medges avdrag för belopp som i räkenskaperna har avsatts till resultatutjämningsfond. Avdraget får uppgå till högst tjugo procent av summan av de belopp som den skattskyldige under beskattningsåret har erlagt som lön till arbetstare hos honom i förvärvskällan (lönekostnad). I fråga om skattskyldig, som är fysisk person, får avdraget uppgå till högst summan av tjugo procent av lönekostnaden och femton procent av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan efter avdrag för den lönebaserade men före avdrag för den inkomstbaserade fondavsättningen och före – i förekommande fall – avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979:611) om upphovsmannkonto samt avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter.

Med lön avses sådana ersättningar i *pengar* som anges i 2 kap. 3 § lagen (1981:000) om socialavgifter. Hänsyn skall dock inte tas till lön till arbetstare för vilken avgifts-

⁴ Senaste lydelse 1979:612.

Nuvarande lydelse

tagare för vilken avgiftsskyldighet enligt fjärde stycket första mening-
en nämnda paragraf inte föreligger
och inte heller till ersättning till ar-
betstagare, som varit bosatt utom-
lands och utfört arbete utom riket,
såvida ersättningen avsett arbete
som utförts för annans räkning utan
att anställning förelegat (jfr 19 kap.
1 § fjärde stycket andra meningen
nämnda lag).

I fråga om handelsbolag och dödsbo, som i beskattningshänseende be-
handlas som handelsbolag, beräknas avdrag för avsättning till resultatut-
jämningsfond för bolaget respektive dödsboet. Ägs andel i handelsbolag
eller i dödsbo, som i beskattningshänseende behandlas som handelsbolag,
av annan än här i riket bosatt fysisk person, får avdrag för avsättning inte
beräknas på grundval av bolagets eller dödsboets inkomster.

Avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond skall återföras till be-
skattning nästföljande beskattningsår.

Av punkt 2 tionde och elfte styckena av anvisningarna till 41 § framgår
att avsättning till resultatutjämningsfond kan medföra att rätten till lager-
nedskrivning begränsas.

Föreslagen lydelse

skyldighet enligt 2 kap. 4 § första
stycket 1 nämnda lag inte föreligger
och inte heller till ersättning till ar-
betstagare, som varit bosatt utom-
lands och utfört arbete utom riket,
såvida ersättningen avsett arbete
som utförts för annans räkning utan
att anställning förelegat (jfr 2 kap.
5 § andra stycket andra meningen
nämnda lag).

46 §

2 mom.⁵ I hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i
riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning,
som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den ut-
sträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

2) för påförda egenavgifter i den
omfattning som anges i anvisning-
arna till 41 b §;

2) för påförda egenavgifter enligt
lagen (1981:000) om socialavgifter
som inte får dras av från inkomsten
av särskild förvärvskälla;

3) för premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkring-
ar av följande slag, vilka ägs av honom själv eller, i förekommande fall,
hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, till den
del avdrag för premien ej medges enligt punkt 2 av anvisningarna till 22 §
eller punkt 9 av anvisningarna till 29 §, arbetslöshetsförsäkring, om avdrag
ej medges enligt nyssnämnda lagrum eller punkt 6 av anvisningarna till
33 §, samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen
avgift till sjukkassa för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej
utgör sjukförsäkring enligt 2-4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäk-
ring;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat
intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller
tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess bar-
net fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola,

⁵ Senaste lydelse 1980: 71.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn:

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkringen ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för premier och andra avgifter som avses i första stycket 3) medges inte med högre belopp än 250 kronor. Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levtt tillsammans med andra maken, medges dock sådant avdrag för dem båda gemensamt med högst 500 kronor. Avdrag, som nu sagts, med högst 500 kronor medges vidare om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift – varmed jämställs änka, änklings eller frånskild – och haft hemmavarande barn under 18 år.

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring bestämts för januari månad året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958: 295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 e femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen, dock högst för tio år. Hänsyn skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för januari månad det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i femte stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda är överstiger vad som anges i femte stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämndas fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

53 §

I mom.⁶ Skyldighet att erlægga skatt för inkomst åligger så framt ej annat föreskrives i denna lag eller i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 72 och 73 §§ sägs:

a) fysisk person:

för tid, under vilken han varit här i riket bosatt:

för all inkomst, som av honom här i riket eller ä utländsk ort förvärvats: samt

för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt:

för inkomst av här belägen fastighet:

för inkomst av rörelse, som här bedrivits:

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun:

för avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag, i den mån inkomsten uppburits härifrån och förvärvats genom verksamhet här i riket:

för pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger 6 000 kronor och för annan ersättning enligt nämnda lag:

för pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun:

för belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse:

för ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1956:293) om ersättning åt smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän:

för dagpenning från erkänd arbetslöshetskassa enligt lagen (1973:370) om arbetslöshetsförsäkring och kontant arbetsmarknadsstöd enligt lagen (1973:371) om kontant arbetsmarknadsstöd:

för timstudiestöd och inkomstbidrag enligt studiestödslagen (1973:349):

för annan härifrån uppburin, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst:

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillhör till sådan fastighet eller rörelse: samt

för *belopp, varmed schablonavdrag* för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter, *allt i den omfattning, som anges i anvisningarna till 41 b §:*

för återfört *avdrag* för egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter samt – *i den mån avdrag har medgetts för avgifterna* – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter:

b) staten:

för inkomst av jordbruksdomäner, skogar samt uthyrda eller med tomt-rätt eller vattenfallsrätt upplåtna fastigheter: samt

⁶ Senaste lydelse 1980: 1096.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

för inkomst av rörelse, som ej härflutit av bank- eller försäkringsrörelse eller av kommunikationsverk med tillhörande byggnader och anläggningar eller av industriell verksamhet, som huvudsakligen avser att tillgodose statens egna behov;

c) landsting, kommuner och andra menigheter ävensom hushållnings-sällskap med stadgar som fastställts av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer:

för inkomst av fastighet och av rörelse;

d) akademier, allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar är skyldiga att vara medlemmar, samarbetsorgan för sådana sammanslutningar med ändamål att fullgöra uppgifter som enligt nämnda stadgar ankommer på sammanslutningarna,

sjömanshus, företagareförening som erhåller statsbidrag, regional utvecklingsfond som avses i förordningen (1978:504) om överförande av vissa uppgifter från företagareförening till regional utvecklingsfond.

allmänna försäkringskassor, erkända arbetslöshetskassor, understödsföreningar som inte bedriver till livförsäkring hänförlig verksamhet, pensionsstiftelser som avses i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m. m., personalstiftelser som avses i samma lag med ändamål uteslutande att lämna understöd vid arbetslöshet, sjukdom eller olycksfall, stiftelser som bildats enligt avtal mellan organisationer av arbetsgivare och arbetstagare med ändamål att utge avgångsersättning till friställd arbetstagar eller främja åtgärder till förmån för arbetstagare som blivit uppsagd eller löper risk att bli uppsagd till följd av driftsinskränkning, företagsnedläggelse eller rationalisering av företags verksamhet, sådana ömsesidiga försäkringsbolag som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring,

Allmänna pensionsfonden, Allmänna sjukförsäkringsfonden. Apotekar-societetens stiftelse för främjande av farmacins utveckling m. m., Bok-branschens Finansieringsinstitut Aktiebolag, Dag Hammarskjölds minnes-fond. Fonden för industriellt utvecklingsarbete. Fonden för industriellt samarbete med u-länder, Järnkontoret och SIS-Standardiseringskommis-sionen i Sverige, så länge kontorets respektive kommissionens vinstmedel används till allmänt nyttiga ändamål och utdelning inte lämnas till delägare eller medlemmar, Nobelstiftelsen, Norrlandsfonden, Stiftelsen Industri-centra, Stiftelsen Industriellt utvecklingscentrum i övre Norrland, Stiftel-sen för produktutvecklingscentrum i Göteborg, Svenska bibelsällskapets bibelfond, Svenska Penninglotteriet Aktiebolag, Svenska skeppshypoteks-kassan, Svenska UNICEF-kommittén, Sveriges exportråd, Sveriges tu-ristråd och Aktiebolaget Tipstjänst:

för inkomst av fastighet:

e) kyrkor, sjukvårdsinrättningar vilkas verksamhet ej bedrivs i vinst-syfte, barmhärtighetsinrättningar, stiftelser som hava till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar eller att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller be-stämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna under-stöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverk-samhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom ideella föreningar som uppfylla i punkt 9 av avvisningarna angivna villkor:

för inkomst av fastighet och av rörelse:

f) svenska aktiebolag och sådana bolag, som enligt särskild författning äro skyldiga att avstå sin vinst, ekonomiska föreningar, samebyar, sam-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

fund, stiftelser, understödsföreningar, som bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, verk, inrättningar och andra inländska juridiska personer, dock såvitt gäller sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet endast om samfälligheten har taxerats såsom särskild taxeringsenhet och avser marksamfällighet eller regleringssamfällighet, samtliga här under f) avsedda bolag, verk och andra juridiska personer i den mån de ej inbegripas under punkterna d) och e):

för all inkomst, som här i riket eller å utländsk ort förvärvats;

g) utländska bolag:

för inkomst av här belägen fastighet;

för inkomst av rörelse, som här bedrivits; samt

för vinst å icke yrkesmässig avyttring av fastighet eller rörelse här i riket eller tillbehör till sådan fastighet eller rörelse.

Riksskatteverket må, om särskilda skäl därtill äro, efter ansökan förklara, att stiftelse eller förening, som har till huvudsakligt ändamål att främja nordiskt samarbete, i fråga om skattskyldighet eller eljest vid tillämpning av denna lag skall anses jämställd med stiftelse eller förening, som ovan i första stycket vid e) angives. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

Anvisningar

till 21 §

15.⁷ *Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av jordbruksfastighet.*

15. *Till intäkt av jordbruksfastighet räknas avdrag för egenavgifter som återförts enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkning av nettointäkten av fastigheten – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.*

till 22 §

2.⁸ *Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter få icke dragas av (se 20 §).*

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

2. *Till driftkostnad hänföres även speciella skatter och avgifter till det allmänna, såsom till exempel skogsvårdsavgift. Svenska allmänna skatter får inte dras av (se 20 §).*

Bestämmelserna i punkt 9 av anvisningarna till 29 § om avdrag för premie för grupplivförsäkring och för kostnader för egen hälsovård samt i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av jordbruksfastighet.

⁷ Senaste lydelse 1976:460.

⁸ Senaste lydelse 1981:295.

Nuvarande lydelse

2.a.⁹ Vid beräkning av nettointäkt av här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av skattskyldig, som är fysisk person, medges schablonavdrag för egenavgifter enligt bestämmelserna i denna punkt.

Schablonavdraget beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt före schablonavdraget, minskad med dels sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §, dels underskott av annan här i riket belägen jordbruksfastighet som brukats av den skattskyldige, dels – om den skattskyldige begär det – intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Motsvarande gäller beträffande skattskyldig som är delägare i handelsbolag (jfr 53 § 2 mom.).

Förelagen lydelse

2 a. Avdrag medges för påförda egenavgifter enligt lagen (1981: 000) om socialavgifter i den mån avgifterna är hänförliga till jordbruksfastigheten.

Fysisk person, som brukat en här i riket belägen jordbruksfastighet, får dessutom avdrag för belopp som har avsatts för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna. Den som enligt jordbruksbokföringslagen (1979:141) är skyldig att upprätta årsbokslut skall ha satt av ett mot avdraget svarande belopp i räkenskaperna för beskattningsåret. Medgivet avdrag skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår.

Avdrag enligt andra stycket beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av jordbruksfastigheten, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före avdraget, minskad med

1) sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 §.

2) intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962: 381) om allmän försäkring, och

3) intäkt som omfattas av överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

Avdrag enligt andra stycket får uppgå till högst 25 procent av underlaget, beräknat enligt tredje stycket.

Vad som har sagts i första-fjärde styckena gäller också för en fysisk person, som är delägare i ett handelsbolag, under förutsättning att bolaget har haft inkomst av en här i riket belägen jordbruksfastighet och att delägaren genom bolaget har brukat fastigheten. Avdrag en-

⁹Senaste lydelse 1977:1172.

Nuvarande lydelse

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § medhjälpande make för del av inkomst av verksamhet, som *bedrivs* av den andra maken, skall *schablonavdrag för egenavgifter beräknas* särskilt för envar av makarna.

Schablonavdraget utgör – såvida annat icke följer av sjätte och sjunde styckena – 10 procent av den del av underlaget som icke överstiger 10 000 kronor, 20 procent av den del av underlaget som överstiger 10 000 men icke 100 000 kronor samt 15 procent av den del av underlaget som överstiger 100 000 kronor.

Schablonavdraget utgör 2 procent av underlaget om

a) den skattskyldige vid ingången av året näst före taxeringsåret har fyllt 65 år,

b) den skattskyldige för december månad året näst före taxeringsåret har åtnjutit förtidspension eller hel ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och pensionsgrundande inkomst icke skall beräknas för honom enligt 15 kap. 2 § samma lag,

c) den skattskyldige icke är inskriven i allmän försäkringskassa vid utgången av året näst före taxeringsåret, eller

d) bruttointäkten av fastigheten uteslutande eller så gott som uteslutande omfattas av överenskommelse som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I fall som avses i sjätte stycket beräknas schablonavdrag endast på underlag eller del därav för vilket egenavgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivar-

Föreslagen lydelse

ligt första och andra styckena skall därvid göras av delägaren. Vad som nu har sagts gäller också i fråga om en delägare i ett dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas.

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § en medhjälpande make för del av inkomst av en verksamhet, som *bedrivs* av den andra maken, skall *avdrag enligt första och andra styckena göras* särskilt för envar av makarna.

Skattskyldig som har gjort avdrag enligt andra stycket skall vid självdeklaration föga uppgifter om avdragets beräkning. Uppgifterna skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställts av riksskatteverket.

Nuvarande lydelse

avgift vid taxeringen bedömes komma att utgå. Vid denna bedömning anses underlaget utgöra sådan inkomst av annat förvärvsarbete som avses i första stycket nämnda lagrum.

Föreslagen lydelse

till 28 §

10.¹⁰ Belopp, varmed schablonavdrag för egenavgifter överstigit påförda avgifter, samt restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter skall, i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §, upptagas som intäkt av rörelse.

10. Till intäkt av rörelse räknas avdrag för egenavgifter som återförts enligt punkt 9 a av anvisningarna till 29 § samt – i den mån avdrag har medgetts för avgifterna vid beräkning av nettointäkten av rörelsen – restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter.

till 29 §

9.¹¹ Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot få svenska allmänna skatter icke avdragas (se 20 §).

Avdrag medges för påförda egenavgifter i den omfattning som anges i anvisningarna till 41 b §.

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed icke utgör omkostnad i rörelsen erhålles allmänt avdrag under de förutsättningar som angivas i 46 § 2 mom.

9. Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot får svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §).

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. För den del av premien som i enlighet härmed inte utgör omkostnad i rörelsen erhålles allmänt avdrag under de förutsättningar som anges i 46 § 2 mom.

¹⁰Senaste lydelse 1976: 460.

¹¹Senaste lydelse 1981: 295.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Avdrag medges för kostnader för egen hälsovård i den mån förmån av fri sådan vård för anställd är skattefri enligt 32 § 3 mom. tredje stycket.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av rörelse.

9.a.¹²Vid beräkning av nettointäkt av här i riket bedriven rörelse skall punkt 2 a av anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning. Vid tillämpning av nämnda anvisningspunkt skall i stället för inkomst eller underskott av jordbruksfastighet beaktas inkomst eller underskott av rörelse samt i stället för sjukpenning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § beaktas sjukpenning som avses i punkt 9 av anvisningarna till 28 §.

9 a. Avdrag medges för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter i den mån avgifterna är hänförliga till rörelsen.

Fysisk person, som bedrivit rörelse här i riket, får dessutom avdrag för belopp som har avsatts för att täcka de på beskattningsåret belöpande egenavgifterna. Den som enligt bokföringslagen (1976:125) är skyldig att upprätta årsbokslut skall ha satt av ett mot avdraget svarande belopp i räkenskaperna för beskattningsåret. Medgivet avdrag skall återföras till beskattning nästföljande beskattningsår.

Avdrag enligt andra stycket beräknas på ett underlag som motsvarar den skattskyldiges nettointäkt av rörelsen, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före avdraget, minskad med

1) sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 9 av anvisningarna till 28 §,

2) intäkt som är att hänföra till inkomst av anställning enligt 11 kap. 2 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

3) intäkt som omfattas av överenskommelse enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

Avdrag enligt andra stycket får uppgå till högst 25 procent av underlaget, beräknat enligt tredje stycket.

Vad som har sagts i första-fjärde styckena gäller också för en fysisk person, som är delägare i ett handelsbolag, under förutsättning att bolaget har haft inkomst av en här i

¹²Senaste lydelse 1976: 1094.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

riket bedriven rörelse och att delägaren genom bolaget har drivit rörelsen. Avdrag enligt första och andra styckena skall därvid göras av delägaren. Vad som nu har sagts gäller också i fråga om en delägare i ett dödsbo, för vilket reglerna om handelsbolag skall tillämpas.

Beskattas enligt tredje stycket av anvisningarna till 52 § en medhjälpare make för en del av inkomst av en verksamhet, som bedrivs av den andra maken, skall avdrag enligt första och andra styckena göras särskilt för envar av makarna.

Skattskyldig som har gjort avdrag enligt andra stycket skall vid självdeklarationen foga uppgifter om avdragets beräkning. Uppgifterna skall lämnas på blankett enligt formulär som fastställts av riksskatteverket.

till 52 §¹³

Ha makar tillsammans deltagit i förvärvsverksamhet avseende inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse *gälla* bestämmelserna i andra–sjätte styckena.

Verksamheten anses bedriven av den ena av makarna om han med hänsyn till utbildning, arbetsuppgifter och övriga omständigheter kan anses ha en ledande ställning i verksamheten och den andra maken *ej* har en sådan ledande ställning. Den make som sålunda driver verksamheten beskattas för hela inomsten av verksamheten om annat *ej* följer av tredje och fjärde styckena. Har ingen av makarna en sådan ledande ställning som nu har sagts anses verksamheten bedriven av makarna gemensamt. I sådana fall sker beskattning enligt femte stycket.

När verksamheten bedrivits av den ena av makarna men den andra

Har makar tillsammans deltagit i förvärvsverksamhet avseende inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse *gäller* bestämmelserna i andra–sjätte styckena.

Verksamheten anses bedriven av den ena av makarna om han med hänsyn till utbildning, arbetsuppgifter och övriga omständigheter kan anses ha en ledande ställning i verksamheten och den andra maken *inte* har en sådan ledande ställning. Den make som sålunda driver verksamheten beskattas för hela inomsten av verksamheten om annat *inte* följer av tredje och fjärde styckena. Har ingen av makarna en sådan ledande ställning som nu har sagts anses verksamheten bedriven av makarna gemensamt. I sådana fall sker beskattning enligt femte stycket.

När verksamheten bedrivits av den ena av makarna men den andra

¹³Senaste lydelse 1976: 1094.

Nuvarande lydelse

maken (medhjälpande make) arbetat i verksamheten minst 400 timmar under beskattningsåret, får makarna fördela inkomsten sig emellan så att en del av hela inkomsten av förvärvskällan, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt före *schablonavdrag* för egenavgifter enligt punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 §, hänföres till medhjälpande make. Denna del får *icke upptagas* till högre belopp än som kan anses motsvara marknadsmässigt vederlag för medhjälpande makens arbete jämte egen sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § eller punkt 9 av anvisningarna till 28 §. Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än 12 månader, jämkas antalet arbetstimmar med hänsyn härtill. Arbetsinsats i makarnas gemensamma bostadsutrymme får medräknas om med hänsyn till rörelsens art och andra omständigheter skäl därtill föreligger. Vid bedömning av om medhjälpande make under beskattningsåret arbetat föreskrivet antal arbetstimmar skall anses att han under tid, då han uppburit sjukpenning eller föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller därmed jämförlig ersättning enligt annan författning, arbetat i samma omfattning som närmast före den tid, då sådan ersättning uppburits.

I de fall då verksamhet bedrivits av den ena av makarna och den andra maken ägt del i förvärvskällan eller det i denna nedlagda kapitalet, möter *ej* hinder att – utöver vad som anges i tredje stycket – hänföra ytterligare en del av inkomsten till sistnämnda make, motsvarande skäligen ränta som han kan ha uppburit på grund av sin äganderätt eller kapitalinsats.

Ha makarna gemensamt bedrivit verksamheten, skall vardera maken

Föreslagen lydelse

maken (medhjälpande make) arbetat i verksamheten minst 400 timmar under beskattningsåret, får makarna fördela inkomsten sig emellan så att en del av hela inkomsten av förvärvskällan, beräknad enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, före *avdrag för avsättning* för egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter, hänförs till medhjälpande make. Denna del får *inte tas upp* till högre belopp än som kan anses motsvara marknadsmässigt vederlag för medhjälpande makens arbete jämte egen sjukpenning eller annan ersättning som avses i punkt 14 av anvisningarna till 21 § eller punkt 9 av anvisningarna till 28 §. Omfattar beskattningsåret kortare eller längre tid än 12 månader, jämkas antalet arbetstimmar med hänsyn härtill. Arbetsinsats i makarnas gemensamma bostadsutrymme får medräknas om med hänsyn till rörelsens art och andra omständigheter skäl därtill föreligger. Vid bedömning av om medhjälpande make under beskattningsåret arbetat föreskrivet antal arbetstimmar skall anses att han under tid, då han uppburit sjukpenning eller föräldrapenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller därmed jämförlig ersättning enligt annan författning, arbetat i samma omfattning som närmast före den tid, då sådan ersättning uppburits.

I de fall då verksamhet bedrivits av den ena av makarna och den andra maken ägt del i förvärvskällan eller det i denna nedlagda kapitalet, möter *inte* hinder att – utöver vad som anges i tredje stycket – hänföra ytterligare en del av inkomsten till sistnämnda make, motsvarande skäligen ränta som han kan ha uppburit på grund av sin äganderätt eller kapitalinsats.

Har makarna gemensamt bedrivit verksamheten, skall vardera

Nuvarande lydelse

taxeras för den inkomst därav som med hänsyn till hans arbete och övriga insatser i verksamheten skäligen tillkommer honom.

Vad som på vardera maken belöper enligt bestämmelserna i första–femte styckena *minskat med schablonavdrag för egenavgifter* utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan.

Av 65 § framgår, att bestämmelser som *avse* gift skattskyldig i vissa fall *skola* tillämpas i fråga om dem som, utan att vara gifta, *leva* tillsammans.

Föreslagen lydelse

maken taxeras för den inkomst därav som med hänsyn till hans arbete och övriga insatser i verksamheten skäligen tillkommer honom.

Vad som på vardera maken belöper enligt bestämmelserna i första–femte styckena utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan.

Av 65 § framgår, att bestämmelser som *avser* gift skattskyldig i vissa fall *skall* tillämpas i fråga om dem som, utan att vara gifta, *lever* tillsammans.

till 53 §

3. *Inkomst* av rörelse i form av royalty eller periodiskt utgående avgift för utnyttjande av *patent, mönster* eller *dyl.*, som *härflyter* från här i riket bedriven rörelse, anses som *inkomst* av rörelse, som här bedrivits.

3. *Ersättning* i form av royalty eller periodiskt utgående avgift för utnyttjande av *materiella* eller *immateriella tillgångar* skall, såvida *ersättningen* skall hänföras till *intäkt av rörelse* och *ersättningen härrör* från här i riket bedriven rörelse, anses som *intäkt* av rörelse, som här bedrivits.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering. I samband därmed iakttas följande.

1. Har en skattskyldig påförts egenavgifter såsom slutlig skatt för beskattningsår för vilket taxering har skett år 1982 eller tidigare och har den skattskyldige för beskattningsåret medgetts schablonavdrag för egenavgifter enligt den äldre lydelsen av punkt 2 a av anvisningarna till 22 § eller den äldre lydelsen av punkt 9 a av anvisningarna till 29 §, medges avdrag för de påförda egenavgifterna endast med det belopp varmed dessa har överstigit schablonavdraget. Om schablonavdrag för beskattningsåret har medgetts med belopp överstigande summan av de påförda egenavgifterna skall skillnadsbeloppet tas upp som intäkt.

2. Har schablonavdrag för egenavgifter, som medgivits vid 1982 eller tidigare års taxering, reducerats i samband med ändring av taxeringen, får avdrag göras med det belopp varmed reduktion har skett. Å andra sidan skall som intäkt tas upp belopp varmed schablonavdrag i samband med ändring av 1982 eller tidigare års taxering har medgetts utöver tidigare åtnjutet schablonavdrag.

3. Belopp som är avdragsgillt eller skattepliktigt enligt första eller andra punkten hänförs till det beskattningsår under vilket slutlig eller tillkommande skatt har påförts eller restitution, avkortning eller avskrivning har skett. Har schablonavdrag för egenavgifter medgetts eller har tidigare medgivet schablonavdrag ändrats, skall, såvida taxeringsåtgärden inte föranleder omräkning av egenavgifterna för beskattningsåret i fråga, avdraget eller intäkten hänföras till det beskattningsår under vilket beslutet angående taxeringsåtgärden har meddelats.

Har den skattskyldige antingen brukat flera jordbruksfastigheter eller bedrivit flera rörelser under det beskattningsår som anges i första stycket, skall i nämnda stycke avsett avdragsgillt eller skattepliktigt belopp hänföras till den förvärvskälla som ger störst underlag för beräkning av schablonavdrag. Har den skattskyldige under nämnda beskattningsår både brukat jordbruksfastighet och bedrivit rörelse, fastställs i första hand det inkomstslag inom vilket underlaget för avdrag är störst. Inom detta inkomstslag hänförs avdrag eller intäkt till den förvärvskälla som ger störst underlag. Har den skattskyldige under beskattningsåret varken brukat jordbruksfastighet eller bedrivit rörelse, medges avdraget såsom allmänt avdrag enligt 46 § 2 mom. medan intäkten tas upp såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–5 §§ lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid debitering av slutlig och tillkommande skatt skall statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt samt avgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift begränsas enligt bestämmelserna i denna lag.

Med skatt avses i denna lag även sådan avgift som anges i första stycket.

Föreslagen lydelse

1 §²

Vid debitering av slutlig och tillkommande skatt skall statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt begränsas enligt bestämmelserna i denna lag.

3 §³

Vid prövning av skattebegränsningen fastställs ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt för det år vartill skatten hänför sig.

Den beskattningsbara inkomsten, minskad med 4 500 kronor, skall

ökas med avdrag enligt lagen (1975:1147) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt eller därmed jämförlig författning.

ökas med sådant schablonavdrag för egenavgifter som avses i

ökas med särskilt investeringsavdrag.

ökas med påförda egenavgifter enligt lagen (1981:000) om social-

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 772.

² Senaste lydelse 1976: 1095.

³ Senaste lydelse 1979: 1163.

Nuvarande lydelse

punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen (1928:370), samt

ökas med avdrag och minskas med intäkt som avses i andra och tredje styckena av anvisningarna till 41 b § nämnda lag,

Föreslagen lydelse

avgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter,

minskas med restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter samt till beskattning återfört avdrag för avsättning för egenavgifter,

allt under förutsättning att den skattskyldige vid beräkningen av den beskattningsbara inkomsten erhållit avdrag eller beskattats för intäkt av här angivet slag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och enligt 1 § 2 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt skattepliktig dagpenning.

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 85 procent av överskjutande belopp.

.4 §⁴

Spärrbelopp enligt 3 § jämföres med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel och egenavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Med egenavgifter förstås avgifter som avses i första stycket av anvisningarna till 41 b § kommunalskattelagen (1928:370).

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 eller 5 mom. uppbördslagen (1953:272), 2 § lagen (1978:423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980:1047) om skattereduktion för aktieutdelning eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

Spärrbelopp enligt 3 § jämförs med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt, kommunal inkomstskatt och egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

⁴ Senaste lydelse 1980: 1052.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §⁵

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärbeloppet, *nedsättes* den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten *samt avgift enligt 4 § lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift* med överskjutande belopp. *Den statliga förmögenhetsskatten får dock med tillämpning av denna lag ej bli lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.*

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten, om *ej* en annan ordning kan *antagas* vara förmånligare för den skattskyldige. Skattenedsättning som avses i 4 § tredje stycket *verkställs* sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärbeloppet, *nedsätts* den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten med överskjutande belopp. Förmögenhetsskatten får dock med tillämpning av denna lag *inte* bli lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten, om *inte* en annan ordning kan *antas* vara förmånligare för den skattskyldige. Skattenedsättning som avses i 4 § tredje stycket *verkställs* sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om skatt som påförs på grund av 1983 års taxering.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1978: 401) om exportkreditstöd skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Exportkreditavdrag innebär att exportföretaget vid beräkning av nettointäkt enligt kommunalskattelagen (1928: 370) och lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt medges ett extra avdrag för sådan stödberättigad kostnadsdel som avses i 3 §.

Avdrag får medges från och med det beskattningsår då exportkreditavtalet har ingåtts till och med det år då krediten enligt avtalet skall vara till fullo återbetald. Avdrag får dock för varje beskattningsår åtnjutas högst med belopp som svarar

Avdrag får medges från och med det beskattningsår då exportkreditavtalet har ingåtts till och med det år då krediten enligt avtalet skall vara till fullo återbetald. Avdrag får dock för varje beskattningsår åtnjutas högst med belopp som svarar

⁵ Senaste lydelse 1976: 1095.

¹ Senaste lydelse 1978: 952.

Nuvarande lydelse

mot skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan, härunder inbegripet investeringsavdrag enligt lagen (1975:1147) om särskilt investeringsavdrag vid taxering till statlig inkomstskatt eller därmed jämförlig författning men ej sådant schablonavdrag för egenavgifter som avses i punkt 2 a av anvisningarna till 22 § och punkt 9 a av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

Har exportföretaget för visst beskattningsår erhållit exportkreditbidrag för viss exportkredit får företaget, beträffande samma exportkredit, inte därefter åtnjuta exportkreditavdrag för beskattningsåret i fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

Föreslagen lydelse

mot skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan, härunder inbegripet särskilt investeringsavdrag men inte avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter.

4 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv**

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Avdrag får för viss förvärvskälla och för ett och samma beskattningsår inte överstiga hälften av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan, före avsättningen och före schablonavdrag för egenavgifter. Avdrag medges med helt tusental kronor, dock inte för avsättning som understiger 10 000 kronor.

Föreslagen lydelse

2 §

Avdrag får för viss förvärvskälla och för ett och samma beskattningsår inte överstiga hälften av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan, före avsättningen och före avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter. Avdrag medges med helt tusental kronor, dock inte för avsättning som understiger 10 000 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxering till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och *schablonavdrag* för egenavgifter och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före *schablonavdrag* för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Uppskov medges med belopp som avrundas nedåt till helt tusental kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventaricanskaffning

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventaricanskaffning skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Särskilt investeringsavdrag utgör 20 procent av anskaffningsvärdet. Avdraget skall göras vid taxeringen för det beskattningsår under vilket inventarierna har levererats eller – i fråga om inventarier som den skattskyldige själv har tillverkat – färdigställts.

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för in-

Föreslagen lydelse

6 §

Uppskov medges för visst beskattningsår högst med ett belopp uppgående till två tredjedelar av den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade nettointäkten av förvärvskällan före uppskov och *avdrag för avsättning* för egenavgifter *enligt lagen (1981:000) om socialavgifter* och högst med sådant belopp att nämnda nettointäkt, efter uppskov men före *avdrag för avsättning* för egenavgifter, uppgår till minst 30 000 kronor.

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för in-

Nuvarande lydelse

komstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928: 370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto samt *schablonavdrag* för egenavgifter. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första meningen.

Föreslagen lydelse

komstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928: 370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto samt *avdrag för avsättning* för egenavgifter *enligt lagen (1981: 000) om socialavgifter*. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första meningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

7 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.**

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Särskilt investeringsavdrag utgör 10 procent av den del av utgifterna för ny-, till- eller ombyggnad och 20 procent av den del av utgifterna för täckdikning som hänför sig till perioden den 1 november 1980–den 31 mars 1982. Utgifter anses hänförliga till denna period om de avser material som har fogats in i en byggnad eller annat arbete som har utförts under perioden.

Investeringsavdrag skall göras för det beskattningsår under vilket ett arbete har utförts. Om arbetet hänför sig till flera beskattningsår och investeringsavdrag på grund av arbetet inte redan har gjorts, får dock hela investeringsavdraget göras vid taxeringen för det sista beskattningsår som kan komma i fråga.

Nuvarande lydelse

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för inkomstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928: 370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto samt *scha-blonavdrag* för egenavgifter. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första mening- en.

Föreslagen lydelse

Särskilt investeringsavdrag medges högst med ett belopp som motsvarar den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten av förvärvskällan före särskilt investeringsavdrag och före – i förekommande fall – avdrag för inkomstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond enligt 41 d § kommunalskattelagen (1928: 370), avdrag för avsättning till allmän investeringsreserv enligt lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv, uppskov enligt lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto samt *avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981: 000) om socialavgifter*. Vad som inte kunnat utnyttjas på detta sätt får vid senare taxering utnyttjas genom avdrag i förvärvskällan, dock senast vid den taxering som sker tredje året efter det år då taxering enligt andra stycket har skett. Ett förskjutet investeringsavdrag får – i förekommande fall sedan hänsyn tagits till det på det aktuella beskattningsåret belöpande avdraget – inte överstiga det belopp som har beräknats enligt första mening- en.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid 1983 års taxering.

8. Förslag till**Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)**

Härigenom föreskrivs att 37 § 2 mom. och 39 § 1 mom. taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Föreslagen lydelse**Nuvarande lydelse*

37 §

2 mom.² Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom. skall iakttagas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna för- mäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

¹ Lagen omtryckt 1971: 399.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 773.

² Senaste lydelse 1978: 316.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (endagsförrättningar), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För endagsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för endagsförrättningar medräknas icke sådan endagsförrättning, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

Om skattechefen i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnadskostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande resekostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas låmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. — Ansökan om medgivande göres hos länsstyrelsen senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, föres hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöll del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå, *huruvida* arbetsgivaren har att för utgivet belopp *erlägga avgift enligt 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring*. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig *upptagas* repre-

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå *om* arbetsgivaren har att för utgivet belopp *betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter*. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig *tas upp* representations-

Nuvarande lydelse

sentationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig upptagas sådant skatteavdrag, som skett för uttagande av preliminär A-skatt.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den sistnämnde skall, där så kan ske, redovisas län, kommun och församling, där han var mantalsskriven för året före taxeringsåret. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den, som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. första eller andra punkten skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i tionde stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

Nuvarande lydelse

39 §

I mom. I särskilda fall *skola* efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig

1. Den som enligt 37 § 1 mom. första punkten är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgift.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete.

Vad uppgiften skall avse

Åtnjutna förmåner, *därest icke* uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning dels, då förmånerna *avse* kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjuts, och dels huruvida det åligger arbetsgivaren att för förmånerna *erlägga avgift enligt 19 kap. 1 § lagen om allmän försäkring*.

2. Den som för arbetslag eller liknande grupp av personer i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen.

Medlem av arbetslaget eller gruppen.

Till medlem utgivet belopp med upplysning huruvida det åligger arbetsgivaren att för beloppet *erlägga avgift enligt 19 kap. 1 § lagen om allmän försäkring.*

Föreslagen lydelse

39 §

1 m o m. I särskilda fall *skall* efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig

1. Den som enligt 37 § 1 mom. första punkten är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgift.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete.

Vad uppgiften skall avse

Åtnjutna förmåner, om *inte* uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning dels, då förmåner *avser* kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjuts, och dels huruvida det åligger arbetsgivaren att för förmånerna *betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter.*

2. Den som för arbetslag eller liknande grupp av personer i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen.

Medlem av arbetslaget eller gruppen.

Till medlem utgivet belopp med upplysning huruvida det åligger arbetsgivaren att för beloppet *betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:000) om socialavgifter.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om kontrolluppgifter till ledning för 1983 års taxering.

9 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)

Härigenom föreskrivs att 1 §, 3 § 1 mom., 22 §, 25 §, 27 § 1 mom., 49 § 1 mom. och 85 § 1 mom. uppbördslagen (1953:272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²

Med skatt förstås i denna lag, *där icke annat angives*, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, *lands- tingsmedel*, skogsvårdsavgifter, sådana socialförsäkringsavgifter till folkpensioneringen och tilläggs- pensionsavgifter som avses i 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om all- män försäkring, sjukförsäkrings- avgifter enligt 19 kap. 2 § sistnämnda lag, arbetskadeförsäkringsav- gifter enligt 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976:380) om arbetskade- försäkring, delpensionsförsäkrings- avgifter enligt 21 § andra stycket lagen (1979:84) om delpensionsför- säkring, socialavgifter enligt 3 § la- gen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritids- hemsverksamhet, skattetillägg eller förseningsavgift enligt taxerings- lagen. *ävensom annuitet å avdik- ningslån.*

Regeringen *må*, om särskilda om- ständigheter *därtill föranleda*, före- skriva att i samband med uppbör- den av skatt *må* uppbäras *jämväl annan avgift än sådan* som i första stycket sägs. Har *dylik* föreskrift meddelats skall, *där icke annat an- givits*, vad i denna lag stadgas an- gående skatt *äga motsvarande tillämpning* beträffande avgift som *med föreskriften avses*.

Med skatt förstås i denna lag, *om inte annat anges*, statlig inkomst- skatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt, skogs- vårdsavgifter, *egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter*, skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringslagen (1956:623) samt annuitet på avdikningslån.

Regeringen *får*, om särskilda om- ständigheter *föranleder det*, före- skriva att i samband med uppbör- den av skatt *skall* uppbäras *även andra avgifter än sådana* som *anges* i första stycket. Har *sådan* föreskrift meddelats skall, *om inte annat anges*, vad i denna lag stad- gas angående skatt *tillämpas* be- träffande *den* avgift som *avses med föreskriften*.

¹ Lagen omtryckt 1972:75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:771.

² Senaste lydelse 1981:41.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

1 m.o.m.³ I den omfattning nedan *angives* skall skattskyldig *utgö*-preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan *antagas* motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen enligt 19 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, tilläggs-pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, arbetskadeförsäkringsavgift, del-pensionsförsäkringsavgift, social-avgift enligt 3 § lagen (1981:15) om finansiering av statsbidrag till för-skole- och fritidshemsverksamhet, avgift enligt 4 § lagen om allmän arbetsgivaravgift, kommunal in-komstskatt och landstingsmedel.*

1 m.o.m. I den omfattning nedan *anges* skall skattskyldig *betala* pre-liminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan *antas* motsva-ra i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmö- genhetsskatt, *egenavgifter* och kommunal inkomstskatt.

22 §⁴

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av prelimi-när B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt.

Beslut som avses i första stycket meddelas av den lokala skattemyn-digheten i det fögderi där beskatt-ningsorten är belägen. I fråga om fysisk person eller dödsbo beslutar dock lokala skattemyndigheten i det fögderi där hemortskommunen är belägen. Om sådan skattskyldig saknar hemortskommun eller sär-skilda skäl *eljest föreligga*, beslutar lokala skattemyndigheten i be-skattningsort för den skattskyldige enligt föreskrifter som riksskatte-verket meddelar.

Länsstyrelsen medverkar i debiteringsarbetet enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Lokal skattemyndighet beslutar i fråga om beräkning av preliminär A-skatt samt debitering av prelimi-när B-skatt och slutlig, kvarstående och tillkommande skatt. *Lokal skattemyndighet fastställer också avgiftsunderlag för egenavgifter.*

Beslut som avses i första stycket meddelas av den lokala skattemyn-digheten i det fögderi där beskatt-ningsorten är belägen. I fråga om fysisk person eller dödsbo beslutar dock lokala skattemyndigheten i det fögderi där hemortskommunen är belägen. Om sådan skattskyldig saknar hemortskommun eller sär-skilda skäl *annars föreligger*, beslu-tar lokala skattemyndigheten i be-skattningsort för den skattskyldige enligt föreskrifter som riksskatte-verket meddelar.

³ Senaste lydelse 1981:41.

⁴ Senaste lydelse 1974:771.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §⁵

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall *iakttagas*:

att *socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen* uträknas med tillämpning av 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

att *tilläggs pensionsavgift* uträknas med tillämpning av den procentsats för avgiftsuttaget, som fastställts för inkomståret;

att *sjukförsäkringsavgift* uträknas med tillämpning av 19 kap. 2 och 4 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt och *landstingsmedel* uträknas med ledning av *de belopp för skattekrona och skatteöre*, som för inkomståret bestämts för utdebitering i beskattningsorten; dock *må* regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, om särskilda omständigheter *föreligga*, förordna att utdebitering i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall *iaktas*:

att *egenavgifter* uträknas med ledning av *bestämmelserna i lagen (1981:000) om socialavgifter*;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av *den skattesats*, som för inkomståret gäller i beskattningsorten; dock *får* regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, om *det föreligger* särskilda omständigheter, förordna att utdebitering i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

27 §

1 m o m.⁶ Vid debitering av slutlig skatt skall *iakttagas*:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som har fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;

1 m o m. Vid debitering av slutlig skatt skall *iaktas*:

⁵ Senaste lydelse 1974:771.

⁶ Senaste lydelse 1981:41.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt kronor;

att skogsvårdsavgift uträknas enligt bestämmelserna i 1 § lagen (1946: 324) om skogsvårdavgift:

att tilläggsavgift uträknas med tillämpning av den för inkomståret fastställda procentsatsen för avgiftsuttaget, varvid öretal bortfaller;

att kommunal inkomstskatt debiteras med belopp som har uträknats av lokal skattemyndighet i det fogderi där beskattningsorten är belägen;

att i 1 § nämnd sjukförsäkringsavgift debiteras enligt 19 kap. lagen (1962: 381) om allmän försäkring på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av allmän försäkringskassa;

att egenavgifter debiteras med ledning av bestämmelserna i lagen (1981: 000) om socialavgifter och på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, varvid öretal bortfaller; samt

att socialförsäkringsavgift till folkpensioneringen såvitt gäller person med inkomst av annat förvärvsarbete än anställning debiteras med tillämpning av bestämmelserna i 11 kap. 4 § samt 19 kap. 3 och 4 a §§ lagen om allmän försäkring;

att i 1 § nämnd arbetsskadeförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 7 kap. 2 § tredje stycket lagen (1976: 380) om arbetsskadeförsäkring;

att i 1 § nämnd delpensionsförsäkringsavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 21 § andra stycket lagen (1979: 84) om delpensionsförsäkring;

att i 1 § nämnd socialavgift debiteras med ledning av bestämmelserna i 3 § lagen (1981: 15) om finansiering av statsbidrag till förskole- och fritidshemsverksamhet; samt

att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlägga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

49 §

*1 mom.*⁷ Skattskyldig får av den lokala skattemyndigheten beviljas anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta.

1) om taxeringsintendenten har anfört besvär över taxeringen med yrkande om ändring till den skattskyldiges förmån: till det belopp som betingas härav.

2) om den skattskyldige har anfört besvär över taxeringsnämndens beslut om taxering och taxeringsintendenten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd eller det – utan att yttrande har inhämtats från taxeringsintendenten – kan med skäl antas att besvären kommer att bifallas helt eller delvis: till det belopp som betingas härav.

3) om den skattskyldige har anfört besvär över länsrätts eller kammarrätts beslut om taxering och taxeringsintendenten helt eller delvis har tillstyrkt besvären eller ansökan om anstånd: till det belopp som betingas härav.

4) om taxeringen har blivit oriktig på grund av felräkning, felskrivning eller annat uppenbart förbiseende: till det belopp som betingas av förbiseendet.

5) om den skattskyldige har taxerats på mer än en ort för samma inkomst, garantibelopp för fastighet eller förmögenhet: till det belopp som svarar mot ettdera av eller båda de skattebelopp som har påförts med anledning av taxeringen.

6) om avgiftsunderlag för *egenavgift som avses i anvisningarna till 41 b § kommunalskattelagen (1928:370)* har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten.

6) om avgiftsunderlag för *egenavgifter* har bestämts till för högt belopp: till det belopp som betingas av felaktigheten.

7) om skatt har påförts obehörigen eller med för högt belopp på grund av fel vid debiteringen: till det belopp som betingas av felaktigheten i debiteringen.

8) om preliminär skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas den skattskyldige, kan beräknas överstiga motsvarande slutliga skatt och bli avkortad enligt 65 § samt den skattskyldige inte har erhållit jämkning enligt bestämmelserna i 45 § 1 mom. sista stycket: till så stor del av skatten som kan antas bli avkortad.

85 §

*1 mom.*⁸ Den, som icke åtnöjes med beslut enligt denna lag av lokal skattemyndighet, äger i beslutet söka ändring hos länsrätten genom besvär.

I fråga om preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skat-

1 mom. Den lokala skattemyndighetens beslut enligt denna lag överklagas hos länsrätten genom besvär.

Beslut om preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av skat-

⁷ Senaste lydelse 1980:316.

⁸ Senaste lydelse 1979:174.

Nuvarande lydelse

teavdrag och anstånd med inbetalning av skatt föres dock talan hos länsstyrelsen.

Allmänt ombud äger anföra besvär över lokal skattemyndighets beslut endast vad avser arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.

Talan får ej föras mot lokal skattemyndighets beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts.

Har besvärshandling före besvärstidens utgång inkommit till annan länsrätt eller länsstyrelse än den som har att pröva besvären, skall de ändå upptagas till prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den länsrätt eller länsstyrelse som skall pröva besvären.

Föreslagen lydelse

teavdrag och anstånd med inbetalning av skatt överklagas dock hos länsstyrelsen genom besvär. Beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter överklagas hos försäkringsrätten genom besvär.

De allmänna ombuden får överklaga lokala skattemyndigheters beslut endast i fråga om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagares skatt.

Lokala skattemyndigheters beslut om revision enligt 78 § 1 mom. eller varigenom vite har förelagts får inte överklagas.

Om en besvärshandling före besvärstidens utgång inkommit till någon annan länsrätt, länsstyrelse eller försäkringsrätt än den som har att pröva besvären, skall de trots detta tas upp till prövning. Handlingarna skall då omedelbart översändas till den länsrätt, länsstyrelse eller försäkringsrätt som skall pröva besvären.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången i fråga om debitering av preliminär skatt för år 1982 och slutlig skatt på grund av 1983 års taxering. Äldre bestämmelser gäller fortfarande vid debitering av slutlig eller tillkommande skatt på grund av taxering år 1982 eller tidigare år eller eftertaxering för år 1981 eller tidigare år.

10 Förslag till**Lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69)**

Häri genom föreskrivs att 1 § skattebrottslagen (1971: 69) skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Denna lag gäller i fråga om skatt eller avgift enligt

1. lagen (1908: 128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, förordningen (1927: 321) om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar, kommunalskattelagen (1928: 370), förordningen (1933: 395) om ersättningsskatt, lagen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt, lagen

¹ Senaste lydelse 1978: 145.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

(1946: 324) om skogsvårdsavgift, lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, lagen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt, lagen (1958: 295) om sjömansskatt, förordningen (1970: 99) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten, lagen (1977: 322) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten,

2. lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvor, förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt, *förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m.*, lagen (1953: 397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m., lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, *lagen (1960: 258) om utjämningskatt på vissa varor*, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, förordningen (1961: 653) om brännoljeskatt, stämpel-skattelagen (1964: 308), förordningen (1964: 352) om gasolskatt, förordningen (1966: 21) om särskild skatt på motorbränslen, lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, förordningen (1971: 170) om annonskatt, lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, vägtrafikskattelagen (1973: 601), lagen (1973: 602) om särskild vägtrafikskatt, lagen (1973: 1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningsslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor,

3. *lagen (1954: 243) om yrkesskadeförsäkring i vad avser obligatorisk försäkring*, lagen (1955: 469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för

2. lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvor, förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt, lagen (1953: 397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m., lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, förordningen (1961: 653) om brännoljeskatt, stämpel-skattelagen (1964: 308), förordningen (1964: 352) om gasolskatt, förordningen (1966: 21) om särskild skatt på motorbränslen, lagen (1968: 430) om mervärdeskatt, förordningen (1971: 170) om annonskatt, lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, vägtrafikskattelagen (1973: 601), lagen (1973: 602) om särskild vägtrafikskatt, lagen (1973: 1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningsslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon, lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor,

3. lagen (1955: 469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m., *lagen (1981: 000) om socialavgifter*.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

olycksfall i arbete m.m., lagen (1960:77) om byggnadsforskningsavgift, lagen (1961:300) om redareavgift för sjöfolks pensionering, lagen (1962:381) om allmän försäkring, lagen (1962:398) om finansiering av folkpensioneringen, lagen (1968:419) om allmän arbetsgivaravgift, lagen (1970:742) om lönegarantiavgift, lagen (1971:282) om arbetarskyddsavgift, lagen (1975:358) om vuxenutbildningsavgift, lagen (1975:335) om arbetsgivaravgift till arbetsmarknadsutbildningen.

Lagen gäller även preliminär skatt, kvarstående skatt och tillkommande skatt som avses i uppbördslagen (1953:272).

Lagen tillämpas *ej* om skatten eller avgiften *fastställes* eller *uppbäres* i den ordning som gäller för tull och *ej* heller beträffande restavgift, skattetillägg eller liknande avgift.

Lagen tillämpas *inte* om skatten eller avgiften *fastställs* eller *uppbärs* i den ordning som gäller för tull och *inte* heller beträffande restavgift, skattetillägg eller liknande avgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Den äldre lydelsen av 1 § gäller fortfarande i fråga om avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Förmånsrätt enligt 11 § förmånsrättslagen (1970:979) följer med fordran på

1. skatt och avgift, som anges i 1 § första stycket uppbördslagen (1953:272), samt skatt enligt lagen (1908:128) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, lagen (1958:295) om sjömansskatt och kupongskattelagen (1970:624),

2. skatt enligt förordningen (1959:507) om allmän varuskatt och lagen (1968:430) om mervärdesskatt.

¹ Senaste lydelse 1978:895.

Nuvarande lydelse

3. skatt eller avgift enligt förordningen (1908: 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, lagen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster, lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvaror, förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt, *förordningen (1953: 396) om accis å fettemulsion m. m.*, lagen (1953: 397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m., lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, *lagen (1960: 258) om utjämningsskatt på vissa varor*, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, förordningen (1961: 653) om brännoljeskatt, stämpelskattelagen (1964: 308), förordningen (1964: 352) om gasolskatt, förordningen (1966: 21) om särskild skatt på motorbränslen, förordningen (1971: 170) om annonskatt, lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973: 1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon samt lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor,

4. skatt enligt förordningen (1922: 260) om automobilskatt, kungörelsen (1951: 750) om saluvagnsskatt, förordningen (1963: 116) om trafikomläggningsskatt, traktorskatteförordningen (1969: 297), vägtrafikskattelagen (1973: 601), lagen (1973: 602) om särskild vägtrafikskatt, kungörelsen (1973: 781) om saluvagnsskatt samt lagen (1976: 339) om saluvagnsskatt,

5. tull och särskild avgift enligt 39 § tullagen (1973: 670) samt avgift enligt kungörelsen (1960: 235) om avgift för växtskydds kontroll vid införsel av växter och förordningen (1968: 361) om avgift vid införsel av vissa bakverk,

Föreslagen lydelse

3. skatt eller avgift enligt förordningen (1908: 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, lagen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster, lagen (1941: 251) om särskild varuskatt, förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvaror, förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt, lagen (1953: 397) om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m., lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon, lagen (1957: 262) om allmän energiskatt, lagen (1960: 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker, lagen (1961: 372) om bensinskatt, lagen (1961: 394) om tobaksskatt, förordningen (1961: 653) om brännoljeskatt, stämpelskattelagen (1964: 308), förordningen (1964: 352) om gasolskatt, förordningen (1966: 21) om särskild skatt på motorbränslen, förordningen (1971: 170) om annonskatt, lagen (1972: 266) om skatt på annonser och reklam, lagen (1972: 820) om skatt på spel, lagen (1973: 37) om avgift på vissa dryckesförpackningar, lagen (1973: 1216) om särskild beredskapsavgift för oljeprodukter, bilskrotningslagen (1975: 343), lagen (1977: 306) om dryckesskatt, lagen (1978: 69) om försäljningsskatt på motorfordon samt lagen (1978: 144) om skatt på vissa resor.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6. avgift enligt lagen (1967: 340) om prisreglering på jordbrukets område och lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område.

7. avgift, som *uppbäres* med tillämpning av lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m., i den mån avgiften icke omfattas av 1.

7. avgift som *uppbärs* med tillämpning av lagen (1959: 552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen (1981: 000) om socialavgifter.

Förmänsrätten omfattar ej restavgift och liknande avgift som utgår vid försummelse att redovisa eller betala fordringen och ej heller skatte- eller avgiftstillägg och förseningsavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Den äldre lydelsen av 1 § gäller fortfarande i fråga om avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet.

12 Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom föreskrivs att lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

13 Förslag till**Lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272)**

Härigenom föreskrivs att lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272) skall upphöra att gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

14 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § och 11 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

¹ Lagen omtryckt 1977: 630.

3 kap.
2 §²

Sjukpenninggrundande inkomst är den inkomst i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil, som en försäkrad kan antas för år räknat komma att tills vidare få för eget arbete, antingen såsom arbetstagarare i allmän eller enskild tjänst (*inkomst av anställning*) eller på annan grund (*inkomst av annat förvärvsarbete*). Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall anses *såsom* inkomst av anställning, om ersättningen under ett år uppgår till minst femhundra kronor. Är ersättningen att hänföra till inkomst av rörelse som bedrivits av den som utfört arbetet eller av jordbruksfastighet som denne brukat, skall vad nu sagts gälla endast om denne och den som utgivit ersättningen är ense om detta. I dessa fall skall den som utfört arbetet anses såsom arbetstagarare och den som utgivit ersättningen såsom arbetsgivare.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 500 kronor, anses som inkomst av anställning. I fråga om ersättning som utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet gäller vad nu har sagts endast under förutsättning att den försäkrade och den som har utgivit ersättningen är ense om detta. I nu angivna fall skall den som har utfört arbetet anses såsom arbetstagarare och den som har utgivit ersättningen såsom arbetsgivare. Om ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete för någon annans räkning under ett år understiger 500 kronor, anses ersättningen från dessa som inkomst av eget arbete endast såvida den är att hänföra till inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.

Beräkningen av den sjukpenninggrundade inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den

² Lydelse enligt prop. 1980/81: 178.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

försäkrades inkomst. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning. Om inkomsten helt eller delvis utgörs av naturaförmåner i form av kost och bostad, skall dessa förmåner uppskattas efter de regler som tillämpas vid beräkning av preliminär skatt. Värdet av naturaförmån i form av bil skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgift till sjukförsäkringen.

11 kap.

3 §

Med inkomst av annat förvärvsarbete avses

a) inkomst av här i riket bedriven rörelse;

b) inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade;

c) ersättning i *penningar* eller naturaförmåner i form av kost eller bostad för arbete för annans räkning; samt

d) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976:380) om arbets-skadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

allt i den mån inkomsten *icke* enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Till inkomst som avses i första stycket a) och b) räknas även sådan inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet, som enligt punkt 13 av anvisningarna till 32 § eller anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928:370) taxeras hos försäkrad, om den försäkrade varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning.

Har inkomst som avses i första stycket a), b) eller c) *icke* uppgått till femhundra kronor för år, *tages* den *ej* i beräkning.

Med inkomst av annat förvärvsarbete avses

a) inkomst av här i riket bedriven rörelse;

b) inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade;

c) ersättning för arbete för annans räkning i *pengar* eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller *bil*, om värdet av ersättningen från denne under året har uppgått till minst 500 kronor; samt

d) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976:380) om arbets-skadeförsäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

allt i den mån inkomsten *inte* enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) *inte* uppgått till 500 kronor för år, *tas* den *inte* i beräkning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om inkomst som belöper på tid före ikraftträdandet.

15 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om allmän försäkring, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagarare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Vad nyss sagts skall jämväl äga tillämpning beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning överstiga ettusen kronor.

Riksförsäkringsverket äger meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen om statlig inkomstskatt hänföres till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall från inkomst av rörelse avdragas underskott å rörelse under beskattningsåret. I fråga om inkomst av jord-

Värdet av naturaförmån i form av kost, bostad eller bil till arbetstagarare, som avses i 1 § första stycket lagen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad regeringen eller efter regeringens bemyndigande riksförsäkringsverket föreskriver. Värdet av bilförmån skall uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Vad nyss sagts gäller också beträffande förmån av kost, bostad eller bil i fall som avses i 3 § första stycket.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, i den mån kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger ettusen kronor.

Riksförsäkringsverket får meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt lagen om statlig inkomstskatt hänföres till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete får från inkomst av en viss förvärvskälla inte dras av underskott i annan förvärvskälla.

¹ Lagen omtryckt 1976: 1015.

² Senaste lydelse av lagens rubrik 1976: 1015.

³ Senaste lydelse 1979: 651.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

bruksfastighet skall motsvarande gälla beträffande underskott å sådan jordbruksfastighet, som brukats av den försäkrade.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas första gången vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst för år 1982.

LAGRÅDET

Utdrag
PROTOKOLL
vid sammanträde
1981-06-02

Närvarande: f. d. justitierådet Petrén, regeringsrådet Hilding, justitierådet Vängby.

Enligt lagrådet den 12 maj 1981 tillhandakommet utdrag av protokoll vid regeringsammansammanträde den 30 april 1981 har regeringen på hemställan av statsrådet och chefen för budgetdepartementet Wirtén beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370).
2. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,
3. lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd,
4. lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv,
5. lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto,
6. lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning,
7. lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.,
8. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
9. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
10. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
11. lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.,
12. lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
13. lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
14. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
15. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Leif Wallestam.

Förslagen föranleder följande yttrande.

**Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen
(1928: 370)**

Punkt 2 av anvisningarna till 22 §

Lagrådet:

Sedan föreliggande förslag remitterades till lagrådet, har riksdagen fattat beslut som innebär att till såväl förevarande punkt som till punkt 9 av anvisningarna till 29 § fogats ett nytt stycke. Vad som föreslås i förevarande remiss innebär ingen rubbning av bestämmelserna i de nya styckena. I den kommande propositionen skall självfallet de nya styckena medtagas, vilket lagrådet för ordningens skull velat påpeka.

Att beakta är vidare att punkterna 5 och 6 i övergångsbestämmelserna till den nyss berörda av riksdagen beslutade lagändringen hänvisar till visst stycke i förevarande punkt och visst stycke i punkt 9 av anvisningarna till 29 §. Då den nu föreslagna ändringen innebär att andra stycket såväl i förevarande punkt som i nyssnämnda punkt 9 upphäves och att följaktligen ordningsnumren på styckena i punkterna rubbas, erfordras att jämkning göres av de berörda punkterna i övergångsbestämmelserna.

Punkt 9 av anvisningarna till 29 §

Lagrådet:

Vid punkt 2 av anvisningarna till 22 § har angivits att i den kommande propositionen visst tillägg bör göras till den i remissen föreslagna lydelsen av förevarande punkt.

Anvisningarna till 52 §

Lagrådet:

Den fördelning av inkomster varom stadgas i första–femte styckena sker, såsom uttryckligen anges i tredje stycket, före avdrag för avsättning för egenavgifter. Efter fördelningen skall avdrag för sådan avsättning ske och först därefter framkommer det belopp som utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan. Av sjätte stycket, som anger vad som är den skattskyldiges nettointäkt, bör – i likhet med vad som är fallet i gällande lydelse – klart framgå, att avdrag för egenavgifter skall ske. Lagrådet förordar därför att sjätte stycket gives förslagsvis följande lydelse: "Vad som på vardera maken belöper enligt bestämmelserna i första–femte styckena, sedan därifrån avräknats på maken belöpande del av avsättning för egenavgifter, utgör den skattskyldiges nettointäkt av förvärvskällan."

Förslagen till lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69) och lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Lagrådet:

Skattebrottslagen och lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. innehåller båda i 1 § en uppräkningslista av skatter och avgifter på vilka resp. lag är tillämplig. Uppräkning sker i form av hänvisning till den lag eller annan författning enligt vilken skatten eller avgiften i fråga skall erläggas. Saknas en viss lag bland de uppräknade, kan ansvar inte inträda enligt skattebrottslagen för förfaranden med avseende på skatt eller avgift enligt lagen resp. gäller inte förmånsrätt för sådan skatt eller avgift.

I förslaget till lag om ändring i skattebrottslagen förs avgifter enligt den föreslagna nya lagen om socialavgifter in under skattebrottslagen, samtidigt som det föreslås att hänvisningarna till vissa lagar om sociala avgifter som antingen är upphävda eller föreslås skola upphävas i samband med ikraftträdandet av lagen om socialavgifter skall utgå. I övergångsbestämmelsen anges därvid att den äldre lydelsen av 1 § fortfarande gäller i fråga om avgifter som belöper på tid före ikraftträdandet. I förslaget till lag om ändring i lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. tillämpas beträffande de sociala avgifterna en annan teknik, eftersom dessa förs in under den lagen genom en hänvisning till lagen (1959:552) om uppbörd av vissa avgifter enligt lagen om allmän försäkring, m. m. Denna skall enligt förslag i prop. 1980/81:178 fortsätta att gälla ehuru med ändrad lydelse och ny rubrik, och beträffande den lagen föreslås därför i förevarande lagförslag en ändring av hänvisningen till att avse den nya författningsrubriken. I båda lagförslagen föreslås därjämte att förordningen (1953:396) om accis på fettemulsion m. m., vilken upphävts genom SFS 1972:802, samt lagen (1960:258) om utjämningskatt på vissa varor, vilken föreslås upphävd genom prop. 1980/81:190, skall utgå ur uppräkningslistan. Ett betydande antal upphävda författningar står trots detta kvar i de båda katalogerna.

När en skatteförfattning upphävs kan såväl skattebrottslagen som lagen om förmånsberättigade skattefordringar under lång tid därefter behöva tillämpas med avseende på skatt eller avgift enligt den upphävda författningen. Dels tillämpas regelmässigt enligt övergångsbestämmelser den upphävda författningen med avseende på förhållanden som ligger i tiden före den dag då författningen i princip upphörde att gälla. Dels kan det straffprocessuella förfarandet resp. det förfarande i vilken förmånsrätten görs gällande äga rum lång tid efter det att skatten eller avgiften fastställts eller skulle ha fastställts.

Lagtekniskt kan det förhållandet att skattebrottslagen eller lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. alltjämt kan tillämpas i fråga om skatter eller avgifter enligt upphävda författningar komma till uttryck på

två sätt. Antingen kan den upphävda författningen få stå kvar i uppräknningen i 1 § av resp. lag eller också kan författningen i fråga få utgå ur uppräknningen medan i en övergångsbestämmelse anges att den äldre lydelsen av uppräknningen alltjämt gäller för äldre förhållanden. Att döma av det stora antal upphävda författningar som står kvar i uppräknningen synes hittills genomgående den förre vägen ha valts. Det finns t. o. m. exempel, i vart fall beträffande lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m., på att redan upphävda författningar eller tidsbegränsade författningar för vilka giltighetstiden utgått tagits med vid lagens tillkomst; se förordningen (1959: 507) om allmän varuskatt och förordningen (1963: 116) om trafikomläggningsskatt. Exempel finns emellertid även på att författningar genom senare ändringar fått utgå.

Nu har den senare vägen valts, dvs. förslag läggs fram om att vissa författningar skall utgå ur uppräknningen i resp. 1 § och att i stället en hänvisning till äldre lag skall med avseende på äldre förhållanden göras i övergångsbestämmelserna. Denna ordning synes också vara förenad med vissa fördelar. Om uppräknningen i 1 § av resp. lag ständigt byggs på med nya skatteförfattningar samtidigt som upphävda författningar får stå kvar, blir katalogerna alltmer oöverskådliga. Det synes också svårt att med hänsyn till den upphävda lagens fortsatta aktualitet i varje enskilt fall bedöma om den bör stå kvar eller inte. En viss konsekvens bör därför eftersträvas. Det kan emellertid inte krävas att varje gång en skatteförfattning upphävs eller eljest förlorar sin giltighet ändring sker i skattebrottslagen och/eller lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. När ändringar likväl görs i 1 § av resp. lag – i regel därför att en ny författning skall läggas till – synes det lämpligt att upphävda författningar får utgå. I vart fall bör en översyn av katalogerna göras med lämpliga tidsmellanrum. Detta kan också medföra den fördelen att en lag står kvar viss tid efter upphävandet, då det alltjämt kan komma i fråga att mera frekvent tillämpa skattebrottslagen resp. lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. beträffande skatt eller avgift enligt lagen, medan den inte längre belastar katalogerna när den endast mera sällan kan bli aktuell.

När nu de båda katalogerna rensas från vissa upphävda författningar synes det i konsekvensens namn lämpligt att göra en fullständig genomgång. Därvid kan anmärkas följande.

I uppräknningarna upptas följande författningar som är upphävda eller till följd av tidsbegränsning ändå förlorat sin giltighet (inom parentes anges SFS-nummer på den författning, varigenom den uppräknade författningen upphävts, resp. den tidpunkt då författningen till följd av tidsbegränsning upphört att gälla):

Båda lagarna: förordningen (1943: 477) om skatt å vissa pälsvaror (SFS 1971: 246), förordningen (1948: 85) om försäljningsskatt (SFS 1971: 247), lagen (1956: 545) om omsättningsskatt på motorfordon (SFS 1978: 69),

lagen (1960:253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker (SFS 1977:292), förordningen (1961:653) om brännoljeskatt (SFS 1973:601), förordningen (1966:21) om särskild skatt på motorbränslen (SFS 1973:604), förordningen (1971:170) om annonskatt (SFS 1972:266), lagen (1973:602) om särskild vägtrafikskatt (SFS 1978:118).

Enbart skattebrottslagen: förordningen (1970:99) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten (1971-06-01), lagen (1977:322) om investeringsavgift för vissa byggnadsarbeten (SFS 1977:1064).

Enbart lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m.: förordningen (1959:507) om allmän varuskatt (SFS 1968:430), förordningen (1922:260) om automobilskatt (SFS 1973:601), kungörelsen (1951:750) om saluvagnsskatt (SFS 1973:781), förordningen (1963:116) om trafikomläggningsskatt (1968-01-01), traktorskatteförordningen (1969:297) (SFS 1973:601), kungörelsen (1973:781) om saluvagnsskatt (SFS 1976:339), kungörelsen (1960:235) om avgift för växtskyddskontroll vid införsel av växter (SFS 1978:685).

Med hänsyn till det förut anförda förordas att de uppräknade författningarna får utgå ur 1 § skattebrottslagen resp. 1 § lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. Det bör tilläggas att genomgången skett med ledning av Register över gällande SFS-författningar 1 januari 1980, varför upphävanden som må ha skett efter utgången av år 1979 inte beaktats.

Vidare bör anmärkas att den i skattebrottslagen upptagna lagen (1955:469) angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m. sedan år 1971 inte innehåller några självständiga avgiftsbestämmelser. I 14 § hänvisas i stället till försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. I samband med lagändringen angavs (prop. 1971:22 s. 66) att försäkringspremierna enligt lagen om yrkesskadeförsäkring i fortsättningen skulle beräknas så att de skulle förslå att täcka också ersättning på grund om omreglering. Med hänsyn härtill och då det föreslås att lagen om yrkesskadeförsäkring inte längre skall räknas upp i 1 § skattebrottslagen bör även den nu aktuella lagen utgå ur uppräknningen.

Slutligen bör anmärkas att den i 1 § lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. upptagna förordningen (1908:129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper numera har rubriken lagen (1908:129) med vissa bestämmelser om handel med fondpapper (SFS 1979:1059).

Görs de uteslutningar av upphävda författningar som förordats i det föregående bör övergångsbestämmelserna till de båda lagförslagen ändras så att därav framgår att den äldre lydelsen av resp. 1 § fortfarande gäller i fråga om "skatter och avgifter" som belöper på tid före ikraftträdandet. Det förhållandet att skatter och avgifter enligt åtskilliga av författningarna upphört att utgå vid en betydligt tidigare tidpunkt synes inte behöva inverka på utformningen av övergångsbestämmelserna.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring*Lagrådet:*

Förslaget att arvoden som understiger 500 kronor men sammanlagt uppgår till detta belopp icke skall medföra förmåner som den allmänna försäkringen bereder kan leda till att den försäkrade i ett fall blir berättigad till vissa förmåner medan i ett annat snarlikt fall sämre förmåner kommer att utgå. Sådan verkan är emellertid förbunden med nästan varje gränsdragning och det framstår ej som sannolikt att problemen av denna art vid en reform sådan som den föreslagna skulle ha den omfattning att de måste anses utgöra ett hinder mot densamma. Anledning att avstyrka reformen kan därför ej anses föreligga.

När det gäller hur reformen lagtekniskt skall genomföras bör man dock för att uppnå en enhetlig systematik välja en annan lösning än den det remitterade förslaget innehåller. I AFL bör sålunda anges i vilken utsträckning inkomsterna är förmånsgrundande, medan avgiftsskyldigheten bör regleras i den lag om socialavgifter, varom förslag nyligen förelagts riksdagen (prop. 1980/81: 178).

I enlighet med det anförda bör 3 kap. 2 § ges följande lydelse:

''Sjukpenninggrundande inkomst --- hundratalet kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger det vid årets ingång gällande basbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning i pengar eller naturaförmåner för arbete som någon utför för någon annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst skall, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 500 kronor, anses som inkomst av anställning. I fråga om ersättning som utgör inkomst av rörelse som bedrivits av den som utfört arbetet eller av jordbruksfastighet som denne brukat, gäller vad nu har sagts endast under förutsättning att den försäkrade och den som har utgivit ersättningen är ense om detta. I nu angivna fall skall den som har utfört arbetet anses såsom arbetstagarare och den som har utgivit ersättningen såsom arbetsgivare. Har ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte uppgått till minst 500 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.

Beräkningen av --- till sjukförsäkringen.''

Som kommentar till den föreslagna lagtexten bör vidare redovisas följande. I andra stycket fjärde meningens behandlas frågan om likställighetsavtal för vissa inkomster hänförliga till rörelse eller jordbruksfastighet. Bestämmelsen fick sin lydelse genom beslut av riksdagen vid 1975/76 års riksmöte (prop. 1975/76: 46; SfU 1975/76: 17; rskr 67). Såsom den är utfor-

mad avser den ersättning för uppdrag som utförts av en person som ett led i av honom bedriven yrkesmässig förvärvsverksamhet (rörelse eller jordbruk). Den ändring i formuleringen av denna mening som föreslås i lagrådsremissen har inget samband med ändringsförslagen i övrigt. Någon kommentar till ändringen har inte givits. Enligt lagrådets mening synes lydelsen böra bibehållas i oförändrat skick.

I konsekvens med förslaget beträffande 3 kap. 2 § bör *11 kap. 3 §* ges följande lydelse:

”Med *inkomst av annat förvärvsarbete* avses

- a) inkomst av här i riket bedriven rörelse;
- b) inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade;
- c) ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller naturaförmåner i form av kost, bostad eller bil; samt
- d) sjukpenning enligt denna lag eller lagen (1976: 380) om arbetsskade- försäkring eller motsvarande ersättning som utgår enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den mån ersättningen träder i stället för inkomst som ovan nämnts;

allt i den mån inkomsten inte enligt 2 § är att hänföra till inkomst av anställning.

Till inkomst --- ringa omfattning.

Har inkomst som avses i första stycket a) eller b) inte uppgått till 500 kronor för år, tas den inte i beräkning. Ej heller tas sådan ersättning som avses i första stycket c) i beräkning, om ersättningen från den, för vilken arbetet utförts, under året inte uppgått till 500 kronor.”

De nu förordade ändringarna av AFL förutsätter, som tidigare angetts, att ändring görs även i den i prop. 1980/81:178 föreslagna *lagen om socialavgifter*.

Det föreslås att 3 kap. 5 § nämnda lag - i analogi med 2 kap. 4 § lagen - erhåller följande ändrade lydelse:

”Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning, om ersättningen från denne under året inte uppgått till 500 kronor. Vad nu sagts gäller dock inte om ersättningen utgör inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall vidare bortses från inkomst som avses i 11 kap. 3 § första stycket d) lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Vid beräkningen --- allmän försäkring.”

Hilding är av skiljaktig mening på sätt framgår av följande yttrande:

”F. n. gäller i fråga om s. k. småinkomster (under 500 kr. för år) att arbetsgivaren inte är skyldig att erlagga arbetsgivaravgift för sådana inkomster, om de för samme arbetstagare understiger nämnda belopp. Om emellertid den enskilde arbetstagaren har flera småinkomster från olika håll, som sammanlagt uppgår till eller överstiger 500 kr., har han att

erlägga egenavgift för dessa. Å andra sidan är dessa inkomster såväl sjukpenninggrundande som tilläggs pensionsgrundande.

Vid remissbehandlingen av pensionsförsäkringskommitténs betänkande (SOU 1977:46) Pensionsfrågor m. m. föreslog riksförsäkringsverket att debiteringen av egenavgifter i nu nämnda fall skulle slopas, då den medförde administrativa kostnader som inte stod i rimlig proportion till de avgifter som flöt in. Verket anknyter härtill i sitt remissyttrande över kulturskattekommitténs nu ifrågavarande förslag. I lagrådsremissen (avsnitt 2.2) förklarar departementschefen att han delar riksförsäkringsverkets uppfattning. Ett slopande av avgiftsskyldigheten bör dock enligt departementschefen leda till att möjligheten att förvärva förmåner inskränks i motsvarande mån. I enlighet härmed föreslås i remissen att skyldigheten att betala egenavgift för småinkomsterna upphävs och att samtidigt sådan ändring görs i lagstiftningen, att de inte heller blir förmånsgrundande. Departementschefen anför i anslutning härtill att allt talar för att sådana inkomster endast har en synnerligen marginell betydelse för de försäkrade.

Mot detta påstående synes emellertid vissa invändningar kunna resas. Sålunda har intjänandet av 30 poängår en avgörande betydelse för tilläggs pensionens storlek (har jag ex.vis 25 poängår, får jag bara 25/30 av full ATP; pensionens storlek är sedan i sin tur beroende av genomsnittet av de femton bästa poängåren – som alltså kan "bättras på" ex.vis vid övergång från deltid- till heltidsarbete). Det har inte belysts i remissen, hur förlusten av förmånerna från småinkomsterna kommer att inverka på antalet poängår. Låt mig ta följande exempel.

A och B arbetar båda deltid som affärsbiträden och tjänar på detta vardera 17.000 kr. Båda har dessutom städningsarbete i privatfamiljer.

A:s inkomster

Affärsanställningen	17 000: –
Städning hos	
familj 1	450: –
" 2	450: –
" 3	450: –
" 4	450: –
" 5	400: –
	<hr/>
	19 200: –

B:s inkomster

Affärsanställningen	17 000: –
Städning hos	
familj 1	550: –
" 2	550: –
" 3	550: –
" 4	550: –
	<hr/>
	19 200: –

A får enligt det remitterade förslaget inte räkna något poängår (kommer under ett basbelopp, när småinkomsterna räknas bort) men det får däremot B.

Det kan vidare nämnas att den sjukpenninggrundande inkomsten är avgörande för livräntans storlek inom arbetsskadeförsäkringen.

Sådana slumpvisa utfall av försäkringssystemet, som nu angivits, kan enligt min mening inte godtagas. Förslaget synes också kunna medföra betydande svårigheter i den praktiska tillämpningen. Jag kan på grund av det anförda inte tillstyrka det remitterade förslaget i denna del. Om lagstiftaren inte anser sig kunna slopa egenavgifterna på dessa småinkomster utan att göra motsvarande inskränkning på förmånssidan, är det enligt min uppfattning lämpligare att i sin helhet bibehålla gällande ordning i fråga om dessa inkomster.

Skulle det emellertid anses önskvärt att det remitterade förslaget genomförs i sak, är jag i fråga om den lagtekniska lösningen ense med övriga lagrådsledamöter."

Övriga lagförslag

Lagrådet:

Förslagen lämnas utan erinran.

BUDGETDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1981-09-17

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Wikström, Friggebo, Dahlgren, Åsling, Söder, Johansson, Wirtén, Andersson, Gustafsson, Elmstedt, Tillander, Ahrland, Molin

Föredragande: statsrådet Wirtén

Proposition om ändrade avdragsregler för egenavgifter, m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande¹ över förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
2. lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall,
3. lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd,
4. lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv,
5. lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto,
6. lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning,
7. lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.,
8. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623),
9. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
10. lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69),
11. lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.,
12. lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
13. lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
14. lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,
15. lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande.

¹ Beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 30 april 1981.

Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Lagrådet har i allt väsentligt godtagit förslaget.

Jag ansluter mig till det av lagrådet föreslagna förtydligandet av sjätte stycket av anvisningarna till 52 §.

Vidare bör, som lagrådet påpekat, beaktas att till såväl punkt 2 av anvisningarna till 22 § som punkt 9 av anvisningarna till 29 § numera har fogats ett nytt stycke (SFS 1981: 388). Lagändringen, som gäller avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen, har trätt i kraft den 1 juli 1981.

Punkterna 5 och 6 av övergångsbestämmelserna till lagen (1981:295) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370) i den lydelse de har erhållit genom ovannämnda lagändring (SFS 1981:388) hänvisar var för sig till visst stycke i punkt 2 av anvisningarna till 22 § och i punkt 9 av anvisningarna till 29 §. Genom nu föreslagna ändringar i dessa anvisningspunkter rubbas ordningsnumren på de stycken vartill hänvisas i nämnda övergångsbestämmelser. Enligt lagrådet erfordras att jämkning görs av de berörda punkterna i övergångsbestämmelserna. Detta är dock, med hänsyn till att lagen SFS 1981:388 numera trätt i kraft, inte nödvändigt. Någon ändring i övergångsbestämmelserna till den tidigare lagändringen bör således inte göras.

Enligt punkt 6 av nämnda övergångsbestämmelser skall de nya bestämmelserna i punkt 2 av anvisningarna till 22 § och i punkt 9 av anvisningarna till 29 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen tillämpas första gången vid 1983 års taxering. Vid denna taxering gäller dock äldre bestämmelser fortfarande i fråga om resor som har ägt rum före ikraftträdandet. Även de nu föreslagna ändringarna i dessa anvisningspunkter skall tillämpas första gången vid 1983 års taxering. Ett tillägg bör emellertid göras till övergångsbestämmelserna i det remitterade förslaget. I en ny punkt, 5, bör sålunda föreskrivas att punkt 2 tredje stycket av anvisningarna till 22 § och punkt 9 femte stycket av anvisningarna till 29 § inte tillämpas vid 1983 års taxering i fråga om resor som har ägt rum före den 1 juli 1981.

41 d § återges i det till lagrådet remitterade förslaget i dess ursprungliga lydelse (SFS 1979: 612) oaktat paragrafen ändrats genom lag den 9 april 1981 (nr 295). Ändringen, som berörde byggnadsföretagens m. fl. rätt till avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond, har trätt i kraft den 1 juli 1981 och skall tillämpas första gången vid 1984 års taxering. Ändringen måste givetvis beaktas i nu förevarande sammanhang. De nu föreslagna ändringarna i paragrafen skall träda i kraft den 1 januari 1982 och tillämpas redan vid 1983 års taxering. Någon tidigareläggning av byggnadsföretagens avdragsrätt för avsättning till resultatutjämningsfond är inte avsedd. Till övergångsbestämmelserna i det remitterade förslaget bör därför fogas en ny punkt, 4, varav framgår att 41 d § första, andra och sjätte

styckena i paragrafens lydelse intill den 1 juli 1981 skall tillämpas vid 1983 års taxering. Därvid skall dock vad som i paragrafens första stycke sägs om schablonavdrag för egenavgifter avse avdrag för avsättning för egenavgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter. Den utvidgade möjligheten att göra avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond kommer därmed att tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

I 85 § 1 mom. andra stycket i det till lagrådet remitterade förslaget har intagits en uttrycklig bestämmelse att den lokala skattemyndighetens beslut om fastställande av avgiftsunderlag för egenavgifter överklagas hos försäkringsrätten. Bestämmelsen, som endast kodifierar gällande rätt, avses träda i kraft den 1 januari 1982. I sitt delbetänkande (Ds S 1981: 9) Försäkringsdomstolarnas arbetsläge föreslår försäkringsdomstolskommittén (S 1980: 10) att bl. a. mål av detta slag flyttas över till skattedomstolarna. De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1982. Kommitténs förslag bereds f. n. i regeringskansliet. Med hänsyn härtill anser jag att den ifrågavarande besvärsgesegeln bör utgå ur lagförslaget.

Förslagen till lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69) och lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.

Jag ansluter mig till vad lagrådet förordat i fråga om uteslutningar av upphävda författningar och i fråga om utformningen av övergångsbestämmelserna till de båda lagarna.

Förordningen (1964: 352) om gasolskatt, vartill hänvisas i båda lagarna, har upphört att gälla den 1 juli 1981 (SFS 1981: 430). Även denna författning bör därför utgå ur 1 § skattebrottslagen resp. 1 § lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. Vidare bör beaktas att den i 1 § lagen om förmånsberättigade skattefordringar m. m. upptagna förordningen (1968: 361) om avgift vid införsel av vissa bakverk numera har rubriken lagen (1968: 361) om avgift vid införsel av vissa bakverk (SFS 1980: 975).

Förslaget till lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Lagrådets majoritet har godtagit förslaget i sak.

Jag ansluter mig till vad lagrådet förordat när det gäller hur reformen lagtekniskt bör genomföras. 3 kap. 2 § och 11 kap. 3 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring, AFL, samt 3 kap. 5 § lagen (1981: 691) om socialavgifter bör således erhålla den lydelse som lagrådet föreslagit. 3 kap. 2 § andra stycket fjärde – sjätte meningarna bör dock jämkas något i språkligt hänseende med hänsyn till att den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs på grundval av en prognos om den försäkrades kommande inkomstförhållanden.

Sedan lagrådets yttrande avgivits har emellertid 3 kap. 2 § AFL ändrats (SFS 1981: 692). Genom lagändringen har möjligheterna för egenföretagare att få undantagande från ATP avskaffats. Ändringen träder i kraft först den 1 januari 1982. Enligt övergångsbestämmelserna skall äldre bestämmelser alltjämt tillämpas i vissa fall. Den nu föreslagna ändringen av paragrafen, innebärande att småinkomster som grundar sig på anställning eller uppdrag inte skall vara förmånsgrundande, bör därför ske genom en ändring i lagen (1981: 692) om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Övergångsbestämmelserna till ändringslagen bör därvid kompletteras med en regel som föreskriver att äldre bestämmelser i 3 kap. 2 § andra stycket fortfarande gäller i fråga om inkomst som belöper på tid före ikraftträdandet.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

Enligt 4 § andra stycket i det till lagrådet remitterade förslaget skall värdet av bilförmån uppskattas enligt de grunder som gäller för värdering av förmånen vid debitering och uppbörd av arbetsgivaravgifter enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring. Hänvisningen bör ändras att avse lagen (1981: 691) om socialavgifter. Vidare bör ett par redaktionella ändringar göras i andra och fjärde styckena.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag – efter samråd med chefen för socialdepartementet – att regeringen föreslår riksdagen att antaga

dels de av lagrådet granskade förslagen med vidtagna ändringar,

dels inom budgetdepartementet upprättade förslag till

16. lag om ändring i lagen (1981: 692) om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring,

17. lag om ändring i lagen (1981: 691) om socialavgifter.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehållsförteckning

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	
1. Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)	3
2. Lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall	19
3. Lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd	21
4. Lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv	22
5. Lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto	23
6. Lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning	23
7. Lag om ändring i lagen (1980: 954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.	24
8. Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)	25
9. Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)	29
10. Lag om ändring i skattebrottslagen (1971: 69)	34
11. Lag om ändring i lagen (1971: 1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.	36
12. Lag om upphävande av lagen (1981: 40) om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)	38
13. Lag om upphävande av lagen (1981: 41) om ändring i uppbördslagen (1953: 272)	39
14. Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring	39
15. Lag om ändring i lagen (1959: 551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring	40
16. Lag om ändring i lagen (1981: 692) om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring	41
17. Lag om ändring i lagen (1981: 691) om socialavgifter	43
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 30 april 1981 ...	44
1 Inledning	44
2 Allmän motivering	45
2.1 Allmänna utgångspunkter	45
2.2 Egenavgifter på grund av inkomst av tjänst	54
2.3 Övriga frågor	57
2.4 Ikraftträdande	58
3 Upprättade lagförslag	59
4 Specialmotivering	59
4.1 Förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)	59
4.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall	65
4.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1978: 401) om exportkreditstöd	66
4.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1979: 610) om allmän investeringsreserv	66
4.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1979: 611) om upphovsmannakonto	66
4.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1980: 953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning	66

4.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.	66
4.8 Förslaget till lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)	67
4.9 Förslaget till lag om ändring i uppbördslagen (1953:272)	67
4.10 Förslaget till lag om ändring i skattebrottslagen (1971:69) ..	67
4.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.	67
4.12 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:40) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)	68
4.13 Förslaget till lag om upphävande av lagen (1981:41) om ändring i uppbördslagen (1953:272)	68
4.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	68
4.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring	69
5 Hemställan	69
6 Beslut	70
Bil. 1 Sammanfattning av betänkandet Samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter (Ds B 1980:15)	71
Bil. 2 Kulturskattekommitténs författningsförslag	72
Bil. 3 Sammanställning av remissyttranden över betänkandet Samordningen av egenföretagares skatter och socialförsäkringsavgifter (Ds B 1980:15)	77
Bil. 4 De remitterade förslagen	87
Utdrag av lagrådets protokoll den 2 juni 1981	127
Utdrag av protokoll vid regeringssammanträde den 17 september 1981	136